

ЭНІТДНОВАЯ — АДНОСАДЗЬ БІНІУ

12

БЕЛАРУСКА-НЯМЕЦКАЯ АНТАЛЁГІЯ

~~ЛІНІЯ ФРОНТУ~~
~~frontline~~

2

Λ

Steffen Popp
Штэфэн Попп
foto von Timm Kölln

Marion Poschmann
Марыён Пошман

Зьміцер Вішнёў
Zmicier Višnioŭ

Nico Bleutge
Ніка Блэйтгэ

Вольга Гапеева
Volha Hapiejeva

Вера Бурлак
Vera Burlak

André Böhm
Андрэ Бём

Ron Winkler
Рон Вінклер

Monika Rinck
Моніка Рынк
foto von Timm Kölln

Вальжына Морт
Valžyna Mort
foto von Jesus Anglerio

Катарына Нарбутовіч
Katharina Narbutovič

Альгерд Бахарэвіч
Alhierd Bacharevič

Jan Wagner
Ян Вагнэр

Маргарыта Аляшкевіч
Marharyta Aliaškievič

Ілья Сін
Illja Sin

Martina Mrochen
Марціна Мрохэн
foto von Illja Kochergin

Uljana Wolf
Ульяна Вольф
foto von Timm Kölln

Арцём Кавалеўскі
Arciom Kavaleuŭski

FRONTLINIE – 2

Herausgegeben von Volha Hapiejewa,
Martina Mrochen, Zmicier Višnioŭ
und Uljana Wolf.

Aus dem Belarussischen ins Deutsche übertragen von
André Böhm, Katharina Narbutovič, Martina Mrochen.

Aus dem Deutschen ins Belarussische übertragen von
Volha Hapiejewa, Alhierd Bacharevič.

ЛІНІЯ ФРОНТУ – 2

Куратары Вольга Гапеева, Марціна Мрохэн,
Зьміцер Вішнёў, Уляяна Вольф.

Пераклад зь беларускай на нямецкую Андэ Бём,
Катарына Нарбутовіч, Марціна Мрохен.

Пераклад зь нямецкай на беларускую Вольга
Гапеева, Альгерд Бахарэвіч.

Беларуска-нямецкая анталёгія

ЛІНІЯ ФРОНТУ
FRONTLINIE

Deutsch-Belarussische Anthologie

2

Мінск
І. П. Логвінаў
2007

УДК 821.112.2-1
ББК 84 (4Гем-4Бем)
Ф 91

Nico Bleutge: »wandernde teilchen, das sehen«, »dann löste sich die hitze langsam«, »leichter sommer«, »charakterkopf, abteilung Messerschmidt (F.X.): 1«, »charakterkopf, abteilung Messerschmidt (F.X.): 2«, »honigwarmer pupillen...«, Aus: *klare konturen*, © C.H.Beck 2006.

Steffen Popp: »Seestück, kleine Minne«, »Das Meer bewohnt mich, wie Licht eine Stadt«, »Russische Einheiten«, »Elegie für K.«, »Den Toten des Surrealismus«, Aus: *Wie Alpen*. © kookbooks 2004.
Steffen Popp: »Hotelsituation, langes Liegen«, © Steffen Popp

Marion Poschmann: »Grund zu Schafen«, »Hirschübung«, »kleines Rasenstück«, »der Kreislauf der Waldgebiete«, »verschiedene Arten von Verrücktheit«, »magnetisiertes Zimmer«, Aus: *Grund zu Schafen*, © Frankfurter Verlagsanstalt 2004.

Monika Rinck: »das gegenteil von verführung«, »mein lyrisches ich«, »das bewölkte nichts«, »bitte wie geht vorbereiten«, »hypotypose: liegen auf schienen«, »das unter null der romantik«, Aus: *zum fernbleiben der umarmung*, © kookbooks 2007.

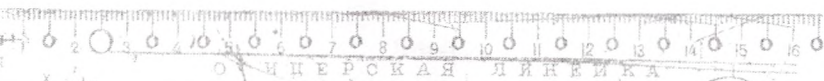
Jan Wagner: »champignons«, Aus: *Probobohrung im Himmel*, © Berlin Verlag 2001.
Jan Wagner: »guerickes sperling«, »botanischer Garten«, »störtebeker«, »weihnachten in huntsville, texas«, »der veteranengarten«, Aus: *Guerickes Sperling*, © Berlin Verlag 2004.

Ron Winkler: »diagnostischer Seeaufenthalt«, »surrounding Schnee«, »ländliche Elegie«, »Tagebuch, Lago Momentane«, »der Sachverhalt Regen«, Aus: *Fragmentierte Gewässer*, © Berlin Verlag 2007. Ron Winkler: »kleine maritime Poetik«, Aus: *vereinzelt Passanten*, © kookbooks 2004.

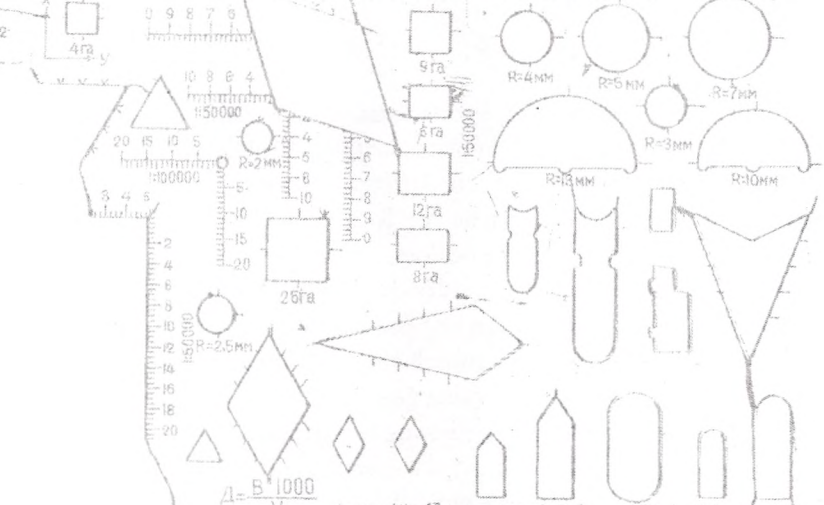
Uljana Wolf: »an die kreisauer hunde«, »nachtrag an die kreisauer hunde«, »kreisau, nebelvoliere«, »aufwachraum I«, »aufwachraum II«, »die verschiebung des mundes«, *kochanie ich habe brot gekauft* © koobooks 2006

ISBN 978-985-6800-49-1

© Другі Фронт Мастацтваў, 2007
© Выдавец І. П. Логвінаў, 2007

ОЦЕНЕРСКАЯ ЛИНЕЙКА

Д = В 1000
 СОРТ-1Ц-47К АМ=ДУ (±П1); ±П=(±СК) (±06);

FRONTLINE

DAS SIEB ODER 10.000 SEEN

Seit Jahren ist zu beobachten, daß die deutsche Lyrik im Aufwind ist. Ihre Lebendigkeit und Vielfalt schlägt sich jedoch kaum in hohen Auflagen nieder. Lyrik ist in Deutschland eine Sache für Kenner. Dennoch hat sich gerade die junge deutsche Poesie in den letzten Jahren ihren festen Platz erobert. Zahlreiche Preise, Auszeichnungen, Stipendien und, nicht zu vergessen, die vielen Einrichtungen wie Literaturhäuser, Clubs, Kaffees und Buchhandlungen, wo nach wie vor Dichtung gelesen und konsumiert wird, haben zu ihrer Popularisierung beigetragen.

Zurückzuführen ist das ebenso auf eine Verlagslandschaft im Wandel, wo neben bekannten Verlagen die sogenannten kleinen unabhängigen Verlage entstanden sind. Gleichwohl haben sich gestandene, einflußreiche Verlage wie der Berlin Verlag, die Frankfurter Verlagsanstalt und C.H.Beck vorgenommen, junge deutsche Lyrik zu pflegen. Die vorgestellten Autoren dieses Bandes sind hier veröffentlicht worden: Jan Wagner (»Guerickes Sperling«, »Probebohrung im Himmel«), Ron Winkler (»Fragmentierte Gewässer«), Marion Poschmann (»Grund zu Schafen«), Nico Bleutge (»Klare Konturen«).

Nahezu einen Kultstatus haben indes kleinere Verlage wie der koobooks Verlag erlangt. Anfangs als Traumtänzerprojekt kritisch von Kollegen beäugt, hatte sich die junge Verlegerin Daniela Seel nicht von Verkaufszahlen beirren lassen und einen Verlag gegründet, der vornehmlich Lyrik publiziert. Die von ihr entdeckten Autoren um die zwanzig und dreißig sind mittlerweile weit über die Landesgrenzen hinaus bekannt geworden und haben renommierte Literaturpreise errungen. So verwundert es nicht, daß die Überzahl der Autoren dieses Bandes wie Monika Rinck,

СИТА, АБО 10 000 АЗЁРАЎ

На працягу апошніх гадоў у нямецкай паэзіі назіраецца шмат розных канструктыўных тэндэнцыяў: ад неверагодных экспэрымэнтаў да традыцыйных лірычных матываў. Тым ня менш гэтая разнастайнасць і каляровасць не ўплываюць на ажыятаж вакол таго ці іншага імя і ня робяць паэтычную кнігу бэстсэлерам. Можна сьмела сьцьвярджаць, што паэзія ў Нямецчыне — толькі для інтэлектуалаў. Але, нягледзячы на ўсе складанасьці, новая нямецкая паэзія займае сваё адметнае месца ў кантэксьце эўрапейскай культуры. Шматлікія прэміі і ўзнагароды, стыпэндыі, а таксама такія арганізацыі, як літаратурныя дамы, клюбы, кавярні і кнігарні, дзе па-ранейшаму праходзяць паэтычныя чытаньні, вядома ж, спрыяюць ейнай папулярнасьці.

Гэта тлумачыцца таксама зьменамі ў выдавецкім сьвеце, дзе побач з ужо вядомымі, буйнымі выдавецтвамі ўзьніклі і новыя, дробныя. І ўсё ж такія ўплывовыя і прызнаныя, як Berlin Verlag, Frankfurter Verlagsanstalt і C.H.Beck шмат робяць для маладой нямецкай паэзіі. Аўтары, прадстаўленыя ў гэтай анталёгіі, маюць зборнікі, што выйшлі ў вышэйпералічаных арганізацыях: Ян Вагнэр («Варабей Гюрыке», «пробнае бурэнне ў неба»), Рон Вінклер («фрагмэнтарныя вадаёмы»), Марыён Пошман («Прычына для авечак»), Ніка Блэйтгэ («Выразныя контуры»).

Амаль культавым сталася выдавецтва koobooks. На пачатку крытыкі лічылі гэты праэкт легкадумным, але нават невялікія наклады кніжак не перашкодзілі маладому выдаўцу Даніэле Зээль зрабіць акцэнт на выданьні арыгінальнай паэзіі. Аўтары ва ўзросьце 20–30-ці гадоў сталі вядомымі далёка за межамі сваёй краіны й неад-

Steffen Popp, Uljana Wolf oder Ron Winkler aus dem zur Institution gewordenen koobooks Verlag stammen.

Auffällig ist andererseits, daß die Autoren mehr oder minder alle einer Generation entstammen, und sie in den 70er, 80er und 90er Jahren aufgewachsen sind. Neben den genannten Verlagen, war es insbesondere eine Anthologie, die diesen eine Stimme gegeben hat. Jan Wagner und Björn Kuhligk, beide selbst inzwischen bekannte Dichter, haben in »Lyrik von JETZT« (DuMont 2003) das aufgegriffen, was lange in der Luft lag: Sie versammelten in ihrer Bestandsaufnahme, in einer »dokumentarischen Anthologie«, wie die Herausgeber diese selbst bezeichneten, 74 Stimmen von Autoren, die fern der Beachtung durch den Literaturbetrieb ein erstaunlich vielfältiges Landschaftsbild der deutschen Gegenwartsdichtung zeichneten. Die Aufregung im Feuilleton war damals groß, denn man wurde sich gewahr, welch großartiger Schatz an junger deutscher Poesie da gehoben wurde. Der Feldweg, der zu dieser Landschaft führte, ist übrigens von den heute mittlerweile Mittvierzigern wie Marcel Beyer, Durs Grünbein, Thomas Kling oder auch Bert Papenfuß angelegt worden.

Im Gegensatz zu den hier vorgestellten sieben weißrussischen Autoren, geht es den deutschen Autoren weniger um das Exzentrische, das Aufgeregte und die Rebellion, um das Experimentieren und Jonglieren mit der Form. Vielmehr steht bei ihnen das Heute und Jetzt im Vordergrund oder auch das Versinken in die Welt. Sie folgen dem »Sog des Suggestiven« und »seinen oft überraschenden Metaphern«, um in der Momentaufnahme »jenes Detail zu entdecken, das sie diese Welt mit anderen Augen sehen läßt«, (Renatus Deckert »Probebohrung im Himmel. Die bestehenden Gedichte des Lynkers Jan Wagner«, In: Akzente, Heft 2/2006). Man findet Stilleben oder gar impressionistische Augenblicksaufnahmen, die einen den Atem anhalten lassen: »Müd ist mein Auge, müd müd/wie Alpen.

нойчы атрымлівалі прэстыжныя літаратурныя ўзнагароды. Таму ня дзіўна, што большасць паэтаў гэтай анталёгіі, такія, як Моніка Рынк, Штэфэн Поп, Ульяна Вольф і Рон Вінклер, выйшлі менавіта з выдавецтва koobooks.

Адметным зьяўляецца і тое, што большасць прадстаўленых аўтараў — з пакаленьня 70-х, 80-х ці 90-х. Гэта час навацыяў ва ўсіх сфэрах нямецкага грамадства. Дарэчы, акрамя вышэйназваных выдавецтваў трэба адзначыць анталёгію «Паэзія СЁНЬНЯ» (DuMont, 2003), якая аб'яднала 74-ы паэты. Ян Вагнэр і Б'ёрн Кулік (абодва папулярныя літаратары) падхапілі тое, што даўно ўжо лунала ў паветры: яны сабралі ў «інвэнтарным вопісе», «дакумэнтальнай анталёгіі», як пазначылі самі складаальнікі, усе адметныя галасы, якія праз дэканструкцыю правілаў, празь літаратурныя экспэрымэнты намалявалі надзвычай нязвыклы і разнастайны пэйзаж сучаснай нямецкай творчасьці.

У той час хваляваньня ў літаратурных тусоўках хапала, многія заўважылі, які цудоўны скарб маладой нямецкай паэзіі быў знойдзены. Сьцяжынка, што прывяла да гэтага пэйзажу, была адкрытая, між іншым, тымі, каму сёньня ўжо за 40 — Марсэлем Баэрам, Дурсам Грунбайнам, Томасам Клінгам і Бэртам Папэнфусам. У адрозьненьне ад беларускіх аўтараў, прадстаўленых у гэтым зборніку, нямецкія паэты менш аддаюць увагі эксцэнтрычнасьці, усхваляванасьці і бунту, экспэрымэнтатарству і жангліраваньню формай. Для іх большае значэньне мае ЗАРАЗ і СЁНЬНЯ, ці заглыбленасьць у сьвет. Яны крочаць за «прыцягненьнем сугэстыўнага» і «за ягонымі часта неспадзяванымі мэтафарамамі», каб у імгненным здымку «адкрыць тую дэталю, што дазваляе бачыць гэты сьвет іншымі вачыма» (Рэнатус Дэкерт, «Пробнае бурэньне ў неба. Вершы Яна Вагнэра, што выклікаюць прыхільнасьць»/Akzente, Heft 2/2006). Тут

Eine verwunschene Strecke/aus Jahren ist mein Gesicht/
 Felder, in denen ich schlief —/gelbe Lampions, ein
 verrästeltes Kinderfest/alles ist außer mir, ein Stausee/in
 dem geflutete Dörfer nachts leuchten...« (Steffen Popp,
 »Elegie für K.«) oder in »leichter sommer« von Nico Bleutge:
 »...zwischen ihnen/und dem schmalen streif der küste/
 traten die wolken hervor, scharf ab-/geschnitten an der
 unteren kante, oben/ein faltiger riemen, in den die möwen
 kleine/löcher stanzen...« Dabei stehen Verwischtes und
 Präzises, Idyllisches und Bedrohliches, Zartheit und
 Schonungsloses nebeneinander: »...gletscher, flaschenhals,
 darin/hallen und gemächer. unten wasser, schwarz/vor
 kälte. sehr kalt, sehr schwarz. es wandeln/die puten...«
 (Monika Rinck, »das unternull der romantik«) Was die Form
 angeht, stoßen wir neben freien Formen auf Sonette,
 Eklogen, Elegien und Oden — ein vielseitiges Repertoire
 an tradierten Formen: Mit Erstaunen wird seit einigen
 Jahren festgestellt, daß die jüngere Autorengeneration an
 gebundene lyrische Formen anknüpft, mit diesen experi-
 mentiert und sie weiterentwickelt.

Daß das lyrische Ich in den Moment eintauchen kann,
 ist keineswegs ein Ausdruck des Abtauchens oder einer
 Weltfremdheit. Neben Bezügen zur gesamteuropäischen
 und Weltliteratur erforscht es durch die Gegenwart hin-
 durch die kühleren Schichten der Vergangenheit. Marion
 Poschmann reist in »Kloppitz/Kloppot nad Odra« (»Grund
 zu Schafen«, Frankfurter Verlagsanstalt 2004) ebenso wie
 Uljana Wolf in die deutsch-polnische Geschichte. So nennt
 sie ihren Debütband, der viel Aufmerksamkeit erregt, ver-
 schmitzt vertraut »Kochanie ich habe Brot gekauft« (kook-
 books 2006). Beide Autorinnen schürfen an den Bruch-
 stellen der Vergangenheit. »Es ist... das Unverständliche,
 Andersartige und Unbekannte, das die heutige Generation
 zum Sprechen treibt. Drang und Bedürfnis wachsen, [...] auf
 die andere Seite hinüberzusetzen — um sich verständ-

можна знайсці натурморт альбо нават імпрэсіянісцкія імгненныя замалёўкі, ад якіх займае дух: «Стамілася маё вока, стамілася/нібы Альпы. Мой твар — закаятая/адлегласць гадоў/палі, у якіх я спаў/жоўтыя ліхтарыкі, загадкавае дзіцячае сьвята/усё, апроч мяне, вадасховішча/ў якім затопленыя вёскі сьвецяцца ўночы... (Штэфэн Поп, «Элегія для К.»), альбо ў вершы «Лёгкае лета» Ніка Блэйтгэ: «...паміж імі і вузкай/узьбярэжнай паласою ёсьць нейкі пласт/аблокі праступілі, дакладна аб-/рэзаныя па ніжнім краі, наверх/зморшчаны пас у якім чайкі праштанцавалі/безьліч адтулін...». Пры гэтым тут суседнічаюць размытасьць і дакладасьць, ідэалістычнае і небяспечнае, пяшчота і бязьлітаснасьць: «...глетчэр, як рыльца бутэлькі, у якім/залі й пакоі ўнізе. вада, чорная/ ад холаду вельмі халоднай, вельмі чорнай. блукаюць/ індзейкі...» (Моніка Рынк, «ніжэй за нуль рамантыкі»). Што ж датычыцца формы, то побач з вольнымі формамі мы сустракаем санэты, эклёгі, элегіі і оды — разнастайны рэпэртуар у традыцыйных формах. Ужо на працягу некалькіх гадоў выклікае здзіўленьне той факт, што маладое пакаленьне аўтараў працягвае традыцыі сілаба-танічнай паэзіі, экспэрымэнтуючы і ўдасканалючы іх. Тое, што лірычнае Я можа паглыбіцца ў імгненьне, ні ў якім разе не зьяўляецца праявай адыходу ці адасобленасьці ад сьвету. Побач з рэфлексіямі над сусьветнай літаратурай адчуваюцца стрыманыя згадкі мінулага праз сучаснасьць. Марыён Пошман здзяйсняе падарожжа ў Klopptitz/Клоппот над Odra («Прычына для авечак», Frankfurter Verlagsanstalt 2004), а Ульяна Вольф — у нямецка-польскую гісторыю. Так, напрыклад, свой першы зборнік вершаў, які выкаікаў значную цікавасьць, яна называе хітравата-інтымна — «Kochanie я набыла хлеб» (kookbooks, 2006). Абедзьве аўтаркі вядуць разведвальную працу сярод абломкаў мінулага. «Гэта... тое незразумелае, іншае і невядомае,

lich zu machen und um gehört zu werden. Ein »Grenzhandel« der Sprache beginnt, wie Uljana Wolf diesen Vorgang bezeichnet« (Cornelia Jentzsch, »Porträt der Peter-Huchel-Preisträgerin Uljana Wolf«, Büchermarkt, Deutschlandfunk).

Waghalsig surfen alle, insgesamt sieben Dichter und Dichterinnen, durch die böigen, bewegten Luftschichten der Sprache, vorbei an zugigen Schnittstellen der Vergangenheit. Jeder setzt dabei sein eigenes Segel und stößt am Ufer manchmal auf Gestrandetes: »das Gedicht ist ein Sieb,/in die Fremde gehalten...« (Ron Winkler, »kleine maritime Poetik«). Immer wieder kreisen die Texte um die Poesie selbst und um das Herstellen von Sprache wie in »verschiebung des mundes«, wo am morgen »über den dunkel gespannten zungenbögen der wälder« der Gaumenzapfen erwacht (Uljana Wolf, ebd.).

Ins Auge fällt, daß neben Berg- und Waldlandschaften, das Wasser, das Flüssige und Ozeanische Anlaß bieten, um über sich selbst, den Zustand der Sprache nachzudenken – wie in »Seestück, kleine Minne«, »das Meer bewohnt mich, wie Licht eine Stadt« (Steffen Popp), »Seepoem« (Marion Poschmann) oder »wandernde teilchen, das sehen« (Nico Bleutge) —, und eine »maritime Poetik« zu entwerfen, wie der Titel eines Gedichtes von Ron Winkler (»vereinzelte Passanten«, kookbooks 2004) heißt.

In der Hoffnung, die Autorinnen und Autoren dieses Bandes setzen zum weißrussischen Leser über, konzentriert sich der vorliegende Band auf einen kleinen Ausschnitt der deutschen Gegenwartslyrik. Es ist nur ein Anfang. Und wenn Weißrussland nicht am Meer liegt, dann laßt uns mit Keschern, Sandsieben, Netzen, Schöpflöffeln in die Wälder und an die etwa 10.000 Binnenseen ausschwärmen. Der Grenzhandel ist eröffnet.

Martina Mrochen

што прымушае сённяшняе пакаленьне гаварыць. Рас-туць прага і жаданьне [...] быць перакладзенымі на іншую мову — каб стаць зразумелымі і цікавымі для іншых. Пачынаецца памежны гандаль паміж мовамі — так на-звала гэты працэс Ульяна Вольф» (Карнэлія Енцш, «Партрэт ляўрэата прэміі Пэтэра Гухэля Ульяны Вольф»/Кніжны кірмаш; радыё Deutschlandfunk).

Усе 7 аўтараў адважна прадзіраюцца праз шкваль-ныя парывы мовы, мінаючы неспакойныя плыні міну-лага. Кожны мае свой ветразь, часам сутыкаецца на бе-разе з рэшткамі караблекрушэньня: «верш гэта сіта/ працягнутае ў бок чужыны...» (Рон Вінклер, «маленькая марская паэтыка»). Зноў і зноў кружляюць тэксты ва-кол самой паэзіі і вакол стварэньня мовы, як у вершы «зрушэньне рота», дзе раніцай «над змрочнымі напя-тым і ляснымі пагоркамі языка «прачынаецца язычок мяккага паднябенья (Ульяна Вольф, тамсама).

Адразу заўважаецца тое, што побач з горнымі і ляснымі краявідамі зьяўляюцца сымбалі вады, акіяну ды ўво-гуле вадкасьці, што даюць чытачам нагоду паразважаць пра саміх сябе — як у вершах: «марскі пэйзаж, невялі-кае куртуазнае каханьне», «мора мяне насяляе, як сьвятло горад» (Штэфэн Поп), «Марская паэма» (Марыён По-шман) або «што бачаць вандроўныя часьцінкі» (Ніка Блэтгэ) — і «марская паэтыка» (назва верша са зборні-ка Рона Вінклера («месцамі мінакі», *cookbooks*, 2004).

Застаецца спадзявацца, што аўтары гэтай анталёгіі, якая прадстаўляе толькі невялікую частку сучаснай ня-мецкай паэзіі, здолеюць пераправіцца на бераг да бе-ларускага чытача. Гэта толькі пачатак. І калі ў Беларусі няма выйсьця да мора, давайце з сачкамі, сітамі, сет-камі, палонікам скіруемся ў лясы да 10 000 азёраў. Памежны гандаль распачаты.

Марціна Мрохэн

Nico Bleutge

WANDERND E TEILCHEN, DAS SEHEN

war diese eine bewegung, der landschaft punkte vorzugeben
sicherungskästen, knoten, die in den fels gestemmt
pfosten aus holz, und die eingewickelten boote. das meer

kehrte langsam ans ufer zurück, an den bruchstellen
sickerte luft durch die steine und senkte den druck
in den ohren. hörspuren, wärmere töne, das ein-

und ausfahren des zuges an den berghängen: dieser weiche
rhythmische schwung, der die häuser nach oben holte
das licht vor den fenstern stieg leise mit, eine zarte drehung

hielt die schultern über der sandfläche fest
ihre grob geschliffenen kanten bogen sich ein
in die mulden der strandmauer, hinter die tangpfade

griffen vereinzelt zweige, die kleinen bewässerungsgräben
vor den garben aus reisig und stroh, die sich feucht
dehnenden beete. nur auf den schmalen kalkterrassen

gab die luft ein wenig nach, und die töne wurden leichter
von den büschen angelockt, von den auf-
und abtauchenden blättchen. bis an die brüstung

der hangtreppe kamen die wellen heran, ihre flechten
aus seegras verschluckten die hand und die öligen teilchen
die sich streckten und wieder zusammenzogen

Ніка Блётгэ

ШТО БАЧАЦЬ ВАНДРОЎНЫЯ ЧАСЬЦІНКІ

быў адзін гэты рух, кропкі ландшафту пераймаюць
засьцерагальнікі, вузлы, выдзеўбленыя у скале
драўляныя слупы, і перакуленыя чоўны. мора

марудна вярталася да берагу, праз расколіны
сачылася паветра з камянёў і зьмяншала ціск
у вушах. рэха, цеплаватыя гукі, пры-

ход і ад'езд цягніка на горных схілах гэтае мяккае
рытмічнае гайданьне, якое ўздымае дамы
перад вокнамі ціха паўстае святло, лагоднае кручэньне

затрымлівала плечы над пясчанай роўнядзьдзю
яе амаль не шліфаваныя краі прагнуліся
ва ўпадзіны сыяны вакол пляжу за сыяжкай водарасьцяў

ухапіліся за галіны, маленькія ірыгацыйныя каналы
перад снапамі сухога гальбя й саломы намоклыя
распасьціраюцца клямбы. толькі на тынкавых тэрасах

паветра трохі саступіла, і гукі сталі лягчэйшымі
прывабленыя кустоўем, ягонья лісткі
туды-сюды. да парапэту

вісячай лесьвіцы даходзяць хвалі, іх вянкі
з марской травы і алеістыя часьцінкі кладуцца ў рукі
выцягваючыся й сыцягваючыся зноў

* * *

dann löste sich die hitze langsam
vom balkon und der blick wurde leichter

von den häusern abgelenkt. die weißen
parabolantennen an den fenstern

fingen schon die ersten lichter an
zu glühen blau und grün verkapselt.

als die augen zwischen den reklametafeln
streuen wollten war es eine rote

plastiktüte in der luft weit oben leuchtend
glitt sie vorbei und gab dem blick nach

und nach halt bis er weich und ruhig
hinter den lidern saß

* * *

потым сьпёка паволі адышла
з балькону й позірку стала лягчэй

адарвацца ад дамоў. белыя
парабалічныя антэны на вокнах

першыя ліхтары ўжо пачалі
сьвяціцца блакітным і зялёным нібы ў капсулях.

калі вочы пачалі блукаць між рэкламных шчытоў
разгубіліся ды ім захацелася чырвані

плястыкавы пакет далёка ў небе
засьзяў, праляцеў далей

і даў нарэшце погляду
зачапіцца за ўнутраны бок павекаў

LEICHTER SOMMER

für Bernard Noël

als läge noch eine schicht zwischen ihnen
und dem schmalen streif der küste
traten die wolken hervor, scharf ab-
geschnitten an der unteren kante, oben
ein faltiger riemen, in den die möwen kleine
löcher stanzen. beim nächsten aufschauen
hatte dunst die fläche aufgerauht und der wind
verfing sich in den drahtnetzen
knapp unterm wasserspiegel, die vögel
waren längst verschwunden, der himmel
hielt noch ein weilchen jene luft
die unter ihren flügeln rauschte

ЛЁГКАЕ ЛЕТА

Бэрнардэ Ноэлю

нібыта ў прамежку паміж імі і вузкай
узбярэжнай паласою ёсьць нейкі пласт
аблокі праступілі, дакладна аб-
рэзаня па ніжнім краі, наверху
зморшчаны пас у якім чайкі праштанцавалі
безьліч адтулін. наступны позірк
смуга разварушыла роўную паверхню й вецер
забытаўся ў драцяных сетках
пад самую паверхню вады, птушкі
даўно ўжо зьніклі, неба
шчэ на хвілінку затрымала тое паветра
што шаргацела пад іх крыламі

CHARAKTERKOPF,
ABTEILUNG MESSERSCHMIDT (F.X.): 1

metall ist das, die kaum polierte platte, ist so voller
lust. da spricht der mund sich aus, die zunge
in der höhlung ist ein keil. da spannen sehnen sich, ein keil
aus einem kopf, den an der halsschlagader falten
auf dem sockel halten. kopf, der aus metall und also kalt
in deine fingernägel geht, wenn du die wulstig aus
geformten runzeln an der nasenwurzel fleckig schnippst.
dem hübschen plattenträger will der schädel
knochen fremdling sein, die lippen scheußlich hart, *ich*
möchte ein solcher werden, wie einmal ein anderer
gewesen ist. so sagt es ihm, in einer richtung soll die stirn
ein rippenlager sein, darunter wölben sich die augen
lider, still, als sei die zeit in diesem kahlen schädel an
gehalten, festgestellt. wo doch die zunge weiter
flüstern und die knochen knacken will. das ist metall
und hält den ton, auf einer kaum polierten platte.

ХАРАКТЭРНАЯ ГАЛАВА,
АДДЗЕЛ МЭСЭРШМІТ (F.X.): 1

гэта мэтал, больш-менш паліраваная пласьціна, наскрозь
запоўненая жаданьнем. тут прамаўляе рот, язык
у поласьці гэта клін. тут напружваюцца жылы, клін
з галавы, якую трымаюць складкі на соннай артэрыі
на цокалі. галава з мэталу што рушыць
холадам ў пазногі тваіх пальцаў, калі ты імі нехайна
цічоўкаеш па маршчынах ля пераносіцы.
прыгожай падстаўцы пад пласьцінай чэрапу
косці ня хочуць быць раднёю, вусны агідна жорсткія, я
быць такім хачу, як нехта некалі ўжо *быў*, дык скажыце гэта
яму, у пэўным кірунку лоб быць мусіць складам рэбраў,
пад ім кругляцца вочы, павекі, ціха, быццам час у гэты голым
чэрапе спыніўся, зацьвярдзеў. але язык ня хоча пераставаць
шаптаць і храбусьцець касьцямі. гэта мэтал
і ён трымае тон на збольшага паліраванай пласьціне.

CHARAKTERKOPF,
ABTEILUNG MESSERSCHMIDT (F.X): 2

was sehen wir: wir sehen köpfe, diese anzahl großer
ausradierter köpfe, die sich drehen und befangern lassen.
69 teile sehen wir, rasiert, justiert, kein härchen
auf den wangenknochen. umgestülpte lippen, eine wand
an der die fieberkurve lesbar wird, ein diagramm
aus eingeritzten linien und haken *wie die spuren
eines vögeleins* wir nehmen lappen für die brauen
für die schildchen einen schwamm, was wir hier sehen
sind die tapser und die kleinen randgrimassen.
ein bißchen *daumenlutscher* und *zitronenschneider*
ein lieber schneck und ein hallodri, bißchen *ulkig
und verwirrt*. ein feschak und ein tausendsassa, faxen
vor dem spiegel, auch so rundlich um den schnabel
wo es gähnt und kräht und schreit. das ist schön an-
zuschauen und kundzugeben, was wir sehen
ist es nicht, wir sehen köpfe, große köpfe, 69 an der zahl.

ХАРАКТЭРНАЯ ГАЛАВА,
АДДЗЕЛ МЭСЭРШМІТ (F.X.): 2

што мы бачым: мы бачым галовы,
гэтая колькасыць вялізных
сыцёртых гумкай галоваў, якія круцяцца й дазвалялі
абмацваць сябе.

69 частак бачым мы, паголеных, адрэгуляваных, ні валаску
на скулах. вывернутыя вусны, сыцяна на якой
можна убачыць кривую тэмпературы, дыяграма
з прадрапаных ліній і крукаў *як сьляды*
птушаняці мы бярем анучу для броваў
для цэтлікаў губку, тое, што мы тут бачым
гэтая няўкладнасыць і крыўляньне.
трохі дзіця, што смокча палец
сымпатычны смоўж і ветрагон, трошкі *дурасьлівы*
і зьбянтэжаны. гарэза крыўляецца
перад люстэркам, таксама такая акругласыць вакол носу
калі гэта пазяхае й гергеча і крычыць. на гэта файна
паглядзець і абвяшчаць, гэта ня тое што мы бачым
мы бачым галовы, вялікія галовы, лікам 69.

HONIGWARME PUPILLEN ...

...und war nur dieses eine stückchen, *etwas wie haut*. das wird nun ganz genau betrachtet

und von einer feinen hand berührt. es liegt im schatten wo sich diese wölbung zeigt, von haaren, kleinen wellen

oberhalb des nackens. bald schon lösen sich die rillen ab. das weist voraus auf kahles, auf die schöne nackte

an der wand, die schielt so ruhig ins zimmer, dieser runde ausgefranzte mund und diese punkte auf den unterarmen

hat hier der zeichner sich vertan? es will nicht recht gelingen eine öffnung zu erkennen, nur ein milder klecks sticht vor

ob das zum atmen reicht, es zittert die figur, wie's scheint hat die verschobene kontur den maler höflich angeregt

ein wenig fester aufzudrücken und den schatten einzudrehn. doch kaum zu sehen ist dafür der stoff

am andern ende, der allzu lose um die hüfte hängt. wo ist denn hier die naht, der *feine etwas unbestimmte strich*

der eine möglichkeit mit einer andern möglichkeit ...
...mit einer falte in der haut verknüpft. ach süßer honig

auf dem weichen lid. es bleibt der nacken mit dem kleinen zart gewellten stück. und die pupillen wandern weiter

ЦЁПЛЯЯ, ЯК МЁД, ЗРЭНКІ...

..быў толькі гэты кавалачак, *нешта бы*
скура. цяпер на гэта скіроўваецца пільнае вока

і да яго дакранаецца далікатная рука. яно ляжыць у ценю.
дзе паказваецца гэтая выпукласць, валасоў, лёгкіх хваляў

над патыліцай. але ўжо хутка бароздкі пачнуць аддзяляцца
па гэтым можна прадбачыць голае, прыгожую голу

ля сцяны, яна заглядае крадком у пакой, гэты круглы
з франзолямі рот і гэтыя кропкі вышэй за локці

ці гэта не памылка графіка? ніяк не ўдаецца як трэба
разгледзець адтуліну. выдзяляецца толькі мяккая пляма

ці дастаткова яе для дыхання, постаць, здаецца, дрыжыць
зрушаны контур далікатна натхніў мастака

трохі мацней націснуць і цень пры-
круціць. але амаль не відаць матэрыялу

на іншым канцы, што адвольна вісіць вакол сьцёгнаў. дзе ж
тут шво, дзе той *тонкі трохі няпэўны шрых*

які адну магчымасьць з другою магчымасьцю...
...са складкай у скуры злучае. ах слодыч мёду

на мяккім павеку. застаецца патыліца зь лёгкім
трохі хвалістым кавалачкам. і зрэнкі вандруюць далей

Steffen Popp

SEESTÜCK, KLEINE MINNE

Deine zwei schönen Augen, Taxis bei Nacht
schwer lenkbare Wärmegewitter
Umschlagplätze von Licht, wo ich aufhöre
dich zu erfinden und
alles was selten ist anfängt
zu schwimmen.

Großes Gelächter von See her, mein Herz
ist eine Sprengwolke, will sich mit jedem Schlag
auslegen — aber dann
klammert es, macht eine Faust —

ein lange von Blut durchschlagener
Glücksknoten, an dem ich festhalte
die kleine Loge, in der du sitzt
schwarze Oliven vor dir auf dem Tisch

eine geschlossene Pulslinie
in einer Funknacht mit Leuchtfeuern.

Штэфэн Поп

МАРСКІ ПЭЙЗАЖ, НЕВЯЛІКАЕ КУРТУАЗНАЕ КАХАНЬНЕ

Твае два прыгожых вокі, начныя таксоўкі
непаслухмяная цеплавая навальніца
перавалачныя пункты сьвятла, дзе я ўжо
не выдумляю цябе і
ўсё што рэдкае такое пльць
пачынае.

сьмех гучны з мора, маё сэрца —
воблака разрыву, імкнецца пабольшаць пры кожным
покаце гromу — але потым
за нешта чапляецца, кулаком пагражае —

даўно прабіты крывёй
вузел шчасьця, за які я трымаюся
маленькая ложка, у якой ты сядзіш
масьліны перад табой на сталe

замкнёная лінія пульсу
у радыёночы з сыгнальнымі агнямі.

DAS MEER BEWOHNT MICH,
WIE LICHT EINE STADT

Die offenen Balkone leuchteten, Inseln am Stadtring
die Luft lag herum, eine Fähre, vermutlich schließ sie

ich legte meinen Kopf in ihren Rumpf
fand eine Strömung, das Regime der Flüsse
unter den Brücken und in den Tunneln
die Instrumente

Lichtketten, die sich bewegten.

Am Hafen
war ich allein mit dem Wasser, das dort an Land geht
Frachtkräne schienten den Kontinent
an seinen Rändern, im Hintergrund wirkten
die Meere.

МОРА МЯНЕ НАСЯЛЯЕ,
ЯК СЪВЯТЛО ГОРАД

Свяціліся расчыненыя бальконы,
выспы на рынкавай плошчы
паветра было навокал, паром, хутчэй за ўсё ён спаў

я клаў свой голаў у ягоны тулаў
знаходзіў плынню, хаду рэчак
пад мастамі і ў тунэлях
інструмэнты
хісталіся гірлянды ліхтароў.

На прыстані
быў я з вадой сам-насам, яна на бераг там сыходзіць
грузапад'ёмныя краны шынавалі кантынэнт
па ўскрайках, на заднім пляне
дзеінічалі акіяны.

ELEGIE FÜR K.

Müd ist mein Auge, müd müd
wie Alpen. Eine verwunschene Strecke
aus Jahren ist mein Gesicht
Felder, in denen ich schlief —

gelbe Lampions, ein verrästeltes Kinderfest
alles ist außer mir, ein Stausee
in dem geflutete Dörfer nachts leuchten.

Die Erde gibt Farben
die Haut gibt Einheit
in den Plantagen rüsten die Obstbäume kühn
gegen das Weltall —

ringsum die Wiesen
reiben sich an meinen Füßen
der Fluss
an meiner Seite, unmerklich zieht ihn
ein fernes Meer.

ЭЛЕГИЯ ДЛЯ К.

Стамілася маё вока, стамілася
нібы Альпы. Мой твар
заклятая адлегласьць гадоў
палі, у якіх я спаў —

жоўтыя ліхтарыкі, загадкавае дзіцячае сьвята
усё апроч мяне, вадасховішча
ў якім затопленыя вёскі сьвецяцца ўночы.

Зямля нараджае фарбы
скура — адзінства
на плянтацыях дрэвы адважна ўзбройваюцца
супраць сусьвету —

навокал лугі
труцца аб мае ногі
рака
аб маё цела, нябачна цягне яе
далёкае мора.

Steffen Popp

DEN TOTEN DES SURREALISMUS

Wer mit den Dingen zusammenstößt,
wird es derselbe sein, der sie harmonisiert?
Das ist es wohl, was mich traurig macht.

Hugo Ball

I

Draußen ist's still, kein Tank von Shell
im Resonanzbereich meines Lauschens
kein Atom bricht ab
fällt in den Schacht, kein deprimiertes Organ
probt den Verrat und die Lilie
vor mir im träumenden Glas –

dieses Gewächs meiner Sehnsucht auch
schneuzt sein Arom nur semiotisch
ohne Geräusch in die entsetzliche Nacht!

Draußen ist's still, der leere Parkplatz
Schubumkehr des Glücks und eine winzige
Akademie
fern dräut Asien
ein Horn des Poseidon, mit Güterzügen ...

So kommt nun die Welt über den Winter!
Die Zwiebeln liegen auf dem Tisch
die Apparate des Wunders kreisen ...

Aber der Schnee ist nicht mehr gotisch
eine wunschlose Erzform, ein hellblau
getakteter Geiger
nein, er ist grau
und labbrig, die Abraumetage des Frühlings
ach –

ПАМЕРЛЫМ СЮРРЭАЛІЗМУ

Хто сутыкаецца з рэчамі, ці будзе гэта
той жа, што прыводзіць іх у гармонію?
Менавіта гэта і засмучае мяне
Х'юга Бал

I

На вуліцы ціха, ніводнай цыстэрны Shell
ў межах рэзанансу майго падслухоўвання
ніводзін атам не адломваецца
ня падае ў шахту, ніводзін засмучоны орган
не рэпэтуе здраду і лілія
перада мной у замроенай шклянцы —

гэта расьліна маёй журбы таксама
высмарквае свой водар сэміятычна
бясшумна ў жахлівую ноч!

На вуліцы ціха, пустая паркоўка
рэвэрс цягі шчасыця і маленькая
акадэмія
здалёк пагражае Азія
рог Пасэйдона, з таварнымі цягнікамі...

Так сьвет пражывае зіму!
Цыбуля ляжыць на сталі
кружляюць прыборы цуда...

Але сьнег ужо не гатычны
апатычны мядзяны абрыс, блакітны
рытмічны скрыпач
не, ён шэры
і нібы размазья, захламлены паверх вясны
ах —

Steffen Popp

und nur die untersten Schnee-Engel
halten sich noch an den Tankstellen
vermummt und marxistisch
in ihren winddichten Anoraks.

II

Draußen ist's still, es schlafen Berg und Tal
reglos die Stadt, das Elend der Sprengwerke

ihr langsames Feuer vereinfacht den Raum
die Herzensgebreden der Trainer
Balkonpflanzen

und in den Meeren der Wal
und im Gefrierfach der Aal
Delikatessen, am Rand meiner Schwäche
ruhet die Liebe auch, ein Ghetto Rosen —

die großen Betonkörper winkeln das Licht
wo meine Hand liegt
ein Joch für Nachtfalter
und die Gedichte gehn über den Schnee
in kleinen Schritten ...

Die toten Surrealisten
rumoren unecht im Grundstock der Wälder
kauen den Sternklee in diese Nacht
trockene Seekoffer, Schneeklima ...

Hinter dem Elend der Bäume
leuchtet die Heimat
die Elemente erfinden sich, meine Geliebten
liegen im Streit und zerfallen

aufsteht der Mond, von seinem Sitz
da sein gelber Mund
dort seine Beine, die schleifen.

Штэфэн Поп

і толькі сьнежныя анёлы, што з самага нізу
яшчэ трымаюцца за бэнзакалёнкі
замаскіраваныя і марксысцкія
ў сваіх ветранепранікальных штармоўках.

II

На вуліцы ціха, спяць горы й даліны
застылы горад, нікчэмнасьць крокваў
іхні павольны агонь спрашчае прастору
сардэчнае недамаганьне трэнэраў
Бальконныя кветкі

па акіянах кіт плыве
а ў лядоўні вугар жыве
дэлікатэсы, на мяжы маёй слабасці
спачывае каханьне, гэта з ружаў —

вялікія бэтонныя целы пераламляюць сьвятло
дзе ляжыць мая рука
хамут для начных матылькоў
і вершы ідуць па сьнезе
невялічкімі крокамі...

Памерлыя сюррэалісты
прытворна з грукатам корпаюцца ў нетрах лясных
перажоўваюць зорную канюшыну ў гэтую ноч
сухія марскія валізкі, сьнежны клімат...

Па-за галечаю дрэваў
зазіхацела радзіма
вынаходзяцца элемэнтны, мае каханья
пасварыліся і падзеленыя

поўня ўзыходзіць, са свайго месца
там ейны жоўты рот
тут ейныя ногі, што ледзь-ледзь валакуцца.

HOTELSITUATION, LANGES LIEGEN

Herzhoheit, Neon und langsamer Umschlag dieser Waren
— irgendwie nachdenken, irgendwie wach bleiben —

wie das Milieu uns betört, in seinen Höhen und Tiefen
der Abend ist voll von Sprache, aber die Wörter lahmen

die Körper der Pflanzen regenerieren sich, hölzern und
still, trojanische Pferde, liegen wir am Grund der Stadt

so wach, in seinem Schlaf, unser geduldiges Fleisch
kommuniziert mit den Flüssen. Kriechstrom, nahes Ufer

zögernde Haut, das kleine Gefühl macht dich glücklich
Traumzeichen lösen sich aus meinen Jahren wie Laub

maßloser Baumschnee. Lass uns jetzt lange verreisen
zu Wasser, zu Land und zu Luft, lass uns jetzt lange

dieses Hotel nicht verlassen. Nie bei den Sternen, nie
aufhören, in der Musik. Dein Puls, deine Haare fliegen

ГАТЭЛЬНАЯ СЫТУАЦЫЯ, ДОЎГАЕ ЛЯЖАНЬНЕ

Веліч сэрца, нэон і нясьпешная перагрузка гэтых тавараў
— неяк раздумваць, неяк ня спаць —

як навакольле нас ачмурае, у вышынях сваіх і глыбінях
вечар насычаны мовай ды словы кульгаюць

целы расьлінаў аднаўляюцца драўляныя,
ціхія, коні траянскія, ляжым мы на дне гораду

зусім бяз сну, у ягоным сьне, наша цярплівая плоць
камунікуе з рэкамі. Ток уцечкі, блізкі бераг

нерашучая скура, маленькае пачуцьцё
робіць цябе шчаслівым
мройныя знакі адыходзяць з маіх гадоў нібы лісьце

бязьмерны сьнег дрэваў. Давай надоўга зьедзем
па моры, па сушы, і па паветры, давай цяпер доўга

не пакідаць гэты гатэль. ніколі пры зорах ніколі
не спыняцца, у музыцы. Твой пульс,
твае валасы разьдзімае вецер.

Marion Poschmann

GRUND ZU SCHAFEN

Kochbirnen Walnüsse Gras
es war weiß es war rot es war grau
Mosaik aus Bauschutt verlorenes
Material wir verhielten uns unsichtbar

späte Ware die Nachkriegsmatratzen
wie Altersflecken im Garten
bekamen wir Schwachstellen unsere
T-Shirts auch tagsüber noch voller Nacht

die Birnen verrechneten wir
mit den Wespen ein Blumenstau gratis
zum Ende des Sommers war weiß oder rot
jede Hitze vermehrte sich

eine Wiese mit Bäumen man wuchs
unter Blitzen auf dunkelte nach war
das Auftragen alter Bekleidung kein Grund
zu Schafen

Марыён Пошман

ПРЫЧЫНА ДЛЯ АВЕЧАК

мяккія грушы грэцкія арэхі трава
было так бела так чырвона так шэра
мазаіка з друзу згублены
матэрыял і мы намагаліся не прыцягваць увагі

позьні тавар матрасы з пасьяваеннага часу
нібы плямы старасьці ў садзе
нам дасталіся ня надта надзейныя месцы нашы
футболкі і днём яшчэ поўныя ночы

грушы пайшлі ў нас у залік
з восамі кветкавая запруда бясплатна
напрыканцы лета белай была ці чырвонай
любая сьпякота адно нарастала

луг на ім дрэвы расьлі мы
пад водбліск маланак падцямялі даношваць
старое адзеньне яшчэ не прычына
для авечак

HIRSCHÜBUNG

über die Landstraße treibende Streifen,
durch Wälder geflößtes, sehr streng
bemessenes Weiß,
und wir folgten den Sprüngen, den Streckungen
dieser durchbrochenen Linie, Wildwechsel,
Glätte, Gefälle, an Rastplätzen lagen
bedingungslos schlafende Bänke, von Nässe
gequollenes Holz, und die braunen gebogenen
Rücken der Berge verwundete Fellflächen,
Kahlschlag, verendete Pfade, und wir
mit Karacho, wie Simulationen von Wind
zwischen brusthohen Zweigen,
Geweihen in Wattejacken verpackt,
mattes Hirngespinst (Fallträume),
Fünffender, Fingerzeig:

aber

wir rochen nach Seife

nach Veilchen und Teichwasser, vor uns

die furchtbare Vollständigkeit des Kommenden

bald harthufig der Frost

ПРАКТЫКАВАНЬНЕ АЛЕНЯ

палосы вядуць праз шашу
нібыта платы праплываюць лясамі, так строга
адмерана бель,
і мы паслухмяна ішлі за падскокамі і працяжэньнямі
гэтай там-сям ажурнай лініі, сьцежка,
якою зьвяры пераходзяць дарогу,
роўнядзь, схілы, на месцах для адпачынку заснулі
драўляныя лаўкі наскрозь набрынялыя туманамі,
а там бурныя згорбленыя сьпіны гор
прасьцягі параненай поўсьці,
прагалы, ушчэнт акаленыя сьцежкі, і мы
імчымся бы вецер нібы сымуляцыя ветру
між вецьця, што нам да грудзей дастае,
хаваючы панты пад крысом ватовак,
відзеж нясны і хваравіты (уява падзеньня),
пяціканцовыя, падказка:

але

мы пахлі мылам

фіялкай і сажалкавай вадой, а перад намі

тое што будзе ў страшнай яго паўнаце

хутка цьвёрдакапытна мароз

KLEINES RASENSTÜCK

100g Gras, wie Licht, das sich bewegte,
Licht, das knitterte, schnelle Lebensläufe
ohne Höhepunkte, Schwarzweißaufnahmen:
nickende Blitze.

Gras spritzte auf, fiel über, Gras, von Winden
hingekritzelt, von Winden ausgedehnt nach
Zentimetern, Gras, dieser strenge Glanz, zu
Halmen gefaltet,

Gras überwog uns schon — wuchs Gras darüber,
hob sich, senkte sich, wimmelnd, flimmernd, Gras, so
haltlos wurzelnd über dem hellen Abgrund
unserer Hirne.

ЛАПІК ГАЗОНУ

100 г травы, быццам прамень сьвятла, які варухнуўся,
сьвятло, што зьміналася, хуткія жыцццяпісы
без узлётаў, чорна-белыя здымкі:
маланкі, што згодна ківаюць.

Трава выпырснула і наляцела, трава, вятрамі
накрэсьленая, вятрамі разьнесена па
сантымэтрах, трава, гэты глянец суворы, сабраны
ў сьцябліны,

трава апаноўвала нас — ды тое травой ўжо парасло,
узьнімалася і апускалася, трымцела, мігцела, трава так
няспынна ўкаранялася над сьветлым бяздоньнем
нашага мозгу.

VERSCHIEDENE ARTEN
VON VERRÜCKTHEIT

meine Kufen klingen auf dem See wie Bocciakugeln
die silbern aneinanderstoßen, hohl und flüssig

am Ufer in Flaschengrün erstarrte Pflanzenreste
ein gläserner Dschungel, Halme und Äste
tief hineingeschlingelt in den harten Raum

gestern wuchs die Stummheit in einer Telefonzelle
zu gekrümmten Geschöpfen
von außen mußte man sie sehen können
Eiswürmer, die sich durch ein nächtliches Volumen fraßen
Risse hinterließen, weiße Krakel in der dunklen Masse

Enten mit schillernden Hälsen paddeln am Abwasserzufluß
Personen in Fischgrätmänteln bedecken die Bänke mit
Sitzkissen, Zeitungsseiten

ich sehe dem Himmel und seinen Verzweigungen zu
in meiner Brust knirschen Glasmurmeln, Schnee fliegt

vereinzelt, wie früher zur Schulzeit Papierklümpchen
feucht von der Spucke des Absenders

РОЗНЫЯ ВІДЫ ВАР'ЯЦТВА

мае палазы зьвіняць на возеры бы шары для гульні ў боча
срэбна стукаюцца адзін аб адзін, поляя й вадкія

на беразе ў бутэлечнай зелені застылыя рэшткі расьлінаў
шклянныя джунглі, сыцябліны й галіны
што ўпляліся ў самую глыб цьвёрдай прасторы

учора ў тэлефоннай будцы маўчаньне перарастала
ў панура скручаныя стварэньні
знадворку іх пэўна можна было ўбачыць
ледзяных чарвякоў, што прагрызаліся праз тоўшчу начы,
пакідаючы пісягі белыя крамзолі ў цёмнай масе

качкі з ільсьнянымі шыямі вяслуюць па сточнай канаве
асобы ў паліто з узорам у елачку высьцілаюць лаўкі
падушачкамі і лістамі газеты

углядаюся ў неба ў яго разгалінаваньні
у грудзях маіх шаргочуць шклянныя шарыкі, сьнег зьятае

сьняжынка за сьняжынкай, нібы папяровыя бомбачкі,
мокрыя ал сьліны, з нашага школьнага часу

MAGNETISIERTES ZIMMER

du hast die metallenen Jahresringe
der Obstkonserven gezählt,
jede Oberseite rotierender Stillstand
wie flimmernde Ventilatoren —

dieser Ort scheint verborgener jetzt, seit
du hier bist, als sei endlich Ruhe
eingekehrt, Sturm (alle Zimmer
ins Licht getaucht, alles
aus Angst überheizt):

ich beobachte dich, deinen zweiten
Versuch eine Dose zu öffnen,
beschwichtigend, ungeschickt, oder
als wartetest du, daß die
Stimmung sich ändert, als hättest du
deine gezielten Bewegungen leise verlegt

wir ähneln einander wenn manchmal
ein Gähnen ein anderes auslöst —
dann wieder die Unversehrtheit
verschlossener Körper, ein Blechspielplatz hier,
voller unverrichteter Dinge

НАМАГНІЧАНЫ ПАКОЙ

ты палічыў мэталёвыя гадавыя кольца
на бляшанцы кансэрваванай гародніны,
у кожнага верх нерухомасьць што круціцца
нібы мігатлівы вэнтылятар —

гэтае месца здаецца цяпер больш суцішным з той пары,
як ты зьявіўся, нібыта сюды завітаў
нарэшце спакой, бура (сьвятло
залівае ўсе пакоі, усё
накалілася ад страху):

я назіраю за табой, за тваёю
другою спробай адкрыць бляшанку
супакойвальна, нязграбна ці
так быццам ты чакаеш,
што настрой стане іншым, нібыта ты
цішком адклаў невядома куды свае мэтанакіраваныя рухі

мы падобныя калі часам
адно пазяханьне нараджае другое —
потым зноў некранутасьць
замкнёных целаў, тут бляшаная пляцоўка для гульняў,
дзе так шмат неўладкаваных рэчаў

DER KREISLAUF DER WALDGEBIETE

in Waldern gewandert
dieselbe Prozedur wie damals
im mächtigen Schatten der Mutter: Tannen und Untertannen
verrieselten stumm und unbemerkt

sie war ein dunkles Ensemble
war Schwarztanne Baldrian
Wermut und Ginseng

ich hielt ihre Hand
ich schwitzte den Duft
schuppiger Zapfen aus
durch dunkle Flecken verunsichert:
wollte den Regen von meiner Jacke
abwaschen

baume in nasskalter Andachtshaltung
lange betropfte Köpfe

КРОВАЗВАРОТ ЛЯСНЫХ МЯСЦОВАСЬЦЯЎ

блуканьне у лясох
такая ж самая працэдура як тады
у магутным цені маці: яліны й недаелкі
зьнікалі моўчкі, незаўважна

яна была цёмнай купінай
была чорнай ялінаю валяр'янай
палыном і жэньшэнем

я трымала яе руку
ад мяне струменіўся пах
шышак
зьбянтэжаная цёмнымі плямамі:
старалася змыць дождж
са сваёй курткі

дрэвы стаяць у застылай багавейнасьці
доўгія скрозь у кроплях галовы

Monika Rink

HYPOTYPOSE: LIEGEN AUF SCHIENEN

fahrten, schwere fahrt nach süden, darauf ich
schief überhaupt nicht mehr. kam licht, ein dreckig,
silbrigglühend licht von den gipfeln der berge her.
es kam sehr. war der liegewagen deckendunkel,
war bewusstlos (bis auf mich). am brenner erstaunte
ein schwankend kantischer aufbau. oder auch:
ein hartherziger schankherr. mensch kant.
ich wurde geweckt, um nie wieder zu schlafen.
wehe, wer war das. ich merkte, auf schienen:
das ist die kritik meiner kraft. ungeachtet
seiner inneren zufälligkeit hat das schöne
eine sittliche neigung nach außen. jedoch:
meine hungernde einbildungskraft hohl, insolviert,
wiederholt listlosen einsatz, kultus kann wegfalln,
denn die lippen wurden entfernt. alles von kant!
so lange. und länger. wird es dauern, bis wieder ansteht
natürlicherweise wie lieblicher hausbau auf lichtung:
zweckmäßigkeit plus lust im verhältnis von gunst.

Моніка Рынк

ГІПАТЫПОЗА: ЛЯЖАЦЬ НА РЭЙКАХ

паездкі, цяжкая паездка на поўдзень, у якой я
болей наогул ня спала. сьвятло, загарэлася бруднае
сьвятло зь вяршыняў гор, якое мігцела срэбрам.
імклівае сьвятло. пляцкартны вагон у паўзмроку
быў непрытомны (акрамя мяне). у сьвятле
хісткая акантаваная канструкцыя. ці, можа быць:
гаспадар з каменным сэрцам. чалавек-кант.
мяне разбудзілі, каб болей я не заснула.
хто ж гэта быў. я заўважыла, на рэйках:
крытыка маёй сілы. нягледзячы на
сваю ўнутраную выпадковасць, прыгожае
мае схільнасць чытаць маралі. аднак:
маё згаладнелае, выпаражненае, недзеяздольнае
ўяўленьне паўтарае няхітры ўступ, культ занепадае,
бо выдалены вусны. усё гэты кант!
так доўга. і даўжэй. будзе доўжыцца, пакуль зноў не
надыдзе чарга
натуральным чынам як сымпатычны дом — проста
пабудова на прагаліне:
мэтазгоднасць плюс жарсць у прапорцыі добрага
стаўленьня.

DAS GEGENTEIL VON VERFÜHRUNG

dieses dörren, ist das jetzt noch protest gegen den fortgang der zeit –
oder dieses unmerkliche wachstum trotz schlechter behandlung,
seit jahren hab ich den gammigen rest aus den tassen – will hier
einer noch kaffee – in die töpfe gekippt oder sie wurden wochenlang
gar nicht gegossen, lockere, holzige stängel in so etwas wie erde.
dass sie weiterhin wachsen oder so tun: sie parodieren das leben.
und in meinen rücken stemmen sie stumm ihre kippligen schwerter,
ausgehelt beim transport von einem büro in das andre. sie lehnen
in ecken, betreiben tristesse und photosynthese. was eben noch
den prozessor kühlte, verbrauchen jetzt unsere achtstündigen lungen.
was ist denn das fürne pflanze? die hat heidrun mitgebracht, man hat
schon hunde ohne fell gezüchtet, hat man, aber pflanzen ohne blätter?
vor diese pflanze stell ich mich hin und sage in das surren der rechner:
»einst ruhe ich ewige zeit.« und denke das draußen, ein wehen, zärtlich,
die blätter, die blätter, bewegt im verbund und unter ihres-irisgleichen,
und diese eine hässliche pflanze hier als erlösergestalt, sodass wir alle,
alle auferstehen in eine nicht mehr brauchbare zeit, in der wir nicht säen,
nicht ernten, nur ausharren im gegenteil von verführung. alle sagen:
morgen bringe ich torf mit. es kommt der morgen, keiner bringt torf mit.

СУПРАЦЬЛЕГЛАСЬЦЬ СПАКУСЫ

гэтае высыханьне, гэта ўсё яшчэ пратэст супраць няспыннага часу?
ці гэты непрыкметны рост, насуперак кепскаму дагляду,
шмат гадоў я выплэскаваю бурду — рэшту з кубкаў — хочаце
яшчэ кавы? — ў гаршкі і або яны заставаліся непалітыя кволья,
цвёрдыя сыябліны ў нечым падобныя да зямлі.
яны працягваюць расьці або: яны робяць выгляд што растуць
за маёй сьпінай яны нема падымаюць свае выплеснутыя хісткія мячы,
перакуленыя пры транспартыроўцы з аднаго бюро ў другое. яны
прыхіляюцца
да кугоў, паныла займаюцца фатасьнгтэзам тое, што нядаўна
астуджала працэсар, спажываюць цяпер нашыя васьмігадзінныя
лёгкія.
што ж гэта за дзіўная расьліна? яе прынесла з сабой хайдрун, ужо
вырошчваюць
сабакаў бяз шэрсьці, але расьліны безь лістоты?
перад гэтай расьлінай я спыняюся і кажу ў гудзеньне вылічальнай
машыны:
«некалі я сулакоюся навечна»? і думаю пра гэта знадворку, павеў,
лагодна,
лісьце, лісьце, рухаецца ў зьвязку й пад сваёй падобнай да касачоў
і гэтая жахлівая расьліна тут як вобраз збаўцы, так што як мы ўсе,
усе ўваскрасем у непрыдатны час, у якім мы ня сеем,
не зьбіраем ураджай, толькі цярпліва чакаем у супрацьлегласьць
спакусе. усе кажуць:
заўтра я прынясу ўгнаеньне. надыходзіць заўтра, ніхто нічога не
прыносіць.

BITTE WIE GEHT VORBEREITEN

bitte wie geht vorbereiten, wie geht bräunungscreme
und haare waschen, das sind doch alte fragen,
menschheitsalter kommen da zusammen so wie
auf einer landungsbrücke stehn und schnittchen essen,
weil jemand sich verlobt, und ein orchester spielt,
und immer wieder ausgeschenkt und eingeschenkt.
dreht sich der wind, wimpelt, legt den trizeps frei,
bordüren hampeln, paspeln, angefasste oberarme, jahaa,
der unterschied zwischen champagner und fleischfarben
ist bekanntlich nur graduell. oder lieber doch (jetzt noch?)
auf die körper übergreifen, an den anzihsachen reißen
und in hinterzimmern liegen, wenn es draußen hell
und innen redlich wird. und schließlich etwas schreiben müssen,
das viel jünger ist als ich, sodass die ottern lachen müssen
und sich an den händen fassen, ringelreihn, nein, nein, nein,
das ist nicht mein dessous, das muss von jemand andrem sein.

КАЛІ ЛАСКА РЫХТУЙЦЕ ЯК МАЕ БЫЦЬ

калі ласка што значыць рыхтаваць, што значыць
карыстацца крэмам для загару
й мыць валасы, гэта ж усё старыя пытаньні,
узросты чалавецтва сыходзяцца тут гэтаксама як
стаяць на прыстані й нешта грызыці,
бо нехта заручаецца, і аркестр грае,
і увесь час прадаюцца і наліваюцца напоі й разносяць
пачастунак.
круціцца вецер, лунаюць сыцягі, цягліцы паслабленыя,
барджюры сутаргава торгаюцца, аблямоўваюць,
дакранаюцца да плячэй, та-а-ак!
адрозьненьне паміж колерам шампанскага й цялесным
як вядома ў адценьнях. ці лепей (яшчэ раз?)
перайсьці на цела, сарваць адзеньне
і ляжаць у заднім пакоі, калі знадворку стане сьветла
і ўнутры сумленна. і нарэшце мусіць што-небудзь
напісаць,
што нашмат маладзей за мяне, так каб выдры
засьмяяліся
і схапіліся за рўкі, карагод, не, не, не,
гэта не мая бялізна, гэта кагосьці іншага.

DAS UNTERNULL DER ROMANTIK

das war das höchste eis. krass, caspar david.
kathedrale mittenrein geschnitzt, es taut ihr
ihren nassen schlund hinab. atemnehmend.
ein senkrechter gletscher, flaschenhals, darin
hallen und gemächer. unten wasser, schwarz
vor kälte. sehr kalt, sehr schwarz. es wandeln
die puten, von denen nur der kern zu sehen ist.
wie eine kaffeebohne in bewegung, nur darf
man sich nicht täuschen. die pute ist noch da
nur ist sie nicht zu sehen. das ganze ist fatal.

НІЖЭЙ ЗА НУЛЬ РАМАНТЫКІ

гэта быў найвышэйшы лёд. кідкі, каспар давід.
катэдральны сабор ўрэзаны ў сярэдзіну, ён адтайвае
яе мокрае нутро забіраючы паветра.
вэртыкальны глетчэр, як рыльца бутэлькі, у якім
залі й пакоі ўнізе. вада, чорная
ад холаду. вельмі халоднай, вельмі чорнай. блукаюць
індзейкі, у якіх відаць адно сарцавіну.
як кававы боб у руху, толькі нельга
падманвацца. індзейка яшчэ тут
толькі яе не відаць. усё абсалютна фатальна.

MEIN LYRISCHES ICH

kam zurück zu mir und sagte: i could do that (das)
til the end of days. leicht vorgebeugter gang,
diese zeitversetzte taille, noch ist alles gut, ist alles,
wie es sein soll. doch in der nacht, da trafen wir
auf mein brutales double. zurückgerufen mich:
ich sei es nicht. die schwere meiner knochen,
ganz gewiss. ein vogelkopf wippt sprechend
über meiner schulter, dünnes hacken, war da
nicht ein herrgottsschnabel in den augenwinkeln
dieser welt? war da nicht eine enge und ein zwang?
und hab ich schon gesagt: in der tiefen nacht
in jeder stadt begegnete uns auf allen straße,
die wir gingen, mein brutales double? hab ich schon.
monika, das hast du schon. hab ich schon? du hast.

МАЁ ЛІРЫЧНАЕ Я

да мяне прыйшло й сказала: i could do that (гэта)
til the end of days. ледзь нахіленая хада,
гэтая скранутая ў часе талія, ўсё пакуль добра,
так як мае быць. але ж уначы, там натрапілі мы
на майго бязлітаснага дваініка. мяне назад паклікаў:
я — нешта іншае. цяжар маіх костак,
так, без сумневу. і птушыная галава красамойна
гайдаецца над маім плячом, слабое дзяўбаньне
ці не было боскай дзюбы ў вугалках вачэй
гэтага сьвету? ці не было цеснаты й прымусу?
а я ўжо казала што: глыбокай ноччу
ў кожным горадзе на ўсіх вуліцах
па якіх мы хадзілі, нас сустракаў мой бязлітасны
дваінік? ужо казала. моніка, ты ўжо казала. казала?
так, так.

DAS BEWÖLKTE NICHTS

am sonntag ist das nichts bewölkt.
ist es durchzogen von adern.
ich spreche aber von steinen.
von erzen, von kollernder einsicht.
das wetter ist mild. es ist stur.
dazwischen schreit jemand: basta.

vorüber ziehen blaskapellen,
bannerträger, der heilige sebastian,
aufrecht auf seiner beschirmten insel,
geschultert von stämmigen männern,
die, so will mir scheinen, lebenslang
an ihrer grimmigkeiit feilten.
der durchbohrte dennoch
in schräglage.

wenn doch schon abend wär.
erst abend, dann ein neuer tag.

linderung ist, wenn wetter
sich daruntermischt.
etwas, das darüberzieht.
etwas, das darunterliegt.

hier geht dein schuster.

in dieser hinsicht ist es erstaunlich,
dass es die diesbezügliche welt
immer noch gibt, die so mild
und, wie mir versichert wurde:
verletzlich auch ist.

ПАХМУРНАЕ НІШТО

у нядзелю Нішто без аблачынкі.
яно спаласавана прожылкамі.
але ж я гавару пра камяні.
і пра мэталы, пра ашалелую разважлівасць.
надвор'е цёплае. упартае.
і нехта раптам баста! тут крычыць.

мінаюць маленькія духавыя аркестры,
сцьганосцы, сьвяты сэбасыцьян,
стаўма на сваёй затуленай ад усіх высьпе
на плячах каржакаватых мужчынаў
якія, як мне падаецца,
ўсё жыцьцё адшліфоўвалі сваю лютасць.
ён прасьвідраваўся ўсё ж
у нахіленае становішча.

калі б ўжо вечар быў.
спачатку вечар, потым новы дзень.

палёгка, калі надвор'е
падмешваецца.
штосьці, што праходзіць над намі.
штосьці, што ляжыць пад.

а вось і твой шавец.

у гэтых адносінах дзіўна,
што ўсё яшчэ ёсьць адпаведны сьвет,
які настолькі цёплы
і як запэўнілі мяне:
таксама крохкі.

Jan Wagner

CHAMPIGNONS

wir trafen sie im wald auf einer lichtung:
zwei expeditionen durch die dämmerung
die sich stumm betrachteten. zwischen uns nervös
das telegraphensummen des stechmückenschwarms.

meine großmutter war berühmt für ihr rezept
der *champignons farcis*. sie schloß es in
ihr grab. alles was gut ist, sagte sie,
füllt man mit wenig mehr als mit sich selbst.

später in der küche hielten wir
die pilze ans ohr und drehten an den stielen –
wartend auf das leise knacken im innern,
suchend nach der richtigen kombination.

Ян Вагнэр

ШАМПІНЬЁНЫ

мы сустрэлі іх на лясной прагаліне:
дзэве экспэдыцыі праз прыцемкі
яны выглядалі нямымі. паміж намі нэрвовае
тэлеграфнае гудзеньне камарыных зграяў.

мая бабуля была знакамітая сваім рэцэптам
champignons farcis. яна забрала яго
з сабой у магілу. усё, што добра, казала яна,
наўрад ці можна напоўніць нечым больш чым сабой.

пазьней на кухні мы падносілі
грыбы ды вуха й круцілі за ножкі —
чакаючы на ціхае патрэскваньне ўнутры,
шукаючы правільных камбінацыяў.

GUERICKES SPERLING

»...köstlicher als Gold, bar jeden
Werdens und Vergehens...«

Otto von Guericke

was ist das, unsichtbar und doch so mächtig,
daß keine kraft ihm widersteht? der kreis
von bürgern rund um meister guericke
und seine konstruktion: die vakuumpumpe,
die auf drei beinen in das zimmer ragt,
vollendet und mit der obszönen grazie
der *mantis religiosa*. messingglanz,
die kugel glas als rezipient: hier sitzt
der sperling, der wie eine weingeistflamme
zu flackern angefangen hat — die luft
die immer enger wird. vorm fenster reifen
die mirabellen, summt die wärme, wächst
das gras auf den ruinen. an der wand
ein kupferstich vom alten magdeburg.
die unbeirrbarkeit der pendeluhr,
diopter, pedometer, astrolabium;
der globus auf dem tisch, wo eben erst
neuseelands rückenflosse den pazifik
durchschnitten hat, und wie aus weiter ferne
das zähe trotten eines pferdefuhrwerks.
»dieser tote sperling«, flüstert einer,
»wird noch durch einen leeren himmel fliegen.«

ВЕРАБЕЙ ГЮРЫКЕ

«...прыемней за золата, пазбаўленае
станаўленьня і зьнішчэньня...»

Ота фон Гюрыке

што гэта тут, нябачнае і ўсё ж
магутнае такое? грамадзяне
наўкола майстра гюрыке й ягоная
канструкцыя: насос які
на трох нагах ўзвышаецца ў пакоі,
дасканалы й зь непрыстойнай грацыяй
mantis religiosa. латунны глянец,
шкляная куля як рэцыпіент:
ды верабей, што польымем этылавага сыпірту
пачаў мігцець — паветра
становіцца ўсё цясьнейшым. на падворку
спеюць мірабэлі, цішыня гудзе і на руінах
расьце трава. а на сьцяне
гравюра зь відам колішняга магдэбургу.
гадзіннік найдакладнейшы з ківачом,
дыёптр, пэдамэтар, астралябія;
ды глёбус на стале, дзе толькі што
плаўнік новай зэляндзі прарэзаў
сабою ціхі акіян нібыта
з далёкай далі ўпарта цягнецца фурманка.
«ну, гэты мёртвы верабей», шапталі,
«падымецца яшчэ ў пустое неба».

BOTANISCHER GARTEN

dabei, die worte an dich abzuwägen —
die paare schweigend auf geharkten wegen,
die beete laubbedeckt, die bäume kahl,
der zäune blüten schmiedeeisern kühl,
das licht aristokratisch fahl wie wachs —
sah ich am hügel gläsern das gewächs-
haus, seine weißen rippen, *fîn de siecle*,
und dachte prompt an jene walskelette,
für die man sich als kind den hals verdrehte
in den museen, an unsichtbaren drähten,
daß sie zu schweben schienen, aufgehängt,
an jene ungetüme, zugeschwemmt
aus urzeittiefen einem küstenstrich,
erstickt an ihrem eigenen gewicht.

БАТАНІЧНЫ САД

пры гэтым, словы па табе ўзважыць —
маўкліва пары ўзважанае спляжаць,
аголеныя дрэвы, ў лісьці пожны,
квіценьне зімнае жалезных агароджаў,
святло шляхетна падае, як воск —
пабачыў на ўзгорку шкло цяпліц і вась
іх рэбры белыя, і *fin de siecle*,
падумаў пра кітоў,
пра косткі іх шкілецін,
якія гэтак да спадобы дзецям,
але ў музэях на нябачным дроце
застылі косткі іх навечна ў палёце,
з пра-глыбіні на бераг вынес іх прыбой,
задушаных уласнаю вагой.

STÖRTEBEKER

»Ich bin der neunte, ein schlechter Platz.
Aber noch läuft er.«

Günter Eich

noch läuft er, sieht der kopf dem körper zu
bei seinem vorwärtstaumel. aber wo
ist er, er selbst? in diesen letzten blicken
vom korb her oder in den blinden schritten?
ich bin der neunte und es ist oktober;
die kälte und das hanfseil schneiden tiefer
ins fleisch. wir knien, aufgereiht, in tupfern
von weiß die wolken über uns, als rupfe
man federvieh dort oben — wie vor festen
die frauen. vater, der mit bleichen fäusten
den stiel umfaßt hielt, und das blanke beil,
das zwinkerte im licht. das huhn derweil
lief blutig, flatternd, seinen weg zu finden
zwischen zwei welten, vorbei an uns johrenden kindern.

ШТОРТЭБЭКЭР*

«Я дзявяты, кепскае месца.

Але ён яшчэ бяжыць».

Гюнтэр Айх

яшчэ бяжыць ён, бачыць цела галава,
хістаючыся. але дзе ён,
ён сам? у позірку апошнім
з кошыка ці ў поступе сьляпым?
так, я дзявяты і цяпер кастрычнік;
халодна, і вяроўка ўсё глыбей
пілуе маё мяса. на каленях
стаім мы ў шэрагу й над намі
аблокаў белізна птушыным пер'ем.
наш бацька ў зьбялелых кулаках
сякеру сыціснуў, і лязо бліснула,
і певень акрываўлены пабег,
свой шлях знайшоўшы паміж двух сусьветаў,
мы, дзеці, так тады лямантавалі.

* Кляўс Штортэбэкэр – вядомы нямецкі пірат; у 1402 годзе быў спайманы ды асуджаны на сьмерць. Існуе знакамітая легенда: перад пакараньнем Штортэбэкэру прапанавалі выканаць ягонае апошняе жаданьне, і ён сказаў: «Я прабягу без галавы перад шыхтом іншых асуджаных піратаў, і тыя, міма каго я здолею прабегчы, пакуль не ўпаду, атрымаюць свабоду».

WEIHNACHTEN IN HUNTSVILLE, TEXAS

»Es ist so, als ob man an einem Bahndamm wohnt.
Zuerst achtet man noch auf jeden Zug, dann hört
man sie einfach nicht mehr.«

ein Einwohner von Huntsville

als der strom an diesem abend
zusammensackte, flackerten die lampen
am weihnachtsbaum, erloschen. in der ferne
der spätzug. wir, die nacht, der bratenduft —
die gänse schwammen friedlich in den seen
aus weißem porzellan. im mondlicht
die abgenagten knochen der veranden.
wir lauschten auf die leicht bewegte wiege
des großen waldes, der die stadt umfängt,
dann kehrten die choräle ins radio zurück.
in jedem fernseher saß ein präsident.
der bahndamm, ohne anfang, ohne ende.
der gänsebraten.

КАЛЯДЫ Ё ХАНТСЬВІЛЕ, ТЭХАС

«Гэта нагадвае жыццё на чыгуначным насыпе.

Спачатку заўважаеш кожны цягнік,

потым іх ужо проста ня чуеш».

жыхар Хантсвілу

як электрычнасьць у той вечар
забруліся, замігцелі лямпачкі
на елцы і згаслі. удалечыні
позьні цягнік. мы, ноч, пах смажанага мяса —
гусі мірна плаваюць у азёрах
зь белаі парцяляны. у сьвятле месяцу
аб'едзеныя косткі вэрандаў.
мы прыслухоўваліся да лёгкага пагойдваньня
вялікага лесу вакол гораду,
потым харалы вярнуліся ў радзь.
у кожным тэлевізары зьявіўся прэзыдэнт.
чыгуначны насып, без канца, бяз краю.
смажаная гусяціна.

DER VETERANENGARTEN

»Again he fighting with his foe, counts o'er his scars,
Tho' Chelsea's now the seat of all his wars,
And fondly hanging on the lengthening tale,
Reslays his thousands o'er a mug of ale«.

*Sir John Soane, Inschrift im Summerhouse
des Royal Hospital, London*

die veteranen wachsen aus dem gras
empor in ihren ehrenuniformen;
die schweren messingknöpfe blinzeln matt
ins späte licht des nachmittags zurück.
sie wachsen aus dem gras wie in den mythen
das heer der ausgesäten drachenzähne.

die veteranen zeigen ihre zähne
auf fotos, die so braun wie altes gras
geworden sind — vergilbter noch als mythen.
der kampf, sagt jener griecher, ist der formen
beginn, und alles führt zu ihm zurück.
die veteranen steigen auf das matt-

erhorn ihrer erinnerung, das matt
im gegenlicht erstrahlt. die falschen zähne,
die längst schon in der ebene zurück-
geblieben sind. fast unbemerkt im gras
die enkel, glücklich mit geringsten formen
des spiels — ein gegensatz zum kaum bemühten

САД ВЭТЭРАНАЎ

«Again he fighting with his foe, counts o'er his scars,
Tho 'Chelsea's now the seat of all his wars,
And foundly hanging on the lengthening tale,
Reslays his thousands o'er a mug of ale».

*Сэр Джон Сон, надпіс у летнім доме
Каралеўскага шпіталю, Лёндан*

вэтэраны растуць з травы
ўвышыню ў сваёй ганаровай уніформе;
цяжкія латунныя гузікі матава блішчаць
у позьнім сьвятле надвячорку.
яны растуць з травы як у мітах
войска з пасеяных зубоў дракона.

вэтэраны паказваюць свае зубы
на фатаздымках, што сталі брунатнымі
як старая трава — пажоўкляя больш за міты.
барацьба, кажа той грэк, гэта пачатак формы,
і ўсё вяртае да яе.
вэтэраны падымаюцца на мат-

эрхорн, на якім матава адлюстроўваецца
сьвятло. штучныя зубы, якія даўно ўжо сталі
сваімі. амаль непрыкметныя ў траве
ўнукі, шчасьлівыя ад найменшых праяваў
гульні, — супрацьлегласць, бадай што,

Jan Wagner

versuch der veteranen, sich beim mythen-
umrankten spiel der könige ins matt
zu setzen. (die die weißen steine formen
benutzen elfenbein und walroßzähne.)
im veteranengarten wächst das gras.
die schnecke gleitet in ihr haus zurück.

die veteranen denken oft zurück
und kaum nach vorne. so entstehen mythen.
die enkelkinder spielen auf dem gras
in das die kameraden bissen, matt
vom kampf. zu leben heißt: man muß die zähne
zusammenbeißen. und das schicksal formen.

die schwestern tragen weiße uniformen
und sind doch warm. sie rollen sie zurück
ins haus wenn erste sterne ihre zähne
entblößen, und ein ganzes heer von mythen
folgt ihnen auf die zimmer. wo es matt
war vom gewicht erhebt sich nun das gras.

die dunklen formen wandern übers gras —
man mag an zähne denken. oder mythen.
der könig bleibt zurück in seinem matt.

Ян Вагнэр

слабым спробам вэтэранаў
паставіць у гэтай авеянай мітамі гульні
мат каралю. (белыя фігуры са слановай косыці
й маржовых зубоў.)
у парку вэтэранаў расьце трава.
сьлімак вяртаецца ў свой дом.

вэтэраны часта думаюць пра мінулае
і амаль ніколі пра будучае. так паўстаюць міты.
унукі гуляюць на траве
пад якою ляжаць таварышы, стомленыя ад барацьбы
жыць значыць: сыціснуць зубы.
і вызначаць свой лёс.

сёстрыносяць белую ўніформу
і ўсё-ткі цёплыя. яны вязуць іх назад
у дом калі першыя зоркі паказваюць
свае зубы, і цэлае войска мітаў
кочыць за імі ў пакой. там дзе
панавала слабасць цяпер расьце трава.

цёмныя формы сноўдаюць над травой —
можна згадаць пра зубы. або міты.
мат каралю.

Ron Winkler

DIAGNOSTISCHER SEEAUFENTHALT

ein flüchtiger Blick auf das Wasser genügt:
klassisches *Marinett* oder *Tango marino*.
Bojen markieren die Wellen als Jamben.

~

dem Vernehmen nach werden die Farben der See
gelegentlich überreizt.

~

das Wasser hingegen wirkt etwas dünn.

~

die Dinge stehen in Wettbewerb. zwei Strandkiefern
ringen um die ästhetischste Neigung.

~

unermüdlich die Brandung: man könnte meinen,
hier wird eine größere Schuld abbezahlt.

~

der Wind streicht über die See wie ein energischer Vater.

~

alles macht einen nachhaltigen Eindruck.
noch die Reiher am Ufer: fishing for consequence.

Рон Вінклер

ДЫЯГНАСТЫЧНЫ ПРЫПЫНАК НА МОРЫ

дастаткова беглага позірку на ваду:
клясычнае *Marinett* або *Tango marino*.
буйкі разьмячаюць ямбамі хвалі.

~

ходзяць чуткі што колеры мора
раздражняюцца часам.

~

вада ж наадварот танее трохі.

~

спаборнічаюць рэчы. дзьве ўзьбярэжныя сасны
змагаюцца за эстэтычны нахіл.

~

прыбой нястомны: можна падумаць
тут вяртаюць значную пазыку.

~

вецёр лашчыць мора як энэргічны бацька.

~

усё пакідае працяглае ўражаньне.
яшчэ чаплі на беразе: fishing for consequence.

Ron Winkler

SURROUNDING SCHNEE

für J. S., R. H. und M. R.

wir lieben diese kalte fraktale Grammatik.

das feingliedrige Taumeln des Schnees in der Luft.

das komplexe Tänzeln des feingliedrigen Schnees
in der Atmosphäre.

das Neuland vor den white boxes unserer Augen.
das die Vereinfachung der Umgebung ist.

wir lieben diese lautlosen Hufe des Anfangs
von *es liegt Schnee*.

wir lieben diese komplizierten Intensivstationen
eines besonderen Klimas.

ihre unaufdringliche Kompliziertheit.

die Anschaulichkeit von *spezifisches Ungleichgewicht*.

wir lieben die sich selbst beweisende Turbulenz.

und die Erscheinung an sich (als Erinnerung
an diese Erscheinung).

vorsichtig lieben wir das friedliche *overbombing*.

und später den schleichenden Konstruktivismus
eines weißen Sanskrits auf den Dingen.

Рон Вінклер

SURROUNDING SNEG

да Ю. С., Р. Г. і М. Р.

нам падабаецца гэтая стрыманасць фрактальнай граматыкі.

крохкія хістаньні сьнегу ў паветры.

складанае прытанцоўваньне крохкага сьнегу
ў атмасфэры.

неруш перад white boxes нашых вачэй.
гэта спрашчэньне наваколяя.

нам падабаюцца гэтыя маўклівыя капыты пачатку
сьнегаляжаньня.

нам падабаюцца гэтыя складаныя аддзяленьні
інтэнсіўнай тэрапіі асаблівага клімату.

іхняя ненавязьлівая складанасць.

вобразнасць *спэцыфічнага дысбалансу*.

нам падабаецца турбулентасць якая сама праяўляецца.

і зьява ў сабе (як успамін
пра гэтую зьяву).

абачліва ўпадабалі мы мірную *overbombing*.

а пазьней паўзучы канструктывізм
белага санскрыту на рэчах.

KLEINE MARITIME POETIK

du kannst *es* nicht zählen, nicht fertig
benennen, das Gedicht ist ein Sieb,
in die Fremde gehalten, die Brandgänse
über dir lassen sich damit nicht löschen.
sie bleiben übrig, der Text bleibt dahinter
zurück, verbreitet das Bild eines Menschen,
der Steine aufließt als Bilder.

für Craus

МАЛЕНЬКАЯ МАРСКАЯ ПАЭТЫКА

ты ня можаш гэта падлічыць, канчаткова
назваць, верш гэта сіта,
працягнутае ў бок чужыны, чырвоных пеўняў
над табой не затушыць ім.
яны застаюцца, тэкст спазьняецца,
пашырае вобраз чалавека, які
падбірае каменьне бы вобразы.

да Краўса

LÄNDLICHE ELEGIE

das Sendegerät dieses Tages
ist auf den Windkanal eingestellt.

*

in den Weizenfeldern gewinnen
Andachtshalme an Geltung.

*

über dem Land Pollenverschickung,
gratuit et libre.

*

unverblümt lagern Blüten
ihre Aromen aus.

*

einzelne Böen animieren knorrige Sträucher
zu verästelten Hymnen.

*

in manchen Glockenblumen
schwingen Kirchenversuche.

*

die Katzen unverändert
per Sie mit ihrer Umgebung.

*

die Vögel sind überstimmt. sie beschließen
den Tag im *silent mode.*

*

um Mitternacht die Regionalhymne
der Frösche am Teich.

ВЯСКОВАЯ ЭЛЕГИЯ

перадатчык гэтага дня
настроены на аэрадынамічную трубу.

*

на пшанічных палях сьцябліны у глыбокай
пашане набываюць значнасьць.

*

адпраўка пылку па-над зямлёю
gratuit et libre.

*

непадробна настойваюць кветкі
свой водар.

*

адасобленыя ветравыя павевы заахвочваюць
шурпатыя кусты да разгалінаваных гімнаў.

*

у некаторых званочках
раздаюцца царкоўныя спробы.

*

каты нязьменна
на Вы са сваім навакольлем.

*

птушак заглушыла. яны сканьчаюць
дзень у *silent mode.*

*

пасярод ночы мясцовы гімн
жабаў ля сажалкі.

TAGEBUCH, LAGO MOMENTANE

unsere Ankunft war katastrophal schön,
der Himmel malerisch farblos und die Gegenwart
wie ein präzises Gewässer.
wir sammelten Götter und reinigten
sie bis spät in die Nacht. die Luft war
groß. es gab gesungene Tiere,
Erscheinungen mit eigentümlicher Rispung.
das meiste sah möglich aus.
wir fühlten uns auffallend *jetzt*.

ДЗЁНЬНИК, LAGO MOMENTANE

нашае прыбыццё было катастрофічна прыгожым,
неба маляўніча бляклым а сучаснасць як
дакладны вадаём.

мы зьбіралі багоў і чысцілі іх
да глыбокай ночы. паветра было
вялікім. былі прасьпяваныя жывёлы,
зьява дзіўнай мяцёлкі.

большасць усяго выглядала магчымым.
мы адчувалі сябе задзірліва *цяпер*.

DER SACHVERHALT REGEN

wir betrachteten das fragmentierte Gewässer als Erscheinung
zwischen den Adjektiven *leicht* und *stürmisch*.

es regnete nie nur einmal pro Regen.

manchmal empfanden wir, Hormone steuerten auf uns zu.

manchmal: handfeste Antonyme von *Wüste*.

wir empfanden den Regen als das trinkbarste Wetter.

als *Hydrogenität*.

es regnete meistens vom Universum weg.

und auf das Universum zu.

Ozeane glitten über unsere Köpfe hinweg. Kapseln,
mit sich selbst gefüllt.

und den Daten der ersten Stunde.

АКАЛІЧНАСЬЦЬ ДОЖДЖ

мы разглядалі раздроблены вадаём як зьяву
паміж прыметнікамі *лёгкі і трывожны*.

ніколі дождж не ішоў толькі раз на дождж.

часам мы адчувалі як гармоны скіроўваліся да нас.

часам: трапны антонім *пустыні*.

мы адчувалі дождж як самае пітнае надвор'е.

як *гідрагеннасьць*.

галоўным чынам дождж ішоў ад сусьвету.

і на сусьвет.

акіяны сьлізгалі па нашых галовах. капсулі
запоўненыя самімі сабой.

і вынікамі першай гадзіны.

Uljana Wolf

DIE VERSCHIEBUNG DES MUNDES

gegen vier uhr morgens
beobachte ich
die verschiebung des mundes

das haus schließt
nach dem letzten
gähnenden windstoß
die lippen schmal wie lider

dagegen öffnet seinen rachen
der himmel : ein hellblau
nahe am gaumenzapfen
über den dunkel gespannten
zungenbögen der wälder

aus dem dunstigen mund
entspinnt sich regen lang
anhaltender atem : wie über
die wimpern des schlafenden
hinsprechend

Ульяна Вольф

ЗРУШЭНЬНЕ РОТА

каля чатырох гадзін раніцы
я назіраю за
зрушэньнем рота

дом замыкаецца
пасья апошняга
разяўленага парыву ветру
тонкія нібы павекі вусны

аднак неба расчыняе сваю
пашчу : блакіт
ля самага язычка
над змрочнымі напятымі
ляснымі пагоркамі языка

з імжыстага роту
ўзьнікае дождж
працяглы подых : як над
вейкамі сьпячага
балбочучы

AUFWACHRAUM I

ach wär ich nur im aufwachraum geblieben
traumverloren tropfgebunden unter weißen
laken neben andern die sich auch nicht fanden
eine herde schafe nah am schlaf noch nah an
gott und trost da waren große schwesterntiere
unsre hirten die sich samtten beugten über uns —
und stellten wir einander vor das zahlenrätsel
mensch: von eins bis zehn auf einer skala sag
wie groß ist dein schmerz? — und wäre keine
grenze da in sicht die uns erschließen könnte
aus der tiefe wieder aus dem postnarkotischen
geschniefe — blieben wir ganz nah bei diesem
ich von andern schafen kaum zu unterscheiden
die hier weiden neben sich im aufwachraum

ПАСЬЛЯАПЭРАЦЫЙНАЯ ПАЛАТА I

ах, чаму ў пасьялапэрацыйнай палаце я не засталася
зьніклай у снах прыкутай да кропельніцы пад белымі

прасьцінамі побач зь іншымі што як і я заблукалі
чарада авечак блізка да сну і блізка да

бога і суцяшэньнем там былі буйныя сёстры ў белым футры
што як пастухі пяшчотна схіляліся над намі —

і ўяві мы сабе чалавека зь лічбавым
рэбусам: ад аднаго да дзесяці скажы

як моцна ў цябе баліць? — і каб ніякіх
межаў на даляглядзе што б вытлумачылі нас

з бяздонья зноў з пасьяларкатычнага
енку ўлонья — мы б засталіся даволі блізка да гэтага

мяне амаль не адрозьніць ад іншых авечак
што пасьвяцца тут ў пасьялапэрацыйнай палаце

AUFWACHRAUM II

ach wär ich nie im aufwachraum gewesen
taub gestrandet schwankend in der weißen
barke neben andern barken angebunden —
ja das ist der letzte hafen ist der klamme
schlafkanal mit schwarzen schwestern die
als strafgericht am ufer stehn und dir mit
strengen fingerspritzen drohen: tropf und
teufel meine liebe können sie mich hören
und hören kannst du nichts nur diese stille
in den schleusen sanitäres fegewasser das
dich tropfenweise aus dem schlauch ernährt —
als unter deinem bett das meer mit raschen
schlägen dich zurückraubt in den traum von
stern und knebel fern vom aufwachraum

ПАСЬЛЯАПЭРАЦЫЙНАЯ ПАЛАТА II

лепш ніколі б ня быць ў пасьялапэрацыйнай палаце
глухая выкінутая на бераг хісткая на белай

баржы ля іншых баржаў прышвартаваная —
так гэта апошні прыстанак золкі

сонны канал і сёстры ў чорным
якія бы карны суд на беразе стаяць й табе

гразяць шпрыцамі пальцаў: кропельніца і
чорт любыя мае ці чуеце мяне

а ты нічога ня чуеш толькі гэтую цішу
са шлюзаў санітарная ачышчальная вада

па кроплі да цябе цячэ праз шланг і корміць —
калі пад ложкам імклівымі грабкамі

цябе выкрадае мора назад у сон з
зоркі і кляпу далёка ад пасьялапэрацыйнай палаты

AN DIE KREISAUER HUNDE

o der dorfhunde kleingescheckte schar: schummel
schwänze stummelbeine zähe schnauzen am zaun

euch gehört die straße der staub am asphaltsaum
euch die widerhallende nacht im schlafenden tal

jedes echo gehört euch: der zuckende rückstoß
von klang an den hügel hierarchisches knurren

und bellen in wellen: heraklisch erst dann hünen
haft im abklang fast nur ein hühnchen das weiß:

wer hier nicht laut und geifer gibt den greift sich
die meute in lauffeuer kehlen verliert sich der ort

so mordio etc. vermesst ihr die welt in der senke
beherrscht jeden weg jeden fremden und mich —

euch gehört meine fährte mein tapferes stapfen
euch meine waden dorfauswärts zuletzt

КШЫЖОЎСКІМ САБАКАМ

о вясковыя сабакі зграя ў дробныя стракаткі:
хвасты-абрубкі крывыя ногі заўзята брэшуць ля агароджы

вам належыць вуліца пыл на ўскрайку асфальту
вам належыць і ноч, што адгукаецца ў соннай даліне

кожнае рэха належыць вам: сутаргавая аддача
звону на пагорках іерархічнае вуркатаньне

і брэх то ўверх то ўніз: як хваля то з асілка сілай
то піскам камарыным:

хто маўчыць і ня пырскае сьлінай таго зграя хапае
ў пажары лагчына губляецца месца

так вось: ратунку! etc. вы вымяраеце сьвет у лагчыне
валадарыце кожнай сьцяжынкай кожным чужынцам і мной —

вам належыць мой адбітак мой сьлед адважны
вам мае лыткі напрыканцы вёскі

NACHTRAG AN DIE KREISAUER HUNDE

wer sagt gedichte sind wie diese hunde
im dorfkern vom eignen echo umstellt

vom warten und scharren bei halbmond
vom sturen markieren im sprachrevier

der kennt euch nicht ihr rasenden kläffer
kassandren im lautrausch der walachei

denn ihr fügt was wort ist und was wade
hinterrücks in tollkühnem biss

zusammen als wär ein bein nur ein blatt
und die ordnung der dinge ein tausch:

in meinem stiefel noch der abdruck
eurer zähne — vom tacker vier zwacken

so lohnt ihr dem vers der euch nachlief
folgt welt wohl der dichtung bei fuß

ДАДАТАК ДА КШЫЖОВЫХ САБАКАЎ

хто скажа што вершы быццам гэтыя сабакі
у цэнтры вёскі ўласным рэхам атачоныя

чаканьнем шкрабеньнем ў сьвятле паўмесяца
утаропленьнем паметкай у акрузе мовы

той вас ня ведае вас шалёныя брахуны
касандры ў ап'яненьні нейкай глухой тундры

бо вы злучаеце слова і лытку
ў вераломным укусе

быццам нага ўсяго толькі аркуш
і парадак рэчаў абмен:

на маім боце дагэтуль адбітак
вашых зубоў — ад стэплера чатыры дзіркі

гэтак плаціце вы вершу што гнаўся за вамі
сьвет ідзе ўсьлед за паэзіяй гэі, месца!

KREISAU, NEBELVOLIERE

streng genommen hast november du
mich an deine weiße nebeldichte brust

was sag ich brust ein klappriger kasten
ein käfig mit garten und diesigem tand

darin ein alter vogel auf der stange sitzt
halb winter halb spitzengewirkter volant

wie nahmst du mich wie kam ich ins tal
wie scheuchst du mich zwischen eichen

dein fiepender atem in der allee flicht
feuchte netze ums geäst zum labyrinth

halbblind bin ich in deinem rippenlicht
und schwindlig geliebter als hättest du

für immer das schimmlige gitter gewebt
um den vogel dein schwebeteilchen herz

КШЫЖОВА, ВАЛЬЕР З ТУМАНОМ

строга ўзяў лістапад ты
мяне да сваіх белых густатумановых грудзей

што кажу я грудзі спаракнелы куфар
клетка з садам і панурымі цацанкамі

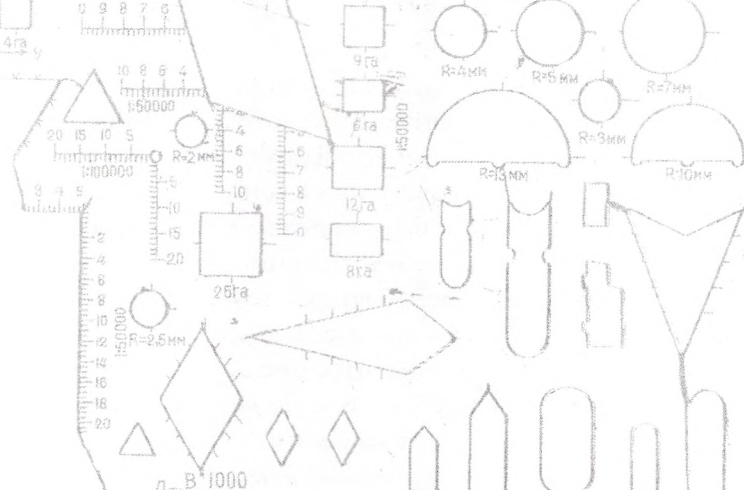
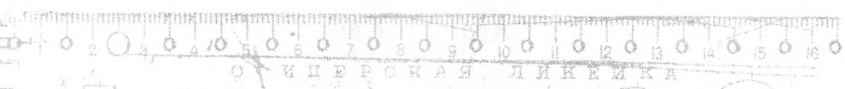
ў ім старая птушка на дроце сядзіць
напалоў зіма напалоў карункавая заслона

як ўзяў ты мяне як трапіла я ў даліну
як спудзіш мяне паміж дубамі

твой подых-ціўканьне ў прысадах сплятае
сеткі волкія вакол гальбя ў лябірынт

напаўсьляпяя я ў тваім сьвятле рабрыстым
і млосная каханы быццам ты

назаўсёды саткаў зацьвілыя краты
вакол птушкі твая часьцінка сэрца

Д=В 1000
 У
 СОРТ-1Ц-47К-Ам=ДУ (±ПН); ±ПН=±СК (±СБ);
FRONTLINE

ГУЛЬНЯ ПАВОДЛЕ ЁЛАСНЫХ ПРАВІЛАЎ

Усе беларускія аўтары, творы якіх адабраныя для гэтага выдання, прыйшлі ў літаратуру ў 90-я гады ХХ стагоддзя — час, калі індывідуалізм дарэшты прасякнуў ужо нават айчынкае пісьменства, якое традыцыйна вызначалася сваімі лятэнтнымі калектывісцкімі схільнасцямі. Уласна, менавіта індывідуалізм — а зусім ня цяга да эксплікацыі брутальнай тэматыкі альбо адыход ад фармальнага канонаў звычайнай літаратуры — можа быць названы галоўным паяднаўчым крытэрам для гэтых сямі розных аўтараў. Кожны з іх у той ці іншай меры сам стварае правілы ўласнай літаратурнай гульні.

Альгерд Бахарэвіч пачынаў з пераасэнсавання беларускай савецкай клясыкі, эпатажу і правакацыі, без якіх, «калі навокал чытача равуць тэле- і радыёпрымальнікі, спадзявацца, што ён пачуе твой шэпт, не выпадае» (зь ліставання зь Ю. Барысевічам). Аднак у краіне паэтаў Бахарэвіч большага каштуе як прэзаік. У гэтай якасці ён выявіўся скрупулёзным стылістам (нездарма сьпіс ягоных улюбёных пісьменьнікаў ачольвае Набокаў). У любові да корпанья ва ўнутраным сьвеце герояў Бахарэвіч пераплюнуў шмат каго з сваіх беларускамоўных папярэднікаў. Ён асыміляваў для беларусаў экзыстэнцыйныя развагі, праз завастрэньне ўвагі на надзвычай прыватным, балюча асабістым жыцьці выводзячы чытача да агульначалавечых праблемаў. У зьвязку з гэтым «індуктыўным псыхааналізам» грамадства, цалкам натуральна выглядае мэтад пlynі сьвядомасьці, які аўтару таксама давялося ледзьве не нанава ўводзіць у нашу літаратуру. На жаль, дыягназ грамадству Бахарэвіч ставіць маласуцяшальны — беспрасьветная тупасьць, пакорлівасьць, бясконцая цяр-

EIGENE SPIELREGELN

Die belarussischen Autoren dieses Bandes haben sich ihren Platz in den 90er Jahren erobert, als sich in der belarussischen Literatur, die bisher vom »Kollektivismus« geprägt war, endgültig der Individualismus etabliert hatte. Den sieben Autoren geht es keineswegs allein um das vordergründige Einschleusen brutaler Themen oder das heftige Verwerfen des bis dahin »gängigen« literarischen Kanons, vielmehr sind sie auf der Suche nach einer individuellen Ausdrucksweise. Jeder stellt seine eigenen neuen Spielregeln auf.

Alhierd Bacharevič spielt, »in Zeiten, wo der Leser dem ewigen Lärm der Radios und des Fernseher ausgesetzt ist und kaum das Flüstern der modernen Literatur wahrnehmen kann«, mit den Formen der einstigen weißrussisch-sowjetischen Klassik, dem Schock und der Provokation. (Briefwechsel mit J. Barysievič). In Belarus, das bekannt für seine Dichter ist, schätzt man Bacharevič als großartigen Stilisten (Wladimir Nabokow gehört zu seinen literarischen Vorbildern). Er hat, vornehmlich in der Darstellung des Innenlebens der literarischen Gestalten, seine belarussischen Vorgänger weit überholt. Ihm ist es, wie bisher keinem anderen, gelungen, den Existenzialismus für die Belarussen zu adaptieren, indem er den Blick des Lesers vom Tellerrand des Privaten auf gesamtgesellschaftliche Probleme lenkt. Seine »induktive Psychoanalyse« erscheint in diesem Zusammenhang als eine durchaus immanente Methode, um Gedankenströme darzustellen — auch diese mußte er mehr oder minder erst in die belarussische Literatur einführen. Die Diagnose, die er stellt, ist äußerst beunruhigend: Dumpfheit, Demut, Gleichmut und Trägheit sind in der *Überzahl* und ersticken förmlich die zumeist einsame Gestalt, die versucht, wenn auch zaghaft, diesen zu entrinnen. Dafür ist Bacharevič als

плівасьць і лянота *большасьці* ў тэкстах часьцей за ўсё задушваюць героя-самотніка, які спрабуе, хай сабе і слабенька, але супрацьстаяць гэтай большасьці. За гэта прозу Бахарэвіча ўзнагародзілі цэтлікамі «пэсымістычная», «хваравітая» і «чорная», на што пісьменьнік не зважае і працягвае шчыра казаць пра нашыя патаемныя страхі, прыхаваныя ад чужога вока недахопы і комплексы, пра абсурднасьць і стыхійнасьць нашага жыцьця. Выбітныя рысы «самакорпанья» пэрсанажаў — самаіранічнасьць і добрае пачуцьцё гумару (чаго, на наш погляд, бракуе Дастаеўскаму з «подпольным человеком») — робяць чытаньне досыць прыемным заняткам нават тады, калі ўласьцівая аўтару натуралістычнасьць крыху зашкальвае. Каб сёньняшні разбэшчаны чытач дайшоў да апошняй кропкі буйнога твора, пісьменьніку даводзіцца выбудоўваць такі сюжэт, які не дазволіць адарвацца ні на хвілю. З гэтым Бахарэвіч спраўляецца, здаецца, лёгка. Хаця ён і не «аблашчвае» чытача, не кладзе нам у раты загадзя перажаваную кашыцу.

* * *

Псэўданім Веры Бурлак перакладаецца са старажытнаэгіпецкай як «вечнасьць» і «мяса», і ў гэтым няма нічога дзіўнага: мяса як сымбаль жыцьцёвасьці, насычанасьці жыцьцём (мы зьідаем мяса, каб жыць; мы самі ўяўляем сабой вялікі кавалак мяса; мяса бяз скуры цячэ крывёй — несумненны доказ таго, што гаспадар гэтай крыві яшчэ жывы і г. д.) спалучаецца зь бясконцасьцю, вечнасьцю, і разам мы атрымоўваем яе — Джэці. Яна ўварвалася ў літаратуру зь бясконцым зарадам энэргіі і весялосьці. І адразу прынялася перасэнсоўваць-зьневажаць літаратурную спадчыну, прытым аформіла гэтую зьнявагу ў прывабны танец.

Творы Веры Бурлак спалучаюць лёгкасьць і эмацыйнасьць, але за гэтым не губляецца інтэлектуальная

»pessimistisch«, »krankhaft« und »düster« abgestempelt worden. Was den Autor keineswegs beeindruckt. Er schildert weiterhin die geheimen Ängsten, die vor Fremden versteckten Unzulänglichkeiten und Komplexe, die Absurdität und Ursprünglichkeit des Lebens in Belarus. Das »Wühlen« der Gestalten in ihrem Innenleben, Selbstironie und ein unverbesserliches Gefühl für Humor (etwas, das unserer Meinung nach, Dostojewskis Gestalten fehlt) machen die Lektüre selbst dann zu einer angenehmen Beschäftigung, wenn der Autor in seiner Treue zur naturalistischen Darstellung über die Strenge schlägt. Um den heutigen verwöhnten Leser bei Laune zu halten und ein umfangreiches Buch durchzulesen, muß der Autor das Sujet derart gestalten, so daß sich der Leser nicht für eine einzige Sekunde losreißen kann. Damit wird Bacharevič spielend fertig, auch wenn er uns keineswegs vorgekaute Häppchen in den Mund legt.

* * *

Das Pseudonym Vera Burlaks, Jeti, geht auf das Wort »Ewigkeit« oder »Fleisch« im Alten Ägypten zurück. Schließlich ist Fleisch ein Symbol für die Lebenserhaltung und Sättigung (wir essen Fleisch, um zu überleben; wir alle sind ein großes Stück Fleisch; Fleisch ohne Haut, beginnt zu bluten und gilt als ein sicheres Zeichen, daß der Eigentümer des Blutes noch am Leben ist), die ein Teil der Unendlichkeit und Ewigkeit sind, eine Erfahrung, die wir tagtäglich machen. Jeti ist mit ihrer Lebendigkeit und Fröhlichkeit sprichwörtlich ins Feld der belarussischen Literatur eingefallen. Mit der ihr eigenen Respektlosigkeit, die an einen anmutigen Tanz erinnert, hat sie Stück für Stück begonnen, das literarische Erbe der Klassiker »zu zerstören«.

Sie verbindet spielerisch Leichtigkeit und Emotionalität mit Intellektualität: nordischer Valhalla-Mythos und griechische Parzen, die Hunnen und Nietzsche stehen bei ihr nebeneinander. Einzelne Texte spannen schwierige

гульня тэкстаў: тут суседнічаюць скандынаўская Валгала і рымскія Паркі, кунінгі і Ніцшэ. Многім вершам уласцівая досыць складаная мэтафорыка («войска... гучна дыхае ў сьне/ і хістае дрэвы/ белым подыхам вуснаў/ малюе на шкле ... смоўжыкаў»). Часам вобразы награвашчваюцца і вымалёўваюць горныя ляндшафты... Два радкі зь «Вельмі вольнага вершу»: «І Паркі распускалі тканіны,/ Падманваючы сваіх жаніхоў». Часам трапляюцца вельмі цікавыя радкі-алюзіі: «Абудзіся, калі раскіне ногі вясна» — так і паўстае перад вачыма труп кабылы з «Падлы» Бадлера. А згаданы вышэй верш Джэці «Лета» дае разуменьне таго, што вясна раскідае ногі і, перад тым як памерці, нараджае лета, якое, між іншым, зьяўляецца на сьвет нагамі наперад.

Пэўная тэматычная «крыважэрнасьць» вершаў Джэці абумоўленая жаданьнем напалохаць чытача — ейныя вершы-страшылкі вяртаюць у дзяцінства, прымушаюць прыгадаць хаткі на курыных лапках, выключанае сьвятло, заплюшчаныя вочы і коўдру на галаве...

* * *

Арцём Кавалеўскі — адзін зь нямногіх беларускіх літаратараў, які дагэтуль пасьялядоўна прапагандуе ідэі літаратурнага руху «Бум-Бам-Літ». Ён распрацаваў літаратурна-мастацкі мэтад лёгафармізм, які «дазваляе адчуць і ўсьвядоміць натуральную, першародную субстанцыю вобразу пры дапамозе адзінага і найбольш гарманічнага спалучэньня слова і формы твора, а таксама праз шэраг паступова ўзьнікаючых асацыяцыяў, выкліканых гэтым спалучэньнем» (Маніфэст «Пачатак лёгафармізму»). Слова ў яго дыктуе форму, а форма, у сваю чаргу, абумоўлівае разьмяшчэньне, парадак і агульную гукавую абалонку слоўнага шэрагу, які не абавязкова павінен быць лінейным і можа ўяўляць зь сябе кола, квадрат, трохкутнік ці іншую геамэтрычную фор-

Assoziationsketten: »das Heer... atmet laut im Traum/ schaukelt sanft die Bäume/ mit seinem Lippenhauch/ es malt auf dem Glas [...] Schneckenbilder«. In »Ein sehr ungereimt freies Gedicht« entwirft sie großartige Szenerien und Bergketten-Landschaften: »Parzen lösten das Gewebe, das sie gesponnen/ Ehemänner betrogend.« In anderen Texten finden sich erstaunliche Anspielungen. Die Zeile »Wach auf, wenn der Frühling die Schenkel öffnet« läßt uns an Baudelaires berühmtes Kadaver-Gedicht »Das Aas« denken. Die oben angeführte Zeile aus Jettis »Sommer« gibt uns eine Vorstellung davon, daß der Frühling, die Schenkel öffnend, bevor er stirbt, den Sommer gebiert, der übrigens mit den Füßen voran das Licht der Welt erblickt.

Die »Blutrünstigkeit«, die nahezu alle Texte durchzieht, ist Teil des Schock-Konzeptes der Autorin. Elemente aus Gruselmärchen wie Hexenhäuschen, ausgeknipstes Licht, zusammengekniffene Augen und die über den Kopf gezogene Bettdecke versetzen den Leser in seine Kindheit zurück.

* * *

Arciom Kavaleiŭski ist einer der wenigen belarussischen Autoren, die bis heute die Ideen der literarischen Bewegung »Bum-Bam-Lit« vertreten. Er entwickelte das Konzept des Logoformismus. Ausgangspunkt ist eine neue Wahrnehmung »der eigentlichen ästhetischen Substanz einer Metapher unter Einbeziehung der einzigmöglichen, harmonischen Verbindung des Wortes und der Form eines Werkes sowie der daraus hervorgehenden Assoziationen.« (Manifest »Der Beginn des Logoformismus«) Das Wort bestimmt die Form, während die Form die Platzierung, die Anordnung und den Klang einer Wortkette bestimmt, die nicht unbedingt linear verläuft, sondern einen eigenen Kreis, Quadrat, Dreieck oder andere geometrische Figuren erschaffen kann. Das von Kavaleiŭski entworfene Manifest des Logoformismus beschreibt die Schreib- und Lesetechniken: »Es ist möglich,

му. Прапанаваны Кавалеўскім маніфэст лёгафармізму распавядае ня толькі аб тэхналегіі творчасьці, але і аб тым, як гэтыя творы трэба чытаць: «Можна ствараць чытанкі-цацкі, пры азнаямленьні зь якімі чытач сапраўды гуляе ў нейкую толькі яму вядомую гульню, якая адбываецца згодна са схемай «Чытаньне-Асацыяцыя-Рух». Адбываецца штосьці накшталт мініпэрформансу, дзе толькі два ўдзельнікі — чытач і твор» (тамсама). Лёгафармічны тэкст прызначаны ня толькі для непасрэднага чытача, але і для «чытача чытача» — таго, хто назірае за непасрэдным чытачом, змушаным перамяшчаць аркуш, каб зразумець тэкст, напісаны не лінейна, а па спіралі. Такі ж прыём выкарыстоўваў у XVII ст. адзін зь першых беларускіх паэтаў-візуалістаў Сімяон Полацкі (арыгіналы ягоных тэкстаў захоўваюцца ў полацкім Музэі кнігадрукаваньня).

Графічныя экспэрымэнты Арцёма Кавалеўскага — гэта паэтычныя малюнкi, складзеныя з асобных словаў і сказаў. Напрыклад, твор «Літарызацыя рукі» візуальна нагадвае контуры левай рукі ў натуральную велічыню, запоўненыя ланцужкамі фразай.

У 2003 г. Кавалеўскі выдаў кнігу «АдмыСЛОВЫя гульні», дзе ўжо не было вершамалюнкаў, але захаваўся прынцып гульнівай пабудовы твораў. Тэксты гэтай кнігі вылучаюцца мэлядычнасьцю і імкненьнем да стварэньня пэўнага зрокавага вобразу.

Але ў творах Кавалеўскага, прапанаваных чытачу ў гэтым праекце, ня знойдзеш амаль нічога фігурнага — толькі першыя трохрадкоўі верша «Мана» нечым нагадваюць філіжанкі з каваю. Адмысловае гукавое афармленьне некаторых тэкстаў сьведчыць, што аўтар зацікавіўся фанэтычным і марфалогічным аспектамі слоў (верш «Разварушыць \Вушамі\ Шум») — тут ён распрацоўвае ідэі мадэрністаў 20-х гадоў мінулага стагодзьдзя.

ganze Spiel-Lesebücher zusammenzustellen, so daß der Leser beim Lesen der Texte ein nur ihm bekanntes Spiel spielt, das auf dem Schema »Lesen-Assoziation-Bewegung« beruht. Es entwickelt sich eine Art Mini-Performance, wo es nur zwei Teilnehmer gibt: den Leser und den Text« (ebd.) Der logoformistische Text ist nicht nur dem Leser vorbehalten, er ist auch ein Text des »Lesers für den Leser«, das heißt, für jenen Leser, der den Lesenden beobachtet und welcher gezwungen ist, während des Leseprozesses das Werk in seinen Händen anders zu platzieren, um den Spiraltext zu verstehen. Ein ähnliches Verfahren wandte im 17. Jahrhundert einer der ersten belarussischen Visualisten, Simiajon Polacki an (die Handschriften sind heute im Simiajon-Polacki-Museum für Druckkunst zugänglich sind).

Die graphischen Experimente Arciom Kavaleiŭskis sind poetische Zeichnungen, die aus einzelnen Worten oder Sätzen bestehen. Rein visuell erinnert sein Text »Das Umbuchstabieren der Hand« an die Konturen einer linken Hand in Originalgröße, die mit Satzketten ausgefüllt ist.

Der 2003 erschienene Band enthält fast keine visuelle Poesie, auch wenn das spielerische Konzept in der Struktur der Texte beibehalten wurde. Die Gedichte zeichnen sich durch ihren melodischen Klang aus und liefern eine Anleitung zur Herstellung eines bestimmten visuellen Bildes. Die Texte des vorliegenden Bandes enthalten fast nichts Figuratives, allein die ersten zwei Strophen des Gedichtes »Betrug« erinnern noch an Kaffeetassen. Die Lautstruktur, die phonetischen und morphologischen Wortspiele, beruhen auf einer Weiterentwicklung des Konzeptes der Modernisten der 20er Jahre des letzten Jahrhunderts. Zahlreichen Gedichten liegt das Unerwartete zugrunde. Gleichsam ein wahrer Zauberer, der für uns die Black-Box öffnet, heißt es in »Wir — zufällig«: »die Welt verlangsamte ihren Schritt, als wir, das Schweigen mit unnötigen Gesten zerstückelnd, aus/ein/ander/gingen.«

Арцём Кавалеўскі — выкарыстоўвае элемент нечаканасці. Нібы сапраўдны фокуснік, паэт кладзе ў шапку-верш голуба з паламаным крылом.

* * *

Вальжына Морт паўстала перад аўдыторыяй са сваімі эпатажнымі вершамі — надзвычай эратычнымі і скандальна-экспрэсіўнымі. Хуліганіла, кідалася ў слухачоў нецэнзурнымі словамі. Ставіла публіку перад фактам, што жанчыны даўно ўжо не сьвяточныя выявы на паштоўках. Крытыкам давялося лічыцца з існаваньнем такой зьявы, як Вальжына Морт, і шукаць нішу для ейнай паэзіі. Фэміністычны дыскурс, куды яе з радасьцю ўвапхнулі, прадугледжвае, што толькі жанчынам уласьцівыя чужылівасьць, самаадданасьць і зьменлівасьць, а значыць, толькі яны здольныя выправіць «такія заганы беларускай літаратуры, як ізаляванасьць, архаічнасьць, адсутнасьць псыхалягізму і імкненьня да мастацкіх інавацыяў, <...> самазакаханасьць. (Г. Кісьліцына. Новая літаратурная сытуацыя: зьмена культурнай парадыгмы. Мн.: Логвінаў, 2006). Адметнасьць Морт палягае ва ўменьні ярка перадаваць пачуцьці. Калі яна піша пра каханьне — хочацца заняцца сэксам, калі піша пра пакуты — пачынаеш скавытаць ад болю.

Яе лаянка, шматкроць абсмактаная крытыкамі, адметная ня столькі падборам лексычных сродкаў, колькі штучным, на першы погляд, увядзеньнем у тэкст. Пасьля заўважаеш — нецэнзурныя элементы ўключаныя ў слоўную гульню, ствараюць неверагодныя сэнсавыя напластаваньні. Лаянка ў творах Морт, такім чынам, на сваім месцы — гэта чарговы сродак дакладна выказаць думку.

А наватарства ды эпатажу ў творах Вальжыны хапае і без мацюкоў. Паэтка любіць гуляцца з рыфмай. Морт дазваляе нам дрэйфаваць на хвалях сваіх радкоў, часам лянотна прыбіваючы да берагу рыфмы, а часам

* * *

Valžyna Mort ist bekannt geworden für ihre ungewöhnlichen erotischen und skandalös-expressiven Texte. Sie machte Bambule, bewarf das Publikum mit obszönen Wörtern, konfrontierte die Zuhörer mit der Tatsache, daß Frauen nicht eine Art Geschenckpackung sind, die man auf Postkarten abbildet und anlässlich von Feiertagen verschickt. Literaturkritiker mußten sich damit abfinden, daß die Gestalt ValžynaMort existiert, und daß sie ihrer Dichtung einen Platz, wenn auch gern in einer Nische, einräumen müssen. Der feministische Diskurs, wohin man sie gern hineingedrängt hätte, sieht vor, daß allein Frauen Gefühle, Selbstverleugnung und die Fähigkeit zum Wandel eigen sind. Nur sie allein sind in der Lage, Fehlleistungen der belarussischen Literatur wie Isoliertheit, Überlebtheit, Fehlen der Tiefenpsychologie, das Streben nach künstlerischen Innovationen und die Selbstverliebtheit (H. Kislicyna »Eine neue literarische Situation: ein kultureller Paradigmenwechsel«, Minsk, Lohvinaü Verlag 2006) zu überwinden. Das Besondere Morts ist, daß sie ihre Gefühle besonders drastisch auszudrücken weiß. Schreibt sie über die Liebe, möchte man sich auf die Erstbeste oder den Erstbesten stürzen, schreibt sie von einem Leiden, möchte man vor Schmerz aufheulen.

Ihre Publikumsbeschimpfungen, wofür sie mehrfach von Literaturkritikern angegriffen wurde, zeichnen sich vornehmlich nicht durch eine besondere Wortwahl aus, diese erscheint auf den ersten Blick eher etwas künstlich. Dem Leser wird erst später deutlich, daß die Autorin mit der Umgangssprache, mit dem obszönen Wortschatz spielt und diese auf eine ungewöhnliche Art und Weise neu auflädt, neue Sprachschichten erzeugend. Ihre Beschimpfungen sind daher nur ein weiteres Mittel, um sich treffender auszudrücken. Das Neue und Faszinierende Valžyna Morts gründet sich auf ihren Sprachspielen, sie ist eine Meisterin des Reims. Es gelingt ihr, den Leser förmlich auf den Wellen ihrer Gedichte schwimmen

пакідаючы чытача ў вольным плаванні. Можна прыводзіць прыклады да бясконцасьці, бо сугуччы схаваныя ў самых розных месцах, а дакладныя рыфмы напрыканцы некаторых твораў, дзякуючы доўгаму дрэйфаваньню, успрымаюцца як удар сякерай ці тлустая кропка.

Сапраўдны пісьменьнік ня можа доўга стаяць у пэўнай нішы — ён выбудоўвае вакол сябе сваю рэальнасьць і таму неўзабаве апынаецца ў дзіўным сусьвеце. Морт разбурае міфы пра жаночую паэзію. Надаўшы літаратуры моцны імпульс «какетлівага жаночага сьціцыду» (вызначэньне Андрэя Хадановіча), паэтка пайшла далей.

* * *

Імя Ільлі Сіна ў беларускага спажыўца культурніцкай прадукцыі перш-наперш асацыюецца з групай экзыстэнцыяльнай кляўнады «Тэатр псыхічнай неўраўнаважанасьці». Але і пісьменьніцкі талент Сіна не схавалася ад чытацкай увагі. Прымацаваны да яго кнігі «Нуль» (2002) цьвік — удалы вобраз для характарыстыкі гэтага творцы: гэта шыла ў мяшку, цьвік праграмы, перашкода, на якой беларусу нязручна сядзець і пра якую ён баіцца казаць, той самы цьвік, зь якога пачынаецца хата і на які вешаюць дохлага асла — ці пэльку, каб засіліцца з гора. Той цьвік, які тырчыць з дошкі і моцна атрымоўвае за гэта па шляпцы. Шматгранная, карацей, асоба, гэты Сін.

Па словах Ганны Кісьліцынай, калі напачатку імпрэсіяў І. Сіна быў уласьцівы юнацкі радыкалізм, што праяўлялася, прынамсі, ва ўжываньні ненарматыўнай лексыкі і агульнай брутальнасьці зьместу, то на сучасны момант яго «трансгрэсіўная» проза больш за ўсё нагадвае тэксты французскай школы «новага раману» (з чым сам Сін, зрэшты, ня надта пагаджаецца).

zu lassen, mal wird er träge an das Ufer des Reims gespült, mal schwimmt er frei ins Meer hinaus. An unzähligen Textbeispielen ließe sich beweisen, wie meisterhaft sie die den Gleichklang beherrscht, da diese im Text verteilt sind; bisweilen setzt sie reine Reime am Textende, sie werden oftmals wegen des ausdauernden Dahintreibens als ein Axtschlag oder ein kräftig gesetzter Punkt empfunden.

Ein Schriftsteller mit ernsthaften Ambitionen läßt sich nicht lange in eine Nische abschieben, er erschafft sich seine ganz eigene Realität. Mort zerstört den Mythos der weiblichen Dichtung. Durch sie erhielt die Literatur einen starken Impuls: Den des »koketten weiblichen Suizids« (wie A. Chadanovič anmerkt). Es ist zu erwarten, daß die Dichterin auch künftig in Aktion treten wird.

* * *

Das Schaffen Illja Sins ist eng mit der Theater-Gruppe »Theater der psychischen Unausgeglichenheit« verbunden, die vom Existenzialismus beeinflusst ist. Sin ist ebenso als Autor hervorgetreten. Der an sein Buch »Null« (2002) geheftete Nagel ist ein charakteristisches Bild des Autors, der die Katze aus dem Sack läßt; er ist der eigentliche Nagel des Stücks, das störende Sandkorn im Getriebe. Jener Nagel, der den belarussischen Zuschauer daran hindert, ruhig auf dem Stuhl sitzen zu bleiben und der sich fürchtet, etwas zu sagen und seinen Platz zu verlassen. Er ist jener Nagel, auf dem man ein Haus zu errichten beginnt und jener Nagel, an den man einen verdorbenen Esel hängt oder eine Schlinge, um sich aus Kummer aufzuhängen. Er ist jener Nagel, der im Brett steckengeblieben ist und für den man vom Meister ausgeschimpft wird: Illja Sin ist ein vielschichtiger Autor.

Schenkt man den Worten der Literaturkritikerin H. Kislicyna Glauben, trat Sin in früheren Jahren durch jugendlichen Radikalismus hervor. Sein Werk prägten obszöne Lexik, Umgangssprache und brutale Inhalte. Seine gegenwärtige

За інтарэс да вантробаў чалавека і грамадства крытыкі назвалі Сіна «літаратурным хірургам»: «Проза Ільлі Сіна падобная на сшытак студэнта-вычварэнца мэдычнага ўніверсітэту, які ад бяссоньня й звышнармаванага сядзеньня ў анатамічы сьніць кашмары. <...> пазбаўляючы сваіх пакалечаных герояў шанцу на ачуньваньне, Сін сам сабе пакідае толькі ролю паталягаанатама-аматара, занятага ажыўленьнем муміяў, замест таго, каб ратаваць ад сьмерці жывых людзей» (Аліса Бізьева, «Літаратурны хірург Ільля Сін», 13 жніўня 2002 г., litara.net). У Сіна ажываюць істоты, пра якіх ніколі гэтага не падумаеш: «Парцалянавыя словы зь цюканьнем падалі на падлогу, ажывалі і пераўтвараліся ў вялікіх сьлімакоў, надзеленых крыламі дыстыляванай ваўчынай радасьці». А тое, што павінна быць жывым — мёртвае. Замест людзей дзейнічаюць штучныя часткі штучных людзей, муміі і трупы.

Пісьменьнік засяроджвае ўвагу на нэгатыўных рысах сучаснага грамадства, і значная частка ягонага антыэстэтызму ёсьць ня процістаўленьнем жыцьцю, а сьпісам зь яго. У апавяданьні «попелпопелпопел» зьяўляецца вобраз краіны Атлянтыды-Гаўнаіды, што месціцца ў менскай каналізацыі: Атлянтыда, сымбаль згубленых каштоўнасьцяў, страчаны сьвет, апынаецца перакуленай, адбітай у крывым люстры беларускай рэчаіснасьці. Беларускі лябірынт, куды Вацлаў Ластоўскі да лепшых часоў хаваў нацыянальныя скарбы, апынаецца залітым нечыстотамі грамадства, якому напляваць на ўласную культуру...

Іранічнасьць, парадаксальнасьць, гульня з рознымі пластамі кніжнай культуры (тэксту апавяданьня перададзены адразу тры адсылкі — да вобразу Ўліса, гамэраўскага ці джойсаўскага, да Эвангелья і да апоўвесьці Альгерда Бахарэвіча) ствараюць у сукупнасьці надзвычай смачны вінэгрэт.

»transgressive« Prosa erinnert dagegen eher an den französischen »Nouveau Roman« (womit der Autor selbst nicht einverstanden ist).

Sin wird für sein vorrangiges Interesse am Innenleben und an gesellschaftlichen Zuständen von der Kritik als »Chirurg der Literatur« bezeichnet: »Die Prosa Illja Sins läßt an das Notizheft eines Medizin-Studenten denken, der, geplagt von Schlaflosigkeit und häufigen Aufenthalten im Anatomischen Saal, nur noch Alpträume sieht. [...] Er räumt weder seinen verunstalteten Helden eine Chance zur Gesundung ein noch sich selbst und bleibt daher der ewige angehende Pathologe, der mit der Wiederbelebung der Mumie befaßt ist, statt Menschen vor dem Tod zu retten« (Alisa Biziajeva, »Illja Sin — ein Chirurg der Literatur«). Unter dem Skalpell Sins werden Wesen lebendig, von denen man es nie gedacht hätte. »Die Worte fielen dumpf wie Sackballen zu Boden, wurden zum Leben erweckt und verwandelten sich in übergroße Schnecken, die Flügel aus destillierter wolfshungriger Freude trugen.« Im Gegenzug verwandelt sich das, was lebendig ist, in tote Materie. Statt Menschen agieren künstliche Ersatzteile, künstliche Menschen, Mumien und Leichname. Der Autor fokussiert seinen Blick auf die negativsten Seiten dieser Gesellschaft und ein Großteil seine Anti-Ästhetik ist kein Gegenentwurf dieser, vielmehr weist er darauf hin, daß sie ein Teil dieser ist. In seiner Erzählung »Ascheascheasche« entwirft er das Exkrementen-Atlantis, das sich in der Minsker Kanalisation befindet, Symbol für verschwendete Kostbarkeiten, für eine untergegangene Welt, eine Art verkehrte Welt, ein verzerrter Spiegel der belarussischen Wirklichkeit, ein belarussisches Labyrinth. Dort versteckte die Gestalt des Schriftstellers Wazław Lastoŭski bis auf in besseren Zeiten nationale Heiligtümer, die nunmehr vom Unrat der Gesellschaft überflutet werden. Einer Gesellschaft, der die eigenen Kulturgüter vollkommen gleichgültig geworden sind... Die Ironie, das Paradoxe, das Spiel mit den verschiedensten

* * *

Вольга Гапеева любіць эпатаваць публіку непрыханым эратызмам, у гэтым яна эстэтычна блізкая да Вальжыны Морт. Варта згадаць хаця б скандальны верш «Кава са спэрмай», які «ня толькі прынёс маладой пісьменьніцы вядомасьць, але й настроіў чытача на ўспрыманьне ейнай творчасці як праяву фэміністычных прэтэнзій» (Г. Кісьліцына. Новая літаратурная сытуацыя: зьмена культурнай парадыгмы. Мн.: Ловвінаў, 2006). Юрась Барысевіч гэтак акрэсьлівае творчыя правакацыі паэткі ў прадмове да ейнай кнігі «Рэканструкцыя неба»: «Гапеева почасту правакуе чытача брыдкімі ці рызыкаўнымі словазлучэньнямі, каб прабіць тую шкарлупіну, вызваліць чалавека зь вязьніцы ягонага жыцьцёвага досведу, што раіць цурацца ўсяго новага й незразумелага. Эпатажныя, шокавыя вобразы ставяць чытача перад выбарам: расплысьціся па патэльні яечняй альбо знайсці ў сябе за сьпінай крылы й дацягнуцца імі да неба». Традыцыйная і ці не адзіная тэма твораў пісьменьніц-жанчын — праходзіць трансфармацыю, якая адлюстроўвае новае разьмеркаваньне гендэрных роляў у грамадзтве, гэтаксама як зьмены ў мысьленьні. Ім ужо мала толькі выказваньняў, ім, дзесям экраннай культуры, карціць яшчэ і ўсё паказаць, пракруціць на ўнутраным кінапраэктары. Пажадана яшчэ і памацаць.

Вобразы ў вершах Гапеевай выбудоўваюцца ў прыгожыя ланцужкі: «ў вагоне нумар 898/ чаканьне пасьпявае заплесці коску/ да левай скроні прыціскаецца моцна/ пытаньне/ — Вы сыходзіце на наступным?/ не, /я чырвоную кнопку сэрца/ націскаю/ для экстранай сувязі з машыністам...» («у вагоне нумар 898»). У слоўным матэрыяле паэтка пачуваецца вольна, перабірае склады, запрашаючы чытача гуляцца разам зь ёю ў фанэтычныя гульні. Любіць яна гуляцца і з формаю

Schichten der Buchkultur (dem Text sind gleich drei verschlüsselte Verweise vorangestellt an — der Ulysses von Homer und der von Joyce, die Bibel und die Erzählungen von Alhierd Bacharevič) ergeben einen bunten Salatteller.

* * *

Volha Hapiejewa provoziert in ihren Texten mit freizügiger Erotik, worin sie Valžyna Mort nahesteht. Es sei an dieser Stelle unbedingt an das skandalöse »Kaffee mit Sperma« erinnert. »Dieses Gedicht machte die junge Autorin mit einem Schlag berühmt und stimmte den Leser darauf ein, daß diese Texte in einen feministischen Diskurs einzuordnen sind«. (H. Kislicyna). Im Vorwort J. Barysievičs zu ihrem Buch »Die Rekonstruktion des Himmels« heißt es: »Hapiejewa provoziert den Leser oftmals mit widerlichen und gewagten Wörtern, um den Kokon zu durchstoßen; um den Menschen, der dem Neuen und Unverständlichen aus dem Weg geht, aus dem Gefängnis seiner Lebenserfahrungen zu befreien. Die provokanten, schockierenden Metaphern stellen den Leser vor die Wahl: entweder wie das Gelbe eines Spiegeleis zu zerlaufen oder auf dem Rücken Flügel aufzuspüren und gen Himmel zu fliegen.« Ihre Gedichte kreisen vornehmlich um die Liebe, die eine Transformation erfährt, wobei das Ich alle erdenklichen Gender-Rollen und geistigen Veränderungen dieser Gesellschaft durchlebt. Doch die Kinder der Bildschirmgeneration geben sich nicht damit zufrieden, alles offen und frei auszusprechen, zusätzlich wollen sie alles sehen oder besser: selbst die Videokamera in die Hand nehmen. In ihren Texten spannt Hapiejewa wunderschöne Assoziationsketten: »im waggon 898/flicht die erwartung einen langen zopf/an die linke wange schmiegt sich eindringlich/die frage:/steigen sie nächste aus?/nein,/ich drücke auf den roten knopf/aufs herz/für die notfallverbindung mit dem fahrer...«

Das Material der Autorin ist die Sprache, wandernde Betonung, der Leser wird zu phonetischen Spielen aufge-

верша, прапаноўвае вылучыць сярод радкоў эпаманіён («іхнія целы я вуснамі вывучала») ці адшукаць у хвалах, утвораных складамі і асобнымі словамі, жаночыя грудзі, што пывуць у чоўнах далоней (дарэчы, на думку крытыкаў, Гапеева супрацьпаставіла жаночыя грудзі як сымбаль творчай прадуктыўнасці, жыцьцядайнасці жаночага пачатку — фаласу як сымбаль мужчынскіх каштоўнасных арыентыраў). Незмушонае «распрананьне» ўнутранага сьвету сваёй лірычнай гераіні пісьменьніца працягвае і ў прозе: зьмешчаны ў кнізе «Рэканструкцыя неба» (2003) «мікрараман у дэталях» утрымлівае правакацыйнае апісаньне дзясочых сэксуальных мрояў, у тым ліку пэрвэрсіўных. За гэтым маральным эксібіцыянізмам бачнае жаданьне сьцьвердзіць сваю самасць, пазбавіцца ад уніформы стэрэатыпаў.

На думку брытанскага літаратуразнаўцы Арнольда МакМіліна, «Гапеева, без сумневу, вельмі цікавая і шматбагьццальная паэтка, з моцным індывідуальным голасам, якая можа шмат прапанаваць свайму чытачу».

* * *

Зьміцер Вішнёў — вядомы паэт, мастак, прэзаік, пэрформэр, крытык, рэдактар літаратурна-мастацкага часопіса «Тэксты», куратар розных беларускіх выдавецкіх праектаў. Адзін з самых актыўных і пасьялоўных удзельнікаў літаратурнага руху «Бум-Бам-Літ», ён у 1998 годзе дэманстравана абвясціў пра выхад з гэтай творчай арганізацыі, дзеля чаго зладзіў пэрформанс, падчас якога зьнішчыў фэтыш руху — сьцяг. Сёньня З. Вішнёў — сябра суполкі «SCHMERZWERK». Калі паэт гуляецца ў паэзіі, то робіць гэта ня ськак-так, а напоўніцу, сьцьвярджае Ганна Кісьліцына (Г. Кісьліцына. Новая літаратурная сытуацыя: зьмена культурнай парадэгмы. Мн.: Логвінаў, 2006): «Гэтая гульня — стратэгічная, мажліва таму так часта зьяўляюцца ў іх [паэ-

fordert. Sie fügt gern innerhalb der Zeilen eine Art Beschwörungsformel ein («meine lippen erforschten ihre körper») und taucht, getragen von Wellen aus Silben und Wörtern, nach Brüsten, die in den Kähnen der Handflächen schwimmen. (Interessanterweise sind einzelne Literaturkritiker der Auffassung, daß Hapiejewa dem männlichen Symbol der Produktivität, dem Phallus, die lebensschaffende Kraft des Weiblichen, nämlich die Brüste entgegensetzt.) Die Freizügigkeit, mit der sie ihre lyrischen Helden entblößt, setzt sich in ihrer Prosa »Die Rekonstruktion des Himmels« (2003) fort. Der »Mikroroman in Einzelheiten« enthält provokante Beschreibungen sexueller weiblicher Phantasien, darunter auch perverse Wünsche. Ihr Exhibitionismus ist als Sehnsucht nach Selbstbehauptung, nach Befreiung von Stereotypen aufzufassen.

»Hapiejewa ist«, so der englische Literaturkritiker Arnold MacMillin, »zweifelloos eine sehr interessante und vielversprechende Lyrikerin, eine starke individuelle Stimme, die für zahlreiche Überraschungen sorgen wird.«

* * *

Zmicier Višnioŭ ist ein anerkannter Dichter, bildender Künstler, Performance-Künstler, Literaturkritiker, Redakteur der Literatur- und Kunstzeitschrift »Texte«, Organisator einer Reihe von herausgeberischen Vorhaben in Belarus. Er war einer der unermüdlichsten, unbedingtesten Vertreter der Literatur-Bewegung »Bum-Bam-Lit«, bis er 1998 auf einer Performance, den Fetisch dieser schöpferischen Vereinigung, die Flagge, vernichtend, seinen demonstrativen Austritt verkündete. Heute steht Višnioŭ der Vereinigung »Schmerzwerk« nahe. Wenn der Dichter Poesie spielt, dann spiele er mit großer Ernsthaftigkeit, bestätigt H. Kislicyna: »Dieses Spiel beruht auf einer ausgetüftelten Strategie. Daher haben wir es hier mit einer Reihe von Manifesten, Hymnen, Märschen zu tun — mit metaphorischen Karten, der Kennzeichnung des Aus-

таў] маніфэсты, гімны, маршы — мэтафарычныя мапы з вызначэньнем зыходнай кропкі і кірункам удару. Ці ня самай удалай спробай такога кшталту можна назваць раньні «Маршавы верш» З. Вішнёва». Першая сур'ёзная кніга паэта «Штабкавы тамтам» (1998) — гэта паказны «антыпатрыятычны» эскапізм у краіну экзотыкі. Арыгінальны тут вобраз лірычнага героя — шамана, пасрэдніка паміж сусьветамі рэальным навакольным і сюррэалістычным унутраным. «Афрыканізаванай» тэматыцы гэтай кнігі ўласцівая надзвычайная эмацыйнасьць, экспрэсіўнасьць, яна выпадае са звыклай парадыгмы «запад-усход», «агрэсіўны рацыялізм-сузіральны нерацыяналізм» і пракладае шлях да новага вымярэньня літаратурнага сьветаўспрымання, што, зразумела, робіць яго больш аб'ёмным. Жаданьне ўдыхнуць у цэла беларускай літаратуры крыху чорнага раскаванага афрыканскага духу выклікае перагляд лексыкі, яе абнаўленьне. Гэта дазволіла крытыкам праводзіць паралелі з сытуацыяй у сусьветнай літаратуры 20-х гадоў мінулага стагодзьдзя, калі ішоў актыўны пошук новых выяўленчых сродкаў у паэзіі. Кацярына Нарбутовіч гэтак ацэньвае творчасць паэта: «Зьміцер Вішнёў — нашчадак Дада, футурызму і беларускага канцэптуалізму, сучасны заклінальнік зьмеяў» (часопіс «Kafka. Zeitschrift für Mitteleuropa», № 15, 2005). Крытык Майкл Галдзьянкоў вышуквае карані творчай манэры Зьмітра Вішнёва ў больш позьні літаратурны пэрыяд: «Вішнёва варта чытаць у арыгінале, як і Марка Болана, бо гэта ўнікальная гульня са словам і гукам». Сапраўды, яго тэксты — гэта адмысловая канфэрэнцыя гукаў, арганізаваная ў агульнае цэлае праз разнастайныя творчыя прыёмы ня толькі сэмантычнага, але і фанэтычнага мысьленьня. Улюбёны паэтаў прыём — паранімічная атаракцыя, сьцяжэньне ў радок блізкіх па гучаньні слоў. Любіць аўтар выкарыстоўваць

gangspunktes und der Schlagrichtung.« Einer der erfolgreichsten Versuche ist gewiß »Marschgedicht« des jungen Zmicier Višnioŭ. Sein erstes Buch »Schtabtamtam« (1998) ist ein bezeichnendes Beispiel für die »antipatriotischen« Eskapaden im Land der Exotik. Originell ist auch der lyrische Held: ein Schamane, ein Vermittler zwischen der realen Welt und der surrealen Innenwelt. Die »afrikanisierte« Erzählweise ist ungewöhnlich emotional, expressiv und fällt aus dem gewöhnlichen Paradigma »West-Ost« heraus; »seine aggressive Rationalität steht einem kontemplativen Antirationalismus gegenüber« und zeigt neue Wege auf in Richtung einer Neuvermessung der literarischen Wahrnehmung, was den Autor weitaus bedeutender macht. Sein Wunsch, dem Leib der belarussischen Literatur ein wenig von den Fesseln des befreiten afrikanischen Geistes einzuhauchen, führt den Autor dazu, die Sprache neu zu betrachten, sie zu erneuern. Literaturkritiker ziehen Parallelen zur Literatur der 20er Jahre, als die Poesie nach neuen Ausdrucksmitteln suchte. Katharina Narbutovič bewertet das Schaffen Višnioŭ folgendermaßen: »Zmicier Višnioŭ ist ein Nachkomme von Dada, Futurismus und belarussischem Konzeptualismus.« (In: »Kafka. Zeitschrift für Mitteleuropa« 15/2005)

Während ihn der Literaturkritiker Mickle Haldziankoŭ in eine spätere Epoche einordnet: »Es lohnt sich gleichermaßen Višnioŭ und Mark Boland im Original zu lesen. Beiden ist ein besonders spielerischer Umgang mit der Sprache, Worten und Lauten eigen.« In der Tat sind Višnioŭs Gedichte waghalsige Lautkonstruktionen, die auf vielfältigen künstlerischen Verfahren beruhen, die sowohl semantische als auch phonetische Überlegungen umfassen. Er bevorzugt die Paronymie, Wortspiele mit ähnlich klingenden Wörtern, und verwendet gern Anagramme. »Eine künstlerische Besonderheit seines Stils ist«, schreibt Vika Trenas, »das Verwenden von Binnenreimen, Lautspielen (Alliterationen, Assonanzen), wobei diese ungewöhnlich unaufdringlich und

і анаграму. Віка Трэнас гэтак ацэньвае паэзію З. Вішнёва: «Адной з асаблівасьцяў творчай манэры аўтара зьяўляецца выкарыстаньне ўнутранай рыфмы, а таксама ўсемагчымых гукавых гульніяў (алітэрацыі, асанансу), прычым у паэта гэта атрымліваецца настолькі кантэкстуальна нязмушана, што нібыта не заўважаецца чытачом» (часопіс «pARTisan», № 4, 2006).

Падчас аднаго пэрформансу Вішнёў быў пакладзены ў труну; у ягоным тэксце зьяўляецца вобраз дамавіны, якая ўздываецца гасярод аднапакаёўкі, займаючы сабою большую частку прасторы — бартаўскае сымбалічнае зьнікненьне аўтара ў сацыяльна-культурніцкай абумоўленасьці на беларускай глебе становіцца досыць натуралістычным, дапаўняецца неабходнасьцю «пахавань» звыклую літаратуру і «савецкую» сьвядомасьць жыхароў былога Савецкага Саюзу. Непазьбежнасьць разбурэньня ў творчасці Вішнёва абстрагуецца да канцэпту, праходзіць скразной думкай праз многія тэксты і знаходзіць найлепшае слоўнае вызначэньне ў якасьці «маленькіх літаратурных бомбачак» («Маршавы верш»).

* * *

Хто ведае, што ў рэшце рэшт аўтары гэтага зборніку паставяць паміж чытачом і рэальнасьцю — шклопакеты, вітражы а-ля Тыфані, сыяну з намаляванаю на ёй шыбай альбо крывыя люстэркі ці гэтак па-постмадэрнісцку падсунуць нам кавалачкі смальты й кінуць: самі зьбірайце. Але назіраць за працэсам заўжды цікава, хоць і небясьпечна...

Маргарыта Аляшкевіч

immer in Verbindung mit dem Kontext Anwendung finden.«
(In: »pARTisan«, # 4, 2006)

Während einer Performance legte man Višnioŭ in einen Sarg; in seinem Text erscheint das Bild eines Sarges, der sich inmitten einer Einraumwohnung erhebt und der den Großteil des Raumes einnimmt: damit erinnert er, an Roland Barthes anknüpfend, überaus naturalistisch, an das Verschwinden des Autors im gesellschaftlich-kulturellen Kontext von Belarus mit der zusätzlichen Forderung, die gegenwärtige Literatur und das »sowjetische« Bewußtsein seiner Einwohner, die ehemalige Sowjetunion zu »begraben«. Die Unbedingtheit der Zerstörung wird im Schaffen Višnioŭs konzeptualisiert, durchzieht zahlreiche Texte, Höhepunkte dieser Wortgefechte sind beispielsweise »die kleinen literarischen Bomben« im »Marschgedicht«.

* * *

Die Zukunft wird zeigen, was die Autoren dieses Bandes zwischen die Leser und die Realität schieben werden: durchsichtige doppelte Scheiben, farbenfrohes Glas á la Tiffany, eine Wand mit einem aufgemalten Fenster, gekrümmte Spiegel oder gänzlich anderes aus dem Inventar der Postmoderne, das sie uns wie Kobaltglas vor die Füße werfen: Sammelt es ein oder hebt es auf! Es ist immer interessant, etwas sich in der Entwicklung befindendes zu beobachten, auch wenn es nicht immer ungefährlich ist...

Marharyta Alioškievič

Альгерд Бахарэвіч

ПАЗБАВІЦЦА КАРАЛІНЫ

Цяпер мне ўжо цяжка ўгадаць, калі ж я ўпершыню намаляваў Караліну. Навек прымерзлая да вобладу сьняжынка, аксамітная пупышка, кветачная экспэдыцыя сонечнага матылька, заштрыхаваны дажджом палы ліст, сьняжынка, пупышка, матылёк — гэтае кола з каляровымі карцінкамі даўно круціцца побач са мной з такой хуткасьцю, што мне застаецца хіба мружыць вочы й прыгладжваць валасы. Калісьці яно рухалася марудна, з музыкай, бы катрынка... Ветрык часу не нясе ні прахалоды, ні цёпліні; шчыра кажучы, я навучыўся не заўважаць ягоных раўнадушных дотыкаў да майго ўспацелага лба.

Затое я памятаю, пры якіх абставінах адбылося яе стварэньне. Незадоўга да гэтага дзядзька знайшоў у мяне фатаграфіі. Некалькі хвілінаў ён моўчкі глядзеў на мяне — дзіўны ягоны позірк, нібы дзядзька падпісаў з кімсьці кантракт, не прачытаўшы да канца дамовы, прымусіў мяне выбегчы з пакою. Увечары за сталом я не падымаў галавы: на талерцы ляжаў парэзаны на кавалкі язык, і ад выгляду смочкаў на ім мне стала блага. «Я думала, ты любіш...» — расчаравана сказала дзядзькава каханка, узяла самы тоўсты марынаваны памідор, сакавіты й бессаромны, ды шумна ўцягнула ў сябе мякаць.

Alhierd Bacharevič

WIE ICH MIR KAROLINA VOM HALS SCHAFFTE

Heute kann ich mich kaum noch entsinnen, wann ich Karolina zum ersten Mal zu Papier brachte. Eine Schneeflocke, auf ewig an einer Felge festgefroren, eine Knospe weich wie Samt, ein in der Sonne schillernder Schmetterling auf Expedition in ein Meer von Blumen, ein Blatt, zu Boden gesegelt und vom Regen schraffiert, Schneeflocke, Knospe, Schmetterling — dieses Rad mit farnefrohen Bildern wirbelt schon so lange mit einer solchen Geschwindigkeit um mich herum, daß mir wohl nur übrig bleibt, die Augen zusammenzukneifen und über meine Haare zu streichen. Einst bewegte sich dieser Kreis zögernd, musikalisch wie ein Leierkasten... Der Wind der Zeit bringt weder Abkühlung noch Wärme; ehrlich gesagt habe ich gelernt, nicht auf die Gleichgültigkeit zu achten, mit der er meine schweißgebadete Stirn betastet.

Dafür erinnere ich mich, unter welchen Umständen es zu ihrer Schöpfung kam. Kurz zuvor hatte mein Onkel bei mir Fotografien gefunden. Einige Minuten hatte er mich schweigend betrachtet — sein merkwürdiger Blick, der so wirkte, als hätte mein Onkel mit jemandem einen Vertrag geschlossen, ohne den Kontrakt zu Ende gelesen zu haben, veranlaßte mich, aus dem Zimmer zu rennen. Am Abend bei Tisch saß ich gesenkten Hauptes da: Auf meinem Teller lag eine in kleine Stücke geschnittene Rinderzunge, und vom Anblick der vielen kleinen Warzen darauf wurde mir übel. »Ich dachte, du magst...«, sagte die Geliebte meines Onkels enttäuscht, nahm eine fette

«Эй, ты чаго, плачаш? Не, ты праўда?» Фатаграфій, набытых на вакзале за такія грошы, што жыві я на стыпэндую, гэтая пакупка выракла б мяне на галодную сьмерць, я болей ня бачыў, ды й дзядзька пра іх ніколі не ўспамінаў. Маіх маленькіх чорна-белых суцяшальніц мне было зусім не шкада, а дзядзьку я быў удзячны — ён паводзіў сябе, быццам нічога не адбылося, так, што неўзабаве я зноў кпіў зь ягонай непісьменнасьці, а ён лупіў мяне па галаве крыжаванкай.

Такім чынам, фатаграфіі сталі толькі прыкрым непаразуменьнем, якое засталася без наступстваў, а значыць, яго й не было ўвогуле. Кола яшчэ раз зрабіла поўны абарот, я пасьпяхова перавёўся на другі курс і ўпэўніўся, што падступны загадкавы ступар, які чамусьці апаноўвае на іспытах-допытах менавіта тых, хто дасканала валодае матэрыялам, болей мне не пагражае. Павага да мяне з боку дзядзькі ўзрасла, здавалася, ужо да наймаверных памераў — мне нават было дазволена не прыбірацца ў сваім пакоі, ягоная каханка рабіла гэта кожны дзень, пакуль я быў ва ўнівэрсытэце. Рэч у тым, што яны лічылі мяне надзвычай правільным маладым чалавекам, чалавекам, які абраў сабе жыццёвы шлях і ідзе па ім цвёрдым крокам. Небаракі, яны лічылі, што калі я не ўжываю алькаголю й не палю цыгарэтаў, калі я начую дома й засынаю з кніжкай, то арганізую ім калі-небудзь адпушчэньне грахоў. Вядома ж, адкуль ім было ведаць, што ўва мне ўжо расла Караліна, хапалася пялёсткамі за стромы край абранага ёй берага, ведаючы, што ніхто не наступіць на іх разважлівай і абачлівай нагой.

Летам я паехаў да бацькоў. Тысячы вольных гадзінаў, якія чакалі юнака ў нашым правінцыйным

eingelegte Tomate, saftig und schamlos, und saugte geräuschvoll das Fruchtfleisch auf. »Hei, was ist los mit dir, weinst du?« Die Fotos, die ich am Bahnhof für so viel Geld gekauft hatte, daß ich, würde ich einzig von einem Stipendium leben, zu einem Hungertod verdammt gewesen wäre, sah ich nicht mehr wieder, und auch mein Onkel kam nie wieder darauf zu sprechen. Um meine kleinen schwarz-weißen Trösterinnen tat es mir gewiß nicht leid, und meinem Onkel war ich sehr dankbar — er verhielt sich so, als sei nichts geschehen, so daß ich mich wieder über seinen Bildungsmangel lustig machen konnte, und er mir mit einem Kreuzwortheft eins überzog.

So wurden die Abbildungen nur zu einem unangenehmen Mißverständnis, das ohne Folgen blieb und demnach einfach nicht mehr existierte. Das Rad machte noch einmal eine Umdrehung, ich wurde erfolgreich ins zweite Studienjahr versetzt und vergewisserte mich, daß das heimtückische Gefühl geheimnisvoller Beklommenheit, welches in Prüfungen, die Verhören gleichkommen, ausgerechnet immer diejenigen überfällt, die das Material perfekt beherrschen, keine Bedrohung für mich mehr darstellte. Der Respekt meines Onkels mir gegenüber wuchs, so schien es, ins Unermeßliche. Ich brauchte nicht einmal mehr in meinem Zimmer aufzuräumen, seine Freundin machte das tagaus, tagein, während ich an der Universität war. Sie hielten mich nämlich für einen korrekten jungen Menschen, eine Person, die sich einen Lebensweg ausgesucht hatte und sich auf diesem mit festem Schritte weiterbewegte. Die Armen, sie glaubten, daß, wenn ich keinen Alkohol konsumierte und nicht rauchte, wenn ich zu Hause übernachtete und mit einem Buch im Schoße einschlief, dann würde ich irgendwann für ihre Absolution sorgen. Woher hätten sie denn wissen sollen, daß in mir bereits Karolina heranwuchs, mit Blütenblättern nach dem steilen Abhang des von ihr ausersuchten Ufers griff und dabei wußte, dass niemand einen besonnenen und sorgsamen Fuß darauf setzen würde.

Im Sommer fuhr ich zu meinen Eltern, tausend freie

гарадку, весела зьвінелі ўва мне, і я марыў пра тое, што патрачу іх з шыкам.

Мяне чакаў поўны правал: лета я праспаў ды праеў, і нават загарэць як сьлед ня здолеў. У верасьні я вярнуўся ў свой Бабілён. Дзядзька з каханкаю кожныя выходныя сядзелі на лецішчы, а прыяжджалі такія стомленыя, што некалькі начэй нават не займаліся каханьнем. Так прайшоў месяц. Неяк яны зноў выправіліся за горад, і ў мяне было амаль два дні, каб падрыхтавацца да першага сэмінару па мангольскім праве. З раніцы я выправіўся ў бібліятэку, схадзіў у кіно, а вяртаючыся ўвечары дахаты, трапіў раптам пад несанкцыянаваны дождж, такі злы, нібы ён і праўда быў формай нечага пратэсту. На двары пасьпела сьцямнець, кватэра ўсё яшчэ пахла валяр'янкай, якую выпадкова разьліла раніцай перад парогам дзядзькава каханка. Я з агідай адляпіў ад сябе мокрае адзеньне й хутчэй пачуў, чым пабачыў, як праз адчыненае вакно вада залівае мой пісьмовы стол. Не ўключыўшы сьвятла, я падышоў да вакна і ўзяўся за халодную вільготную ручку. Зімны вецер абдаў маё аголенае цела, і так пакрытае гусінай скурай. Я кашлянуў, але працягваў стаяць тут. Людзі на вуліцы або ў доме насупраць маглі мяне бачыць па пояс, аднак мне было прыемна, што я стаю вось так, адкрыты ўсяму сьвету, п'яны Адам, паміж зубоў якога засела корка забароненага плоду. Я сеў на падваконьне, зьвесіў ногі ўніз. Па вуліцы сноўдалі парасоны. Я зірнуў на сябе і ўзбудзіўся. Нібы мэдузы на паверхні каламутнай вады, пада мной пагойдвалася чужое жыцьцё. Раптам я ўзгадаў пра фатаграфіі, тыя, якія забраў дзядзька, і мне закарцела іх вярнуць. Я залез назад у пакой, зачыніў вакно й пайшоў у спачывальню гаспадароў. Выграб з шафы бялізну дзядзь-

Stunden, die auf einen jungen Burschen in unserem Provinzstädtchen warteten, erklangen in mir, und ich träumte davon, sie elegant zu vergeuden. Mich erwartete ein wahrhaftiges Fiasko: Ich verschlief den Sommer, aß die ganze Zeit und schaffte es nicht einmal, mich gebührend in der Sonne zu aalen. Im September kehrte ich in mein Babylon zurück. Mein Onkel und seine Freundin brachten jedes Wochenende auf der Datscha zu und kamen dermaßen erschöpft zurück, daß sie sich mehrere Nächte hintereinander nicht einmal mehr liebten. So verstrich ein Monat. Einmal hatten sie sich wieder ins Grüne aufgemacht, und ich hatte fast zwei Tage, um mich auf das erste Seminar — mongolisches Recht — vorzubereiten. Am Vormittag machte ich mich zur Bibliothek auf, ging ins Kino und geriet abends auf dem Heimweg in einen Regen, der unerlaubterweise so tobte, als ob er wirklich eine Art Protest darstellen wollte. Im Hof war es bereits dunkel geworden, in der Wohnung hing immer noch der Geruch der Baldriantropfen, die die Freundin meines Onkels am Morgen zufällig vor der Türschwelle verschüttet hatte. Voll des Ekels steifte ich die durchnäßte Kleidung ab und hörte mehr als daß ich sah, wie durch das geöffnete Fenster hindurch mein Schreibtisch überschwemmt wurde. Ohne das Licht anzuknippen, ging ich zum Fenster und griff nach der kalten feuchten Klinke. Kühler Wind hüllte meinen entblößten Körper ein, der ohnehin schon mit einer Gänsehaut überzogen war, ich hustete, blieb aber in dieser Position stehen. Die Menschen auf der Straße oder im Haus gegenüber konnten mich wohl bis zur Taille sehen, aber ich empfand es als angenehm, daß ich so dastand, offen für die ganze Welt, der betrunkene Adam, zwischen dessen Zähnen die Schale der verbotenen Frucht stecken geblieben war. Ich ließ mich auf dem Fensterbrett nieder und ließ die Beine herabbaumeln. Über die Straße wippten Regenschirme hin und her. Ich betrachtete mich und wurde ganz erregt dabei. Wie Quallen an einer trüben Wasseroberfläche wiegte sich unter mir ein fremdes Leben. Mit einem Mal fielen mir die Fotos ein,

кавай каханкі, лянотна расправіў усе гэтыя майткі й станікі. Мне ніколі не падабалася яе парфума. Уключыў тэлевізар — як на злосьць, на другім канцы зямлі нешта выбухнула, і на ўсіх тэлеканалах толькі пра гэта й балбatalі. І тады я сеў за свой стол і намаляваў Караліну.

Я намаляваў яе ў поўны рост, простым алоўкам. Яна была тоўстай — кіляграмаў сто белае жывое плоці, яна сядзела на плеценым крэсьле анфас, шырока расставіўшы ногі. Юны вычварэнец, я не асабліва клапаціўся пра яе твар, ён атрымаўся зусім схематычным, чатыры грубыя рыскі, як расшчэпленыя трэскі. Затое запаветную сарцавіну я пастараўся зрабіць жывой. Тады я зусім не любіў маляваць, і Караліна была самай непрыгожай з жанчын, якіх я ведаў, — аднак мы пражылі зь ёй амаль двое сутак, якія я назваў бы шчаслівымі, калі б не пачуцьцё няяснай трывогі, якое не пакідала мяне ажно да вяртаньня дзядзькі. Я ледзь пасьпеў знішчыць яе: як толькі Караліна была скручаная ў мікраскапічны шарык і адпраўленая ў нетры вадаправоду, у перадпакоі пачуўся званок.

Чаму я назваў яе менавіта гэтак, чаму замест цёплых сьветаў і жаннаў мяне напаткала ў гэтай халоднай кватэры, дзе раз на два дні абавязкова гасла сьвятло, Караліна на таннай паперы? Мяркую, справа тут у нізкапробных замежных фільмах, якімі тады была інфікаваная душа ледзь ня кожнага майго суайчыньніка. Мы ўсе мелі тады комплекс уласнае непаўнавартасці, і марылі ўпотаі пра свае будучыя рэінкарнацыі ў джэкаў і джымаў. Нашыя імёны падаваліся нам вартымі хіба шкадобы. Караліна страціла б палову сваёй прыцягальнасці, набудзь яна славянскае мяно. Што казаць — ды яна б, напэўна, не існавала ўвогуле.

die mein Onkel mir weggenommen hatte, und ich wollte sie mir wieder zurückholen. Ich kroch in mein Zimmer zurück, schloß das Fenster und ging in das Schlafzimmer der Wohnungsbesitzer. Nahm die Unterwäsche der Freundin meines Onkels heraus, faltete alle Höschen und Büstenhalter auseinander. Ihr Parfüm hatte ich noch nie gemocht. Schaltete den Fernseher ein. Wie zum Trotz war am Ende der Welt irgendetwas in die Luft geflogen, und auf allen Fernsehsendern war nur davon die Rede. Und da setzte ich mich an meinen Tisch und malte Karolina.

Ich zeichnete sie mit einem einfachen Bleistift in ihrer ganzen Größe. Sie war korpulent. Mit ihren 100 Kilogramm weißer lebendiger Fleischmasse saß sie auf einem geflochtenen Stuhl, das Gesicht dem Betrachter zugewandt, die Beine weit auseinandergespreizt. Als perverser Lustknabe gab ich mir in der Darstellung ihres Gesichts nicht besonders viel Mühe; es erwies sich als völlig schematisch, vier grobe Züge, Späne, die jemand auseinandergeschnitten hatte. Dafür gab ich mir alle Mühe, das heiß ersehnte Herzstück lebendig zu gestalten. Damals bereitete es mir gar kein Vergnügen zu malen, und Karolina war die häßlichste aller Frauen, die ich kannte — doch sie und ich durchlebten zwei Tage und zwei Nächte, die ich glücklich nennen würde, wenn es nicht ein Gefühl vager Beklemmung gegeben hätte, welches mich bis zur Rückkehr meines Onkels nicht mehr losließ. Ich schaffte es noch gerade, sie zu zerstören. Sobald ich Karolina in eine mikroskopisch kleine Kugel eingehüllt und in die Tiefen der Wasserleitung befördert hatte, ertönte im Korridor ein Klingeln.

Warum nannte ich sie ausgerechnet so, warum suchte mich anstatt warmer Svetlanas und Zhannas Karolina in dieser kalten Wohnung, wo einmal in zwei Tagen unbedingt das Licht erlosch, auf billigem Papier heim? Ich denke, daß die Gründe hierfür in jenen ausländischen Schmuddelfilmen liegen, von denen damals fast jeder meiner Landsleute infiziert war. Wir alle waren seinerzeit von einem eigenen jugendlichen Minder-

Празь некалькі дзён паружавелья дзядзька і ягоная пасія абвясцілі мне, што сабраліся законна аформіць свае даўнія адносіны. Занятыя мітусьлівымі вясельнымі турботамі, яны перасталі ездзіць на лецішча, дома цяпер заўжды нехта быў. За ўсю зіму я змог намаляваць Караліну толькі аднойчы. Гэта адбылося ў чытальнай залі бібліятэкі: перада мной сядзела дзядчына, якую я ведаў толькі ў твар. Здаецца, яна вучылася на першым курсе, ды і на іншым факультэце. Відаць, яна была блізарукай, бо сядзела, нахіліўшыся да нейкага тома, які ляжаў на яе сталае, амаль ушчыльную. Адну нагу яна падагнула пад сябе, джынсы спаўзлі, адкрыўшы майму погляду салодкую частку яе вабнотаў, спакушальна падзеленую амаль нябачнай палоскай тканіны (тады якраз увайшла ў моду такая бялізна). Прыкрыўшыся вялізнай кнігай, ад якой балелі запясыці, я асадкай паспешліва стварыў сваю Караліну. Яна пагардліва глядзела на мяне, мышцы на яе лытках напружваліся, але ссунуць ногі яна была няздольная. Караліна. Я зайшоў за стэляж. «Мы сканчаем працу празь пятнаццаць хвілінаў», — гучна прамовіла бібліятэкарка.

Дзядзька перавез у кватэру сваю маці, яна стала жыць у прахадным пакоі, кожную ноч мяне будзілі яе стогны. Ад Караліны давялося на нейкі час адмовіцца. Адурэлы ад колькасыці вызубранага, я часта клаўся на свой ложка і ўглядаўся ва ўзор на шпалерах: неўзабаве там зьяўлялася Караліна ў загаданай мной позе, хворы яе твар сказала нянавісьць. Так, гэтую, шпалерную Караліну я мог разглядаць да ачмурэння — але яна прыходзіла не заўсёды. І як бы я ні хацеў, убачыць пад ёй плечынага крэсла я ня мог. А гэта было вельмі істотна, паверце.

wertigkeitskomplex durchdrungen und träumten von unserer zukünftigen Reinkarnation als Jacks oder Jims oder sonst etwas Amerikanisch-Fremdländisches. Unsere eigenen Namen erschienen uns höchstens des Mitleids würdig. Karolina hätte ihre Anziehungskraft zur Hälfte eingebüßt, hätte sie einen slavischen Namen gehabt. Na ja, wahrscheinlich hätte sie gar nicht existiert.

Einige Tage später eröffneten mir mein Onkel und seine Leidenschaft mit rot angelaufenem Gesicht, daß sie ihre lang anhaltende Beziehung nun legalisieren lassen wollten. Von ihren Hochzeitsvorbereitungen auf Trab gehalten, stellten sie ihre Fahrten auf die Datscha ein. Es war jetzt immer jemand zu Hause. Den ganzen Winter hindurch konnte ich nur einmal an Karolina arbeiten. Es geschah im Lesesaal der Bibliothek: Vor mir saß ein Mädchen, das ich nur dem Gesicht nach kannte. Sie mochte Studentin im ersten Studienjahr gewesen sein und an einer anderen Fakultät. Sie muß kurzsichtig gewesen sein, denn sie hatte sich ganz nahe über einen Band gebeugt, der auf ihrem Tisch lag. Sie hatte ein Bein unter sich eingezogen, die Jeans war herabgerutscht und eröffnete meinem Blick jenen Teil süßer Reize, der verführerisch durch einen fast unsichtbaren Stoffstreifen geteilt war (damals war diese Wäsche gerade in Mode gekommen). Ich vergrub mein Gesicht in einen so riesigen Wälzer, daß mein Handgelenk schmerzte, und schuf eiligst meine Karolina. Sie schaute mich verächtlich an, die Muskeln an ihren Waden angespannt, doch die Beine zusammenschieben, dazu war sie nicht in der Lage. Karolina. Ich ging hinter ein Bücherregal. »Wir schließen in einer Viertel Stunde«, sagte die Bibliothekarin laut.

Mein Onkel brachte seine Mutter in die Wohnung mit, sie lebte von nun an im Durchgangszimmer. Nacht für Nacht weckte mich ihr Stöhnen. Auf Karolina musste ich für unbestimmte Zeit verzichten. Fast wie von Sinnen von dem vielen Auswendiglernen, legte ich mich häufig auf mein Bett und stierte das Tapetenmuster an: Bald tauchte dort Karolina

Аднойчы дзядзька з маёй цёткай павезлі старую ў лякарню. Як толькі яны пачалі спускацца па лесвіцы, я адразу ж выклікаў Караліну. Мы правялі зь ёй пару маўклівых гадзінаў, пакуль я, дашчэнтку аглухлы й зьнясілены, не пачуў крокі дзядзькі на кухні. Намацаваючы сваю вісячую недзе ў навакольнай пустэчы прытомнасьць, я дрыжачымі рукамі адчыніў вакно й выкінуў Караліну вонкі. Зайшоў дзядзька. «Ты што, курыш?» — запытаўся ён падазрона. «Ты, канешне, як хочаш, але вось я, напрыклад...». Ён яшчэ доўга размаўляў са мной, а я краем зьнякавелага вока назіраў, як вецер прыклеіў маю Караліну з таго боку вакна да шкла, і яна халодна сочыць сваім адверзлым вокам за тым, што адбываецца ў пакоі. Урэшце дзядзька выйшаў. Вецер хутка зьмяніўся, і Караліну панесла ў стратасфэру.

Музыка грала. Я скончыў унівэрсытэт, паехаў да бацькоў, якія ўставілі мой дыплём у рамку ды павесілі над тэлевізарам. Дома я маляваў Караліну, аднак ці то я зусім згубіў мастацкія здольнасьці, ці то мне ня вельмі хацелася, каб яна пасялілася ў доме, дзе я нарадзіўся, — тая Караліна, якую я жадаў, не атрымлівалася. Толькі ўвосень, засохшы ад вымушанага лайдацтва, я змог выклікаць яе: Караліна стала ладнай, нібы прайшла курс пахудзеньня. А яшчэ падчас аднаго з нашых сэансаў у яе зьявіўся сад — гэта быў сад пры загарадным доме, за высокай агароджаю, каб ніхто не пабачыў оргіяў, якія яна тут арганізоўвала. Потым у садзе загучалі галасы гасьцей — яны таксама сядзелі ў плеченых крэслах, рознага полу, паўтараючы яе позу... Ці любіў я яе? Ці быў закаханы, стаўшы ў адну чаргу зь некаторымі пэрсанажамі жахлівых літаратурных пэрвэрсіяў? Не, адкажу я, не, усё наадварот — я

in der Pose auf, die ich ihr aufgetragen hatte, ihr krankes Gesicht haßverzerrt. Diese Karolina auf der Tapete konnte ich bis zum Verrücktwerden betrachten — doch sie kam nicht immer. Und wie sehr ich es mir auch wünschte, den geflochtenen Stuhl unter ihr zu sehen, war mir nicht vergönnt. Dabei war dies für mich sehr wichtig.

Eines Tages fuhren mein Onkel und meine Tante die Alte ins Krankenhaus. Sobald sie die Treppen herabgestiegen waren, rief ich Karolina herbei. Wir verbrachten gemeinsam ein paar schweigsame Stunden, bis ich, völlig taub und entkräftet, die Schritte meines Onkels in der Küche vernahm. Ich tastete nach meinem Bewußtsein, das irgendwo ringsum in der Leere hing, öffnete mit zitternden Händen das Fenster und warf Karolina hinaus. Mein Onkel trat ein. »Was ist los, rauchst du?« fragte er verdächtig. »Mach natürlich, was du willst, ich aber zum Beispiel...« Er sprach noch lange mit mir, doch ich beobachtete verlegen aus den Augenwinkeln, wie der Wind meine Karolina auf der anderen Seite des Fensters an die Scheibe klebte und sie mit einem aufgerissenen Auge verfolgte, was im Zimmer vor sich ging. Endlich verließ mein Onkel das Zimmer. Der Wind änderte sich rasch und trug Karolina in die Stratosphäre.

Musik spielte. Ich beendete das Studium und fuhr zu meinen Eltern, die mein Abschlußzeugnis einrahmten und über dem Fernseher aufhängten. Zu Hause malte ich Karolina, aber entweder waren mir die künstlerischen Fähigkeiten ganz abhanden gekommen, oder vielleicht wollte ich nicht, daß sie sich in dem Haus breit machte, in dem ich geboren war — jene Karolina, die ich mir wünschte, kam nicht zustande. Erst im Herbst, konnte ich sie, durch das erzwungene Faulenzen völlig eingetrocknet, hervorrufen: Karolina bekam eine gute, schlanke Figur, als hätte sie einen Abmagerungskurs gemacht. Außerdem bekam sie während einer unserer Sitzungen einen Garten — es handelte sich um einen Garten bei einem Haus auf dem Land, hinter einer hohen Hecke versteckt, damit niemand der Orgien, die sie dort veranstaltete, gewahr wurde. Danach

ненавідзеў Караліну, як толькі ўмее ненавідзець чалавек тых, без каго ён ня можа абысьціся.

Я вярнуўся ў горад, дзе жыву дзядзька, зняў там пакой у адной сям'і. Прыходзячы пасля працы, я зачыняўся й займаўся, чым хацеў: цяпер я ўжо не зьнішчаў Караліны і яе гасьцей, я набыў вялікі ліст паперы й намаляваў там свой навязьлівы й прымітыўны сюжэт у фарбах. Захоўвалася Караліна сярод маіх асабістых рэчаў, і ўсё ішло нібыта цудоўна, пакуль ня здарылася катастрофа. Я піў з гаспадарамі гарбату, мы мірна глязелі тэлевізар. Іх дачка гадоў дзесяці сядзела за сталом у белым сачку лямпы й мазюкала нешта ў вучнёўскім сшытку. Гаспадыня зморана паднялася й пашыбавала на кухню. Мімаходзь яна зазірнула праз плячо дзяўчынкі й вохнула. Гаспадар паволі падняўся й пайшоў паглядзець. Ён вылаяўся, выхапіў сшытак з рук дзіцяці й пачаў біць яе па шчаках. Я пабляднеў. «Хто цябе навучыў маляваць такое?» — галасіла маці. Дзяўчынка моўчкі пабегла ў свой кут. Я сядзеў за сталом, калі ў мае дзьверы пагрукалі. «Я вымушаны праверыць», — усё яшчэ ветліва, але пагрозьліва прамовіў гаспадар — да ягонных ног ціснулася дачка, зь цікавасьцю паглядаючы на мяне. Што й казаць — яны знайшлі Караліну; я спрабаваў бараніць сваё права на недатыкальнасьць, але бацька дзяўчынкі заехаў мне ў зубы і ў той жа вечар выкінуў на вуліцу, забраўшы ўсе грошы, як ён выразіўся, «за маральныя страты».

Я знайшоў другое жытло, аднак цяпер заўсёды браў Караліну з сабою — новую Караліну, бо тая была ганебна зьнішчаная ў мяне на вачах. Мы хадзілі ў парк, і там, паклаўшы на калені спартовую газэту, я наведваў яе сад. У парку мы і сустрэліся з маёй нявестай. Калісьці яна сядзела ў той жа чы-

erklangen im Garten die Stimmen der Gäste — auch sie, beiderlei Geschlechts, saßen in geflochtenen Stühlen und wiederholten ihre Pose... Liebte ich sie? War ich verliebt, hatte ich mich langsam zu gewissen Figuren aus scheußlichen literarischen Perversionen verwandelt? Nein, antworte ich da, ganz im Gegenteil — ich haßte Karolina, wie der Mensch nur vermag, jene zu hassen, ohne die er nicht auskommen kann.

Ich kehrte in die Stadt zurück, wo mein Onkel lebte, und mietete dort ein Zimmer bei einer Familie an. Wenn ich nach der Arbeit heimkam, schloß ich mich ein und machte, was ich wollte: Mittlerweile vernichtete ich Karolina und ihre Gäste nicht mehr; ich hatte ein großes Blatt Papier gekauft und malte dort in Farbe mein aufdringliches und primitives Sujet. Ich bewahrte Karolina zwischen meinen persönlichen Gegenständen auf und alles schien ausgezeichnet zu klappen, bis es zur Katastrophe kam. Ich trank mit meinen Vermietern Tee, wir sahen friedlich fern. Ihre gut zehnjährige Tochter saß am Tisch im weißen Schmetterlingsnetz der Lampe und kritzelte etwas in ein Schulheft. Meine Vermieterin erhob sich müde und schlurfte in die Küche. Im Vorbeigehen schaute sie dem kleinen Mädchen über die Schulter und gaben einen stöhnenden Laut auf. Mein Vermieter erhob sich langsam und schaute nach. Er schimpfte, entriß den Kinderhänden das Heft und gab ihr links und rechts eine Ohrfeige. Ich wurde bleich. »Wer hat dir beigebracht, so was zu malen?« zeterte die Mutter. Das Mädchen rannte schweigend in ihre Ecke. Ich saß am Tisch, als man an meine Tür hämmerte. »Ich sehe mich gezwungen nachzusehen«, sprach mein Vermieter zwar immer noch freundlich, aber drohend. Seine Tochter klammerte sich an seine Beine und blickte mich neugierig an. Na ja, und da fanden sie Karolina. Ich versuchte mein Recht auf Unantastbarkeit zu verteidigen, aber der Vater des Mädchens haute mir ordentlich eins auf die Nase und setzte mich noch am selben Abend vor die Tür, nicht ohne mir all mein Geld abgenommen zu haben —, »für den moralischen Verlust«, wie er sich ausdrückte.

тальнай залі, што і я, і часам мне здаецца, што менавіта яна была тады перада мной, калі я шаптаўся з маёй Каралінай за стэляжамі. У першую ж ноч яна засталася ў мяне начаваць — балазе, маім новым гаспадарам было напляваць, хто ходзіць да мяне ў пакой, ім наагул усё было да лямпачкі, — а празь месяц зацяжарыла. Цяпер яна замінала маім сустрэчам з Каралінай, і тады я стаў пакутліва вырашаць: каго зь іх пакінуць са мной. Як ні дзіўна, зрабіць выбар мне дапамаглі зубы. Адзін зь іх раскрышыўся, я пайшоў да ўрача, і ў прыёмным пакоі зірнуў на сябе ў люстэрка. Маршчына паўзла праз мой лоб, раскрышаны зуб ныў, і статус будучага бацькі лямантуючай істоты, полу якой я нават ня ведаю, пасяляў у душы пачуцьцё безнадзейнага глупства майго існаваньня. І Караліне была наканаваная сьмерць.

Нявеста звольнілася з працы, і нават не выходзіла безь мяне з дому, скардзячыся на тое, што ёй страшна. Агаламшаны неабходнасьцю ўзвальваць на сябе цяпер яшчэ і чужых прывідаў, я ў разгубленасьці сядзеў у сваёй падатковай інспэкцыі й ня ведаў, што рабіць. І вось момант надарыўся. Усё было проста: я прачнуўся раней за маю нарачоную, таропка апрануўся й выскачыў на вуліцу з Каралінай пад пахаю. Спачатку я хацеў выкінуць яе ў сьметніцу, але на злосьць усе сьметніцы знаходзіліся якраз у тых месцах, дзе сямігадзінныя людзі, пасьлізваючыся на першым лёдзе, сьпяшаюцца на працу. Тады я вырашыў спаліць яе, набыў запальнічку й потым да зьнямогі хадзіў коламі па сваім мікрараёне: гэта выклікала б падазрэньні — чалавек, які нешта спальвае. Вы ж самі памятаеце тыя часіны: кожны другі сустрэчны на вуліцы — міліцыянт. Усё ж я наважыўся, абраў момант, калі прынамсі на

Ich fand eine andere Unterkunft, nahm Karolina jetzt aber immer mit – die neue Karolina, denn jene war vor meinen Augen schmachvoll vernichtet worden. Wir gingen in den Park, wo ich eine Sportzeitung auf meinen Knien ausbreitete und ihren Garten besuchte. Im Park begegneten wir auch meiner Zukünftigen. Einst hatte sie im selben Lesesaal gegessen wie ich, und manchmal kommt es mir vor, es sei damals ausgerechnet sie vor mir gewesen, als ich mit meiner Karolina hinter dem Bücherregal ein flüsterndes Zwiegespräch geführt hatte. Schon in der ersten Nacht blieb sie bei mir. Zum Glück war es meinen neuen Vermietern schnurzpiepegal, wer in mein Zimmer kam, umso mehr als ihnen sowieso alles schnuppe war. Und einen Monat später war sie schwanger. Jetzt stand sie meinen Begegnungen mit Karolina im Weg, und ich suchte von nun an qualvoll eine Entscheidung – wen von beiden ich bei mir behalten sollte. Wie komisch es auch ist, meine Zähne halfen mir eine Wahl zu treffen. Einer brach ab, ich ging zum Arzt und betrachtete mich im Sprechzimmer im Spiegel. Eine Falte kroch über meine Stirn, der abgebrochene Zahn jaulte, und der Status des zukünftigen Vaters eines jammernden Wesens, dessen Geschlecht ich nicht einmal kannte, pflanzte meiner Seele das Gefühl ein, daß meine Existenz einer hoffnungslosen Dummheit gleichkäme. Und Karolina war zum Tode verdammt.

Meine Zukünftige kündigte ihre Arbeit und verließ ohne mich nicht einmal mehr das Haus. Dabei klagte sie, sie habe Angst. Von der Notwendigkeit überwältigt, jetzt auch noch fremde Geister auf mich zu nehmen, saß ich völlig durcheinander in meiner Steuerinspektion und wußte nicht, was ich tun sollte. Und da geschah es. Alles war ganz einfach: Ich erwachte früher als meine Verlobte, kleidete mich schleunigst an und sprang mit Karolina unter den Armen auf die Straße hinaus. Anfangs wollte ich sie in die Mülltonne werfen, aber zum Trotz befanden sich alle Mülltonnen genau dort, wo die Frühaufsteher, auf dem ersten Eis ausrutschend, zur Arbeit

мяне ніхто не глядзеў, паклаў Караліну пад адну з тых лавчак, на якіх любяць з нагамі сядзець юныя дэбілы, і пасьпешліва пайшоў у гушчар двароў.

Ён дагнаў мяне амаль каля майго пад'езду, і якой кляўнадай мне падалося маё зацярушваньне сьлядоў! «Вы забылі», — сказаў ён спакойна. «Гэта не маё», — прамармытаў я. «Я рамантаваў на бальконе сынаў ровар», — прамовіў ён так, нібы кола ровару было чароўным люстэркам, што паказвае ўсіх злыдняў у радыёсе трох вёрстаў. «Вы памыліліся», — сказаў я фальшыва і ўцягнуў галаву ў плечы. «Я рамантаваў ровар і падняўся, каб выцерці пот», — сказаў ён весела й сунуў мне Караліну ў руку. «Я не глядзеў, што там. А вы шпіён...». Ён зарагатаў, і я скрывіў вусны. «Я чэсны чалавек», — ён, відавочна, чакаў нейкае ўзнагароды, але я схапіў Караліну й пайшоў прэч.

Праз гадзіну я быў на аўтобусным вакзале. Успацелае й згаладнелае маё цела выйшла на амаль безыменным прыпынку недалёка ад таго месца, дзе тырчыць гарадзкая рыса. Я прайшоў праз поўны чалавечых адкідаў узьлесак, прамачыў ногі, адольваючы бадай што абарончы роў, і неўзабаве апынуўся ў полі, заціснутым паміж могілкамі людзей і невядомых мне сельскагаспадарчых мэханізмаў. Караліна выпала з маіх рук на сьнег. Я нахіліўся, падняў яе й пасьля некалькіх сутаргавых спробаў запаліў. Караліна гарэла неахвотна, марудна, дымна. Я запальваў яе зноў і зноў, з розных канцоў. Адсырэлая Караліна. Караліна. «Так-так», — пачуў я раптам каля самага свайго вуха. «Чытаць ня ўмеце... Тут ня тое месца, дзе агонь дарэчы...». Іх было двое, і хто яго ведае, як яны здолелі падысьці да мяне так нячутна. «Дык зіма...», — жаласьліва прамовіў я. Трохі воддаль ад гэтых дваіх, пабліскваю-

eilten. Da entschloß ich mich sie zu verbrennen, erstand ein Feuerzeug, lief daraufhin bis zum Umfallen immer im Kreis durch meinen Wohnblock: Dadurch, daß da jemand etwas verbrennen wollte, hätte man Verdacht schöpfen können. Man erinnere sich an jene Zeiten: Jeder zweite Passant auf der Straße ist ein Polizist. Dennoch nahm ich allen Mut zusammen, wählte den Moment aus, in dem mich zumindest niemand beobachtete, legte Karolina unter eine jener Bänke, auf die sich gerne halbstarke Einfaltspinsel mit ihren Füßen setzten und schlug mich eiligst in das Dickicht der Innenhöfe.

Er holte mich fast bei meinem Hauseingang ein. Da erschien mir mein Spurenverwischen schon als eine groteske Clownerie! »Sie haben da was vergessen«, sagte er ruhig. »Das gehört mir nicht«, brummte ich. »Ich habe auf dem Balkon das Fahrrad meines Sohnes repariert«, sprach er so, als ob das Rad des Fahrrades ein Zauberspiegel sei, welcher alle Übeltäter im Umkreis von drei Kilometern entlarvte. »Sie irren sich«, sagte ich heuchlerisch und zog meinen Kopf noch tiefer ein. »Ich habe das Fahrrad repariert und stand auf, um mir den Schweiß aus dem Gesicht zu wischen«, sagte er heiter und schob mir Karolina in die Hände. »Ich habe nicht geguckt, was dort ist. Aber Sie sind ein Spion...« Er brach in lautes Gelächter aus, und ich verzog den Mund. »Ich bin ein ehrlicher Mensch.« Er erwartete offensichtlich eine Belohnung, doch ich griff nach Karolina und ging davon.

Eine Stunde später war ich am Busbahnhof. Mein schweißgebadeter und ausgehungertes Körper stieg an einer fast namenlosen Haltestelle, in deren unmittelbarer Nähe ein städtischer Strich in die Höhe ragte. Ich ging durch ein kleines verdrecktes Waldstück, machte mir die Füße nass, überwand so etwas wie einen Verteidigungsgraben und erreichte bald ein Feld, das sich zwischen Friedhof für Menschen und landwirtschaftliche Maschinen, die ich nicht kannte, zwängte. Karolina fiel mir aus den Händen in den Schnee. Ich bückte mich, hob sie auf und steckte sie nach einigen krampfhaften

Альгерд Бахарэвіч

чы на сонцы дзьверцамі, стаяў легкавік. «Паедземце складаць пратакол», — ласкава сказаў адзін зь іх, а другі прафэсійным рухам выхапіў у мяне абгэрэтую Караліну й сунуў сабе пад паху.

У машыне мне было дазволена трымаць Караліну самому. Мы шпарка даехалі да гораду, не зважаючы на сьветлафоры пранесліся празь яго й выехалі на паўночную шашу. Я баяўся пацікавіцца ў маіх спадарожнікаў, куды мы імчым, ды неўзабаве й сам перастаў глядзець у вакно. Мы праехалі не спыняючыся дзень, і другі, і трэці... Прайшоў месяц, і недзе далёка застаўся новы год, і спаленныя чучалы зімы, і купальскія колы ў падрыхаваных вёсках, і Караліна спаракнела ў маіх руках, а мы ўсё яшчэ імчым на поўнач — кола круціцца: сьняжынка, пупышка, матылёк, ліст, — на поўнач, туды, дзе камяністыя берагі й вада, цяжкая як мазут, лепш за нас ведаюць, што з намі рабіць.

Versuchen in Brand. Karalina brannte nur ungerne, zögerlich, qualmend. Ich zündete sie immer wieder an, an verschiedenen Enden. Die Feuchtigkeit anziehende Karalina. Karalina. »So so«, hörte ich plötzlich ganz dicht neben meinem Ohr. »Sie können nicht lesen... An dieser Stelle darf man kein Feuer machen...« Sie waren zu zweit, und wer weiß, wie es ihnen gelungen war, sich lautlos an mich heranzuschleichen. »Es ist doch Winter...«, sagte ich jämmerlich. Ein wenig von diesen beiden entfernt stand mit in der Sonne glitzernden Türen ein PKW. »Gehen wir mal los und schreiben ein Protokoll«, sprach einer von ihnen liebevoll, während mir der andere mit einer professionellen Bewegung die angesengte Karalina entwendete und sich unter den Arm klemmte.

Im Auto durfte ich Karalina selbst festhalten. Wir erreichten schnell die Stadt, rasten ohne Rücksicht auf die Ampeln hindurch und fuhren auf eine Landstraße in nördliche Richtung hinaus. Ich hatte Angst, meine Mitfahrer zu fragen, wohin wir so schnell fuhren, hörte aber schon bald selber auf, zum Fenster hinauszuschauen. Ohne anzuhalten fuhren wir einen Tag, einen zweiten, einen dritten... Ein Monat verstrich, und irgendwo in weiter Ferne blieb das neue Jahr zurück und die verbrannten Vogelscheuchen des Winters und die Kupalaräder¹ in Dorfimitationen und Karalina verweste in meinen Händen und wir rasen immer noch gen Norden hinein. Das Rad dreht sich — Schneeflocke, Knospe, Schmetterling, Blatt — gen Norden, dorthin, wo die steinigen Ufer und das Wasser, schwer wie Öl, besser wissen als wir, was sie mit uns machen sollen.

¹ Kupala/Kupalle – Gemeint ist die Sommersonnenwende bei den Slaven. (*Anm. d. U.*)

Вера Бурлак (Jetti)

ЛЕТА

Абудзіся, калі раскіне ногі вясна,
Абрасьце валасамі кветак поплаў
І стары ясакар замарудзіць аблокі на
Перакуленым дагары небам цёплым
Дзённым сьвятле,
А сэрцайка б'ецца,
Толькі недзе справа,
І мне здаецца,
Я волас
Паміж ног сусьвету,
І дурной галаве
Ці ёсьць да мяне справа,
Калі нагамі
Надышло лета?

Vera Burlak (Jetti)

SOMMER

Wach auf, wenn der Frühling die Schenkel öffnet,
Wiesenblumen umschlingt mit seinem Flaum,
die schwarze, hohe Pappel die Wolken anhält
oben im gestürzten Himmel, und wenn warm
das Tageslicht einfällt,
das Herz aber flattert
wohl rechts im Raum,
mir scheint:

Ich bin ein Haar
zwischen den Schenkeln des Universums,
wozu, warum, was will der blöde Verstand,
was geht's ihn an,
wenn ich mit den Beinen voran
im Sommer angekommen bin.

ВЕЛЬМІ ВОЛЬНЫ ВЕРШ

Увечары былі вершы
Для вузкага кола сяброў.
А ўранку са сыценаў вежы
Заранка зьлізвала кроў.

Па воблачных хвалях нябёсаў
Плылі на лодках багі
І рухалі кросны лёсу
Лёгкім штуршком нагі.

Удзень былі сонцы сонцы,
Галовы, гало і колы,
Эсьмінцы, авіяносцы
І велічныя ледаколы.

Сонца сядала за лядзіны
Ў прасыпрадлава-сьнежны схоў,
І Паркі распускалі тканіны,
Падманваючы сваіх жаніхоў.

Напаўняліся бары змрокам, а бары — гейшамі,
І гарбатны рытуал пачынаўся значна пазьней за пятую,
І радкі рабіліся ўсё даўжэйшымі даўжэйшымі і даўжэйшымі,
Быццам бы й ім да зьнямогі поўнай хацелася галавою ў гарбату...

І я, нібы жабка ў разрэзе,
Ляжку ў глыбокай яміне.
А ўверсе стаіць Паэзія
І кідаецца Камянямі.

EIN SEHR UNGEREIMT FREIES GEDICHT

Abends reichte man Gedichte
im engsten Freundeskreis herum,
die Sonne leckte im Morgenlicht
das Blut von den Wänden des Turms.

Auf bewölkten Wellen des Himmels
fuhren Götter in Booten,
stießen Schicksalsgespinste
sanft mit Fußstritten nach vorne.

Tagsüber waren Sonnen Sonnen,
Köpfe, Halos und Räder,
Eisbrecher, Zerstörer sind angekommen,
auch schwere Flugzeugträger.

Ins driftende Eis tauchte die Sonne,
ins Schneeweiß, in Betttücher,
Parzen lösten das Gewebe, das sie gesponnen,
Ehemänner betrügend.

Haine füllten sich mit Dämmerung, Bars mit Geishas,
ihre Teezeremonie begann allerdings zur fünften Stunde,
die Zeilen wurden immerfort länger und länger, und dann war's
als tranken sie sich um den Kopf zum Umfallen mit Tee zugrunde...

Und ich, als sei ich ein Frosch, aufgeschlitzt,
ich lag im Loch, in der Tiefe des Grabens.
Die POESIE aber stand und warf auf mich
von oben Steine herab.

У ТАЕ ДЗЯЎЧЫНКІ

У тае дзяўчынкі сінія косы,
Зусім сінія косы.
А ў мяне такіх няма.

У тае дзяўчынкі чырвоныя вочы,
Зусім чырвоныя вочы.
А ў мяне такіх няма.

У тае дзяўчынкі зялёныя сьлёзы,
Зусім зялёныя сьлёзы.
А ў мяне такіх няма.

У тае дзяўчынкі ружовыя акуляры,
У якіх усе выявы ружовыя,
Зусім ружовыя выявы.
А ў мяне такіх няма.

У тае дзяўчынкі белыя меркаваньні,
Зусім белыя меркаваньні.
А ў мяне такіх няма.

У тае дзяўчынкі на грудзях валасы,
Кучаравыя чорныя валасы.
А ў мяне такіх няма.

А мне й ня трэба.

DIESES MÄDCHEN HAT

Dieses Mädchen hat blaue Zöpfe,
ganz und gar blaue Zöpfe,
nur ich hab keine.

Dieses Mädchen hat rote Augen,
ganz und gar rote Augen,
nur ich hab keine.

Dieses Mädchen hat grüne Augen,
ganz und gar grüne Augen,
nur ich hab keine.

Diese Mädchen trägt eine rosa Brille,
sie kann sich die Welt ganz
und gar rosa anschauen,
nur ich hab keine.

Diese Mädchen hat eine weiße Meinung,
eine ganz und gar weiße Meinung,
nur ich hab keine.

Dieses Mädchen hat Haare auf der Brust,
schwarz kräuseln sich die Haare auf ihrer Brust,
nur ich hab keine.

Ich will auch keine.

ДАВАЙЦЕ ГУЛЯЦЬ

Давайце гуляць, быццам мы ўсе даўно памерлі
І ўсе разумеем адно аднаго бяз словаў
І нам не патрэбна нічога
І нават зямля ня пахне
Найлепшым у свеце чынам.
І першы, хто нешта адчуе,
 крычыць з падваконьня пеўнем,
Другі — выконвае польку,
Трэці цалуе таго, хто справа,
Чацьвёрты бярэ лустэрка
 і пятаму кажа: дыхні.
І высвятляе, што пяты
 даўно ўжо выйшаў з гульні.

LAßT UNS SPIELEN

laßt uns spielen, alle sind tot,
und wir verstehen einander wortlos.
Wir brauchen nichts,
selbst der Geruch feuchter Erde ist nicht mehr
der schönste Duft der Welt.
Und der Erste, der etwas spürt,
 kräht aus dem Fenster wie ein Hahn,
der Zweite tanzt eine Polka,
der Dritte küßt einen anderen, der rechts neben ihm steht,
der Vierte nimmt einen Spiegel
 und sagt zum Fünften: Hauch mal.
Und begreift, daß der Fünfte
 das Spiel längst verlassen hat.

УЯВІ

Мой маленькі чытач!
Уяві сабе, што ты вялікі крумкач —
Вялікі чорны крумкач,
І дзяўбеш крываваю ежу,
Якую я для цябе рэжу
Кавалкамі ад жывых звяроў
Пляскатым зубчастым нажом!
Уявіў, як пырскае кроў?
Гэта табе не баржом!
Уявіў, як шматкамі
ляціць крывавае воўна?
Праўда, цудоўна?!

STELL DIR VOR

Lieber, braver Leser,
stell dir vor: du bist eine große Krähe,
eine große schwarze Krähe.
Und du hackst auf einen blutigen Klumpen ein,
den ich für dich Stück für Stück
mit einem mächtigen Sägemesser
von einem lebendigen Tier abschneide!
Hast du dir auch ausgemalt, wie das Blut spritzt?
Das ist hier kein Sprudel!
Stell dir vor, wie das Fell in blutigen Fetzen
vom Leibe hängt!
Ist das nicht lustig?!

ЗЛАЧЫННЫЯ КАХАНКІ

Мы кахаліся,
а ў небе счарнелым
пруцянелі хмары,
і птушкі здранцьвелья
абсыпаліся на зямлю
зь сінімі вуснамі;
мы ня біліся,
мы абдымаліся,
а навокал усё распадалася
на зыходныя складнікі,
і ўсе пацыфісты навокал
раўлі і злаваліся;
мы не змагаліся —
мы цалаваліся,
а суседзі грукалі ў сыцены
шарамі чыгуннымі чорнымі
і крышылі на нас
збудаваньні Хрушчова і Брэжнева.
МЫ АДНО ЦАЛАВАЛІСЯ,
але ўсім здавалася,
што мы робім нешта горшае —
недазволенае і грэшнае;
МЫ АДНО АБДЫМАЛІСЯ,
але ўсе так абураліся,
быццам мы плявалі
на мілыя ім магілы;
МЫ АДНО КАХАЛІСЯ,
але нас прысудзілі да расстрэлу.
Напэўна, за тое,
што нас было трое.

LIEBENDE – VERBRECHER

wir liebten uns:
verlöschende wolken,
der himmel schwarzgefärbt,
vögel fielen erdwärts
wie erstarrt
die schnäbel — blau,
wir stritten nicht,
wir umarmten uns.
die welt aber zerfiel,
in das, was sie einst war.
pazifisten
rasten vor wut,
wir wehrten uns nicht:
wir küßten uns.
nachbarn warfen
schwarze bälle aus eisen gegen die wand,
sie begruben uns unterm schutt der Neubauten
aus der ära breschnew, chruschtschtow:
WIR KÜSSTEN UNS — WEITER NICHTS.
die einen glaubten,
wir verüben schlimmes,
verbotenes, sündhaftes:
WIR UMARMTEN UNS — WEITER NICHTS.
sie anderen waren beleidigt
als spuckten wir
auf die gräber der teuren toten :
WIR LIEBTEN UNS — WEITER NICHTS.
wir wurden verurteilt zum tod durch erschießen:
wir waren
drei.

Зьміцер Вішнёў

Я — БРАКАНЬЕР!
Я — ЛАЎЛЮ ВЕРШЫ Ў НЯМЕЧЧЫНЕ!

* * *

па кроплі выходжу сыходжу
па кроплі крыві алькаголю
сыходжу я кропкамі болю
іду на паляну на трон
у руках карабін дзе патрон
адзін крэатыўны
суіцыдальны і пірамідны —
я — фараон!

2005

Zmicier Višniou

ICH BIN EIN WILDDIEB!
ICH RAUBE GEDICHTE IN DEUTSCHLAND!

* * *

tropfen für tropfen geh ich fort ich geh davon
tropfen für tropfen ins blut der alkohol
ich geh davon schmerz sammelstation
geh ins feld steig auf den thron
den karabiner geladen in der hand
nur dieses mich selbst schöpfende
suizidale pyramidale — ich:
pharao!

2005

НАЧНОЕ

усё роўна я цябе згва-а-алчу
згва-а-алчу... згва-а-алчу...
не зьбяжыш-ш-ш...
злаўлю мышаня (матыля)*
цішыня парвецца на
шкамуты
ты і я — шыкоўны дуэт
ламаю шкарлупу
выцягваю мышаня (матыля)...

15 траўня 2006

Бэрлін, Ванзэ

* варыянт чытаньня верша, калі мышаня замяняецца на матыля

NÄCHTLICHES

du entkommst mir nicht:
irgendwann ü-b-e-r-f-a-l-le ich dich
über-f-a-a-alle ich dich über-f-a-a-alle ich dich ...
erhasche die maus (den falter)*:
die stille zerreißt in stücke
du und ich — was für ein aufregendes duett
ich zerdrücke die schale in meiner hand
zerre die maus (den falter) ans licht...

*15. mai 2006,
Berlin, Wannsee.*

* variante auf lesungen

ТРАВЕНЬСКІЯ СЪНЯЖЫНКИ

Прытуліцца няголенай шчакой да тваёй шаўковай
скуры. Нібыта паесьці салодкай сакуры. Сасьпелыя
пацалаваць аранжыкі. Наталіць на хвіліну смагу, а
потым зноўку піць... Піць подых і шэпт тваіх вуснаў!
Перакочваць залатое сонца ў гэтых залях! Коўзацца
паміж краінамі і гарадамі! І знаходзіць азёры, каб
весці на пляжах пошук адбіткаў тваіх ног! Бачу, як
над Бэрлінам, над ягонымі шпілямі, сярод балёнаў
і дырыжабляў, паляцеў матылёк! Гэта — маё
прывітаньне, якое зьнікне як сьняжынка на ня-
голенай шчацэ...

*3 траўня 2006
Бэрлін, Ванзэе*

FLOCKENWIRBEL IM MAI

Mich mit meiner unrasierten Wange an deine seidige Haut schmiegen. Als seiest du köstlich betörendes Gift. Als küßte ich reife Orangen. Nur für eine Minute meinen Durst stillen: Um erneut von dir zu trinken...

Deinen Atem! Das Flüstern deiner Lippen! Eine goldene Sonne durch diese Räume vorwärtsstoßen! Durch diese Landschaften und Weiten! An Seen und Stränden die Spuren deiner Füße suchen! Ich sehe, wie über den Turmspitzen von Berlin ein Falter seine Flügel spannt! Das ist mein Gruß: Ich — schmelzende Schneeflocke auf unrasierter Wange ...

*3. Mai 2006,
Berlin, Wannsee.*

ТОЛЬКІ ТЫ!

я знаходжу цябе
у адбітках люстэркаў
чырвонае сьвятло ўспыхвае
і асьвятляе
твае трампліны і масты
пазіраю праз шкло ліхтароў
рухаюся вакол
нібыта павук
траекторыі і вэктары
квадраты і паралелепіпэды
ты — нібыта канструктар
я складваю шарыкі й кубікі
рушу сярод гэтай мазаікі
спатыкаюся аб контуры
твайго цела
плёскаю атрамант
на паперу й неба
шукаю тваё заканчэньне
і знаходжу прамень месяца
ён зьнікае й зьяўляецца
у выглядзе фаервэрку
мы таньчым нешта гішпанскае
сярод пражэктараў

10 чэрвеня 2006
Менск

NUR DU ALLEIN!

ich suche dich
in allen spiegeln dieser stadt
rotes licht leuchtet auf
strahlt
deine sprungschanzen und brücken an
ich sehe durch das glas der laternen
ich bin eine spinne
seile mich an flugbahnen und vektoren ab
an quadraten und parallelepipeden
du bist der architekt —
und ich baue türme aus kugeln und würfeln
ich durchquere das mosaik
strauchele über die konturen
deines körpers
gieße meine tusche aus
über das papier über den himmel
ich suche wo du endest
und stoße auf den leuchtstrahl des vollmonds
er zieht sich zurück er kommt hervor
wie ein feuerwerk
wir tanzen eine art salsa
unter dem lichtkegel der scheinwerfer

*10. juni 2006,
Minsk.*

Зьміцер Вішнёў

* * *

слowy ўзьнікаюць нечакана
падаюць на нас сьняжынкамі
падаюць на нас голкамі
а часьцей за ўсё кроплямі дажджу
асядаюць на твары срэбрам
рэгулююць такім чынам надвор'е

12 сьнежня 2004

* * *

worte: ein spiel des zufalls
fallen wie schneeflocken auf uns herab
wie stichelnde nadeln
oder regentropfen — zumindest meistens
schlagen sich nieder auf dem gesicht: silbriger tau
so beeinflussen sie das wetter

12 dezember 2004

ПУНКТЫРНАЯЦЫТАДЭЛЬ
варыянт № 5

Я чалавек
зьбіраў смецьце
замятаў яго драцяным венікам
у саламяны шуфлік
Затым тупаў у калідор
і высыпаў сабранае ў пляміста-зэбравую скрынку
Мармытаў песеньку аб мухаморы
Расчыняў акно ў у ў
Слухаў перашэптваньне каштанавых і дубовых лісткаў
Высоўваўся ў (на)
і спрабаваў злавіць за хвост журавінавую стрэлку
страказу Але яна не лавілася
і весела кружыла ў паветры
Потым я выкульваўся з акна
падаў з вышыні другога паверха
Ляцеў марудна
Павольна круціў галавой па баках
і размахваў рукамі
Пасьля паглыбляўся ў нешта мяккае
ліпкае
цёплае
аскомістае
І Дзялёпкаўся
адплёўваўся грудкамі зямлі
Даваў нырца
Рыў равок
І вось я
знутры ўвесь добры
ўсьмешлівы
бэзавы
ўпаўзаў у пячору
Да возера-пульхнага каравая

PUNKTIERTEZITAKELLE

Variante Nr. 5

Auch ich bin nur ein Mensch
und räume den Müll fort
kehre ihn mit dem Besen
auf eine Schaufel
Ich gehe in die Diele
schütte alles
in die Zebra-Box
Summe ein Fliegenpilz-Lied vor mich hin
Öffne das Fenster zum zum zum
Höre das Rascheln der Kastanien- und Eichenblätter
Lehne mich nach draußen (auf)
hasche nach einem moosbeerroten Libellen-
Pfeil: Er entwischt mir
und tanzt fröhlich im Wind
Da falle ich aus dem Fenster
Mit rudern den Armen fliege ich
gemächlich durch die Luft
Wende den Kopf in alle Richtungen und —
versinke in ein weiches
klebrig
warmes
pulsierendes Etwas
Strampele
Erdklumpen spuckend
Setze an zu einem großen Satz
über einen Graben
und da bin ich:
Durch und durch gutmütig
lächele ich
zartschmelzendes Lila
krieche auf eine Höhle zu
Zum See zum weichen üppigen Laib aus Brot

Вольга Гапеева

* * *

я застаюся
я застаюся вінна табе адну маленькую рэч
пакуль
пакуль высьпявае яна ў мангравым лесе
неба
не ба
яшца ня трэба
пазыкі вяртаць я ўмею
проста пакуль яшчэ рана
рана не зацягнулася добра
і не зацягнула мяне ў ложкак
фея паверхам вышэй
я абавязкова вярну табе гэту маленькую рэч

вецер гайдае бамбук
такі зялёны і горкі як мой
паца...
па цалафанавым моры я паплаву
каб даплыць і вярнуць адну маленькую рэч
пекін
31 траўня
год невядомы

Volha Hapiejewa

* * *

ich bleibe
dir diese kleine sache
ich bleibe sie dir schuldig
bis dahin
bis dahin reift sie im mangrovenbaum
bis ans himmelslicht heran
nicht zum dickicht
wozu auch das ich
schulden zurückzuzahlen habe ich gelernt
es ist nur noch zu früh für den grund
es ist noch zu wund für das was sich nicht geschlossen hat
das zieht sich dahin nicht mich
hat die fee aus der oberen etage ins bett gezogen
ich bleibe dir diese kleine sache schuldig

der wind fährt durchs bambusgestrüpp
grün und bitter wie meine
kü....
ich schwimme übers meer ganz aus zellophan
um anzukommen und dir diese kleine
sache zurückzugeben
peking
31 mai
jahr unbekannt

Вольга Гапеева

* * *

у вагоне нумар 898
чыканьне пасьпявае заплесьці коску
да левай скроні прыціскаецца моцна
пытаньне

— Вы сыходзіце на наступным?
не,

я чырвоную кнопку сэрца
націскаю
для экстранай сувязі з машыністам
каб падпісацца пад целам тваім
самым жорсткім сваім кампрамісам

і калі вочы стануць чыстымі ад аблокаў
і калі голас лісьце назад да дрэваў
уздыме

я ўпаду
як тэмпэратура за вокнамі
ніжэй спадара Цэльсія
бо той хто носіць са студні вёдры
не абавязкова поўніць вадой іх

вусны зьвяжу на вузел
на самай мяжы твараў
каб той хто мяне чакае
шанец меў
н е дачакацца

мужнасьць — гэта тварам
да пасажыраў
сесьці

у поўным тралейбусе
у 22.30

і не забыцца
што невызначальным
можа быць
ня толькі артыкль

Volha Hapiejewa

* * *

im waggon 898
flucht die erwartung einen langen zopf
an die linke wange schmiegt sich eindringlich
die frage:
steigen sie nächste aus?
nein,
ich drücke auf den roten knopf
aufs herz
für die notfallverbindung mit dem fahrer
um mich in deinen körper einzuschreiben
mit meinem härtesten kompromiß
und sind die augen erst wolken sauber
und weht erst die stimme die blätter auf die bäume
zurück
falle ich tiefer
als die temperatur hinter den fenstern
tiefer als mister celsius
weil jener, der den eimer aus dem brunnen zieht
ihn nicht unbedingt mit wasser füllt
meine lippen zwei bänder ich löse sie auf
bis an die grenze des gesichts
damit jener, der auf mich wartet
die möglichkeit hat
n i c h t auf mich zu warten
mut haben bedeutet sich den passagieren
frontal gegenüberzusetzen
im überfüllten trolley-bus
um 22.30
und darüber
nachzudenken
daß nicht nur artikel
unbestimmt sein können

Вольга Гапеева

* * *

Іхнія целы я вуснамі вывучала
забывалася на ўсіх астатніх што ў мяне былі
на тое што трэба дыхаць і есці
што я не яны
і іншым пачуццям належу
І толькі калі імёны іх блытацца пачыналі
я адчыняла
краны з вадою
вокны наросхрыст
слоўнікі
файлы з докаўскім пашырэннем

нават званіла ў амбасады

каб толькі пачуць што ўсё па-ранейшаму
і ўсё на сваіх месцах

У нашых стасунках не было разуменьня пра вочы
толькі слых толькі форма
дотык і постаць вага рытмі рухі
націскаў жорсткія пацалункі тонаў абдымкі
ды інтанацыі танцы на самотнай пляцоўцы вакзалаў
зь якіх яны ад'яжджалі
на шчацэ маёй пакідаючы
памадныя петлі

доўга будзе за рот мой трымацца ўсьмешка
напэўна так адчувае сябе блазан калі глядчы разышліся

часам

няпроста паверыць што вецер —
усяго толькі розніца ціскаў

часам

словазлучэнне больш чым проста зучэнне двух словаў

Volha Hapiejeva

* * *

meine lippen erforschten ihre körper
ich vergaß die anderen
vergaß zu atmen zu essen
vergaß zu denken daß ich ich bin und nicht sie
daß meine welt anders ist
und als ihre namen verschwammen
öffnete ich alle
wasserhähne
fensterflügel
wörterbücher
dokumentenanhänge

selbst botschaften rief ich an

nur um zu hören alles war beim alten
und
auf seinem platz

zwischen uns gab es keine begriffe wie
augen
nur gehör nur form
berührung körper masse rhythmus
und bewegung
nur die anziehung aufeinanderprallender küsse
klang formen der umarmung
die hebung und senkung beim tanz auf
leeren bahnhofsplätzen
von dort aus schickte ich sie auf reisen
auf meiner wange
die schlingen der lippenstiftküsse

mein lächeln wird noch lange daran ziehen
wie ein clown der zusehen muß
daß die zuschauer auseinandergehen

manchmal fällt es schwer zu glauben:
wind ist nur eine frage des drucks
eine wortverbindung aber ist mehr
als die schlichte verbindung zweier worte

— П | Н | Я | Ф | Р | О | Н | Т | У |
— е | л | л | и | н | е —

* * *

калі ты дрэва
а вецер сышоў ад цябе
стаяць нерухома можна стагодзьдзямі

і што табе птушкі зь іх звонкімі песнямі лета

калі ты
дрэва
ад якога сышоў вецер

* * *

und bist du ein baum
verlassen vom wind
jahrhundertlang hältst du womöglich stand

was nützen dir vögel und ihr gesang
im sommer

bist du
ein baum
verlassen vom wind

* * *

як неразношаны абутак
мне цісьне сэрца
і калі не ў памеры справа
тады ў чым
віно гарбата піва
часам кава
такая сынанімія дачканімія бязьдзетнасьць
і дзеці па-за шлюбам не мае
я не магу казаць
(як зручна што «х» і «з» так блізка на
клявіятуры)
і так ня блізка мы
і шыбеніцы будаўнічых кранаў
на іх штодня я адзіноту вешаю сваю
 (ты са сваёй спраўляйся залпам)
ў бязлюдных парках буду гвалціць сум
падчас абедзеннага перапынку
і нават згубленая завушніца не давядзе
што
злодзей
гэта я

* * *

mein herz drückt
wie schlecht eingelaufenes schuhwerk
ist es nicht die gröÙe
woran liegt es dann
wein tee bier
ab und an ein kaffee
das ist das gesetz
der sohnonymie tochteronymie kinderlosigkeit und
ohnehelicher kinder ohne mich
ich kann es nicht sagen
(wie gut daß das «g» und das «h» auf der tastatur so dicht
beieinanderlagen)
wir finden nicht zueinander
besser ich hänge meine einsamkeit
an die galgen der baukräne
(sieh zu wie du mit deiner klarkommst)
in der mittagspause überfalle ich
in menschenleeren parks die traurigkeit
selbst ein verlorener ohrhing wird nicht beweisen können
daß ich
die verbrecherin
war.

Вольга Гапеева

* * *

Д мае чоў
оўг ся дзі плы лых нах ней
ія ме цы гру лі ў цёп дало тваіх

Volha Hapiejeva

* * *

Mo Brü war dein hand
nate ben ne ste den men nen er en
lang trie mei in Käh Inn

Арцём Кавалеўскі

АЎТАПАРТРЭТ З ПРАЦЯГАМ

Маё непрыгожае цела —
Алярм для тых, хто так моцна прагне
Застацца сам-насам
З маной прыгажосьці.
Мае вочы блакітныя —
Проста адбіткі вачэй тых,
Хто ніколі ня бачыў,
Як падае неба ў далоні каханкаў
І ажываюць рэчы.
Мае елкія, палкія, прагна-хваробныя словы —
Арыентыр, запаветная метка,
Для ўсіх, хто спрагнёны маўчаньнем,
Адчаем
І набрынялы кроплямі страху.
Мае крылы, што ніяк не вырастаюць, —
Повад нарадзіць сына
І разам зь ім — крылатым — акрыленым —
Склеіваць мадэлі пасажырскіх самалётаў...
.....
Жыцьцё на Зямлі
Нічым не адрозьніваецца ад жыцьця
На іншай плянэце:
Тут таксама трэба вучыцца
Дыхаць.

Arciom Kavaleūski

SELBSTPORTRÄT MIT FORTSETZUNG

Mein unsäglich hässlicher Körper —
ein Alarmsignal für jeden, der danach lechzt,
der Schönheit und ihrer Entblößung
in die Arme zu laufen.

Meine blauen Augen —
ein Spiegel jener Augen,
die niemals sahen,
wie das Blau in die Handflächen Liebender fällt
und alles verändert.

Meine boshaften, zornigen, gierig-hitzen Worte —
Giftpfeile, ein Kainsmal für jeden,
den Tropfen für Tropfen,
Schweigen, Verzweiflung,
und Angstschweiß
schwächen.

Meine niemals erwachsenen Flügel —
ein Grund, einen Sohn zu zeugen,
später mit dem Geflügelten, Beflügelten,
Modellflugzeuge zu bauen...

.....
Das Leben auf der Erde
unterscheidet sich kaum vom Leben
auf anderen Planeten:
Auch hier muß jeder lernen
zu atmen.

ДЫПТЫХ

I

Адчыніцца насустрач наступнаму
Блякламу дню,
Які безь мяне ніколі не народзіцца.
Усё няпэўна-дрыготкае кінучь
У атхланьне пачварных бязьлітасных сноў,
Якія безь мяне не памруць ніколі.
Сколькі твараў падманліва-родных
Я сёння сустрэну?
Сколькі глупотаў змагу нанізаць
На амаль спаракнелую нітку
Майго бяздомнага часу?
Сколькі глыткоў віна мне спатрэбіцца,
Каб не ўвайсьці ў кватэру,
Дзе мяне так чакаюць
І прагнуць употай
Трывалай прысутнасьці?
Цела цярпліва чакае цяпла і прытулку.
Думкі расхістана б'юцца адна аб адну.
Так, я дарую жыцьцю майму
Ўсю аднастайнасьць пачуцьцяў.
Так, я іду,
Каб ізноў адчыніцца насустрач
Наступнаму блякламу дню.

II

Гукі-пацеркі цярпліва
Дражняць мой слых.
Раптам уздых,
Крыху нэрвовы,
Спыніць час ранішняй кавы,
А водар гаркавы
Стане толькі ўспамінам прыемным.
Так, дзень распачаўся,
І я крочу насустрач,
Разяўлена-чэзлы,
Майму нязнанаму *vis a vis*.
Дзе прычыны знайсці
Доўгай, амаль што бясконцай,
Вандроўкі?
Ці, можа, проста замовіць віна
І забыцца на хвілю,
Што я ўжо расьцяты
Між сьцяною цярплівасьці й вокнамі страху?
...водар гаркавы
Стане толькі ўспамінам прыемным,
Калі скончыцца кава
І скончацца сьлёзы
Дзіцячай найўнай прагі
Быць агорнутым
Цёплай і мяккай далоньню.
Дню майму будзе ўсё роўна,
Ці я проста вандроўнік,
Ці злая дурная варона...
Сон палёгкай ня стане.
І мяне не абудзіць ніхто,
Калі раптам прагнуцца
Ўсе птахі сьвету.

II

Glasperlen rollen
durch mein Gehör.
Dann — atme ich auf,
ein Morgenkaffee und die Zeit steht still,
der bittere Geschmack
bald nur noch eine angenehme Erinnerung.
Der Tag hat begonnen,
ich gehe auf ihn zu.
Auf diesen Unbekannten, sein vis-a-vis.
Gibt es nicht einen Vorwand,
stundenlang umherzustreifen ?
Oder sollte ich einen Wein bestellen,
für einen Augenblick vergessen,
daß ich zersägt bin wie eine Wand
zwischen Geduld und Fenstern der Angst ?
...der bittere Geschmack,
wenn der Kaffee geleert,
die Tränen versiegt,
bald nur noch eine angenehme Erinnerung;
ich wünschte mir wie ein Kind,
warme, weiche Hände umfingen mich.
Dem Tag ist es gleich,
ob ich nur ein Vagabund bin
oder eine boshafte blöde Krähe...
Auch Schlaf ist keine Lösung,
wenn mich niemand aufweckt:
Was ist, wenn alle Vögel der Welt
zugleich erwachen?

МЫ — РАПТАМ

Мы сустрэліся раптам
Пасья Калядаў
Каля твайго дома.
Твае вусны пахлі каляндрай,
Рукі — календулай,
Вочы — ахвочасьцю,
Я — прадапошнім сумненьнем.

Падаў сьнег.

Нам не ставала сьвятла (а мо лета?)
Цэлы сьвет запавольваў хаду,
Калі мы, растапіўшы маўклівасьць
Зусім непатрэбнымі жэстамі,
Ра-

зы-

шлі-

ся.

WIR — ZUFÄLLIG

Wir trafen uns zufällig
kurz nach Weihnachten
gleich neben deinem Haus.
Deine Lippen verströmten den Duft
von Koriander,
deine Hände dufteten nach Calendula,
deine Augen — nach Verlangen,
ich — nach vorletztem Zweifel.

Schnee fiel.

Uns fehlte Licht (oder der Sommer?),
die Welt verlangsamte ihren Schritt,
als wir, das Schweigen mit
unnötigen Gesten zerstückelnd,
aus-

ein-

ander

gingen.

МАНА
(натурморт)

Філіжанка ўсьміхалася арна-
мэнтальна засохла-
ю кавай.

Муштарда маўчала і
плюшчыла вочы
ад горычы.

Прыкра было й кілішку зь ня-
родным салодкім напоем.

Сыр не-
даедзены здзекліва сма-
жыў паветра...

Хлеб па-сіроцку (ня елі яго)
прыхаваўся.

Масла (яго не было)
было марай (і мрояй).

Сьціпла і цесна было
У маім непрытульным пакоі,
Там, дзе ня гоцяцца раны старыя
І падаюць нізкія столі...

.....
Праўда!

BETRUG
(Stilleben)

Die Kaffeetasse lächelte orna-
mental den Kaffee-
Satz.

Der Senf schwieg, er gab
verkniffen seinen Senf
dazu.

Bitter war es auch für das gekrän-
kte Glas mit dem bitteren Getränk.

Der Käse erfüll-
te höhnisch den Raum
mit seinem Geruch.

Der Brotlaib verkroch sich (man sah es nicht)
wie eine verlassene Waise.

Die Butter (es gab keine, sie blieb ein Traum)
war daher nicht zu beneiden.

Bescheiden und eng war es
in meiner ungemütlichen Wohnung,
wo keine Wunde verheilt
und die niedrigen Decken auf den Kopf fallen...
.....
Ehrlich!

РОДНАЕ

Мы хворыя на
Антывірус памяці!
Апатыі пальцы
Скута трымаюцца часу,
Дзе ўсё пачынае
Цнатліва таньчыць
Канкан пакамечанай
Жарсыці і прагі
Знаходзіць слязьлівыя словы
Пра нас і каханьне
Да любых,
Якія даўно назаўсёды
Паснулі...
Мы лечымся ад
Аднастайных расстаньняў,
Мы лепшыя за
Аднаполасыць вяртаньняў
Да роднага,
Марна-лісьлівага «заўтра»,
Дзе сорам зрывае табу...
І спыняе хаду
Каляжанка-цярпліvasьць.

HEIMATLICHES

Was uns krank macht, ist:
der Antivirus der Erinnerung!
Apathische Finger, die versuchen,
die Zeit festzuhalten,
wenn andere beginnen,
einen vor Leidenschaft und Verlangen zerfalteten
Jungfrauen-Cancan zu tanzen,
wenn sie weinerlich nach Worten suchen
über uns und die Liebe
zu ihren Liebsten,
die seit langem eingeschlafen sind....
Wir suchen nach Heilung
vor eintönigen Trennungen,
wir sind besser
als die gleichgeschlechtliche Ermahnung
das Ewiggleiche zu tun
besser als die Erinnerung
an das vergeblich-rotznasigverheulte »Morgen«,
wenn die Scham alle Tabus bricht...
und für kurze Zeit die Geduld
ihren kollegialen Schritt anhält.

Арцём Кавалеўскі

Разварушыць
Вушамі
Шум
І
На шашу
Пакласьці
Цела,
Каб там
Яно зазіхацела:
Ты так хацела,
Я хацеў...
І цемра нас
Ужо займела,
Нямела цела
Так няўмела.
Нас ноч
Амаль што
Зразумела,
А вецер
Запаволіў сьпеў.

Den Lärm
in den Ohren
aufgewühlt
und
den Körper
auf die Chaussee
gelegt
bis er
sich regt und funkelt:
du wolltest es so sehr,
ich wollte es noch mehr...
wir hörten
die Dunkelheit,
die Körper erstarren,
ungeschickt,
die Nacht
verstand uns
beinahe ganz,
der Wind
hielt fast
die Böen an.

Вальжына Морт

ВЕРШ ПРА БЕЛЫ НАЛІЎ

белыя яблыкі, першыя яблыкі лета,
са скурай пяшчотнаю бы ў немаўляці,
хрусткія як белы зімовы сьнег.
ваш водар мне не дае спакою,
так па начах мерццьвякі
мучаць сваіх забойцаў,
белыя яблыкі,
так кожны ліпень зямля
цяжэе пад вашай вагою.

а тут толькі сьмецьце пахне як
сьмецьце...
а тут толькі сьлёзы смакуюць як соль...

як мы зьбіралі вас,
нібы ракушкі зялёных садоў-акіянаў,
адарваўшыся ад матчыных грудзей,
вучыліся
ва ўсім шукаць сарцавіньне зубамі.

што ж нашыя зубы тут сталі як вата...

белыя яблыкі,
у чорнай вадзе рыбакі,
выкармленыя вамі, тонуць.

Valžyna Mort

GEDICHT ÜBER DEN WEISSEN KLARAPFEL

weiße äpfel, klare sommeräpfel
die haut samtig, zart wie bei einem säugling
knackig wie weißer winterschnee
euer duft lässt mir keine ruhe
so peinigen tote des nachts
ihre mörder
weiße äpfel
jeden juli wird die erde
bleischwer von eurem gewicht

und nur hier riecht der müll noch wie müll...
und nur hier schmecken die tränen noch nach salz...

wir lasen euch auf
wie muscheln in grünen ozeangärten
den brüsten der mütter entwachsen
lernten wir
uns mit den zähnen zum kern vorzuarbeiten

warum nur sind unsre zähne nun wie watte...

weiße äpfel
angler auf dunklem wasser
sinken sie, mit euch gespeist

СЯМ'Я

гэта ня тое як склеіць разьбіты кубак

гэта пра тое як сабраць па кроплі
распырсканы па ўсім сьвеце акіян

ты скруціўся ракавінкай на краі ложка
так раптоўна
так ніадкуль
быццам цацка што закацілася пад шафу

і твая калумбіха тут
вочы чырвоныя як мяса
вылупіла але ня бачыць
далей за нос свайго карабля

хто ж выберацца адкрываць цябе зараз
калі ўсе мапы ўжо купленыя
і разьвешаныя па сьценах

хто паверыць табе
што акіян гэта дзіра
што накінула на сябе шэрае прасьцірадла
і гуляе з намі ў прывіды

FAMILIE

das ist nicht, wie einen zerbrochenen krug zu kleben

das ist, als wollte man tropfen für tropfen
das über die welt verspruhte meer auflesen

am rand des betts hast du dich eingeeigelt
so jahlings
so urplotzlich
wie ein spielzeug, das unter den schrank gekullert

und deine kolumbussin hier
die augen fleischrot und weit aufgerissen
sie sieht nicht weiter
als der bug ihres schiffes reicht

wer wird sich nun aufmachen, dich zu entdecken
wo alle karten der welt doch schon gekauft
und aufgehängt sind an den wanden
wer wird dir glauben
dass das weltenmeer ein loch ist
das sich ein graues laken ubergeworfen hat
um mit uns gespenst zu spielen

НЬЮ-ЁРК

ню-ёрк —
гэта помнік гарадам
гэта —
ТА-ДАМ
гіганцкая рыба
у якой луска ад здзіўленьня
паўстала дыбам
і ўсё што дагэтуль было дымам
знайшло агонь які яго нарадзіў

пена шампанскага
пераплаўленая ў мэтал
шклянныя рэкі
запушчаныя ўгару
і тое пра што ня скажаш ксяндзу
тут выкладваеш таксысту

і нават час ідзе з аншыягам
калі пад агульны ох і ах
з чорнага капелюша
хвастаты маг
вымае ню-ёрк
за вушы хмарачосаў

NEW YORK

newyork
das ist ein denkmal für die städte
das ist —
TRA-RA —
ein riesengroßer fisch
dessen schuppen vor erstaunen sich
hoch aufgerichtet haben
was bis dahin rauch gewesen
ist hier die flamme, die ihn entfacht

champagnerschaum
umgeschmolzen in metall
gläserne flüsse
hochkant hochkatapultiert
was du dem priester immer verschweigst
erzählst du hier dem taxifahrer

selbst die zeit vergeht blitzschnell
wenn der geschwänzte zauberer
unter dem oh und ah der menge
newyork an
wolkenkratzerohren
aus dem schwarzen zylinder zieht

БЭРАЇН — ВАРШАВА

праяжджаем варшаву.
лета. вечар.
ператварылася ў вецер
сэрца.
і дзьме.

дзесьці хвілін на вакзале.
вечар. лета.
круціцца як плянэта
сэрца
ў мяне ўнутры.

і гэта ня ком у горле,
што не сказаць і слова.
гэта так адмыслова,
гэта так напралом,
сэрца лезе праз рот
і напружвае зрок.

BERLIN — WARSCHAU

wir fahren in warschau ein
sommer. abend
das herz
ganz wind geworden
weht

zehn minuten aufenthalt
abend. sommer
es kreist wie ein planet
das herz
in meinem innern

es ist kein kloß im hals
dass ich kein wort rausbringe
es ist so eigentümlich,
geschieht so überrumpelnd
mein herz dringt durch den mund
und spannt die sehkraft an

Вальжына Морт

ці гэта згублены табою волас
пусьціў карэньне,
пасья таго як на пустыню прасьціны
упалі
дажджом доўгачаканым целы
ці гэта гады
разбуджаныя ў пячорах коўдры
свае вогненныя
высунулі языкі
альбо фантанам крыві
сканала паветра
задыхнулася
паміж двух целаў
унутры.
белая пена — вось чым стала прасьціна
і хвалі коўдры вынеслі на падлогу
дзьвюх рыбаў што раты выварочваюць
няўмела
і што гэта там вісіць
ці не чырвоны месяц
ці гэта бог узняў свой голас
і кінуў уніз,
і ён упаў на дом мой громам
і нерухомаю маланкай
на маім ложку
стаіць цюльпан.

war es ein haar, das dir ausfiel
und wurzeln schlug
als auf die wüste des lakens
die körper gefallen waren
wie langersehnter regen
oder waren es schlangen
in den höhlen der betten geweckt
die ihre feurigen
zungen vorschnellen ließen
wie einen schwall blut
die luft verschied
erstickt
im zwischenraum
zweier körper...
weißer schaum ist das laken geworden
und die wellen der bettdecke haben zwei fische
auf den fußboden getragen, die mäuler linkisch vorgestülpt
und was hängt da
wenn nicht ein roter mond
oder war es gott, der seine stimme erhob
und in die tiefe schleuderte
mit donnerschlag traf sie mein haus
und wie ein erstarter blitz
steht eine tulpe
auf meinem bett.

З ПЛЯЖАЎ ФЛОРЫДЫ

быццам ты апынуўся на чужым фотаздымаку.
сонца скача па галінах аблокаў як жоўтая малпа.
у вадзе — дзеці — будучыя манархі,
сьмеючыся, пазначаюць сваю тэрыторыю.

пляж цячэ як разьліты мёд і хвалі
пускаюць сьліну і аблізваюць бераг,
на вадзе — хлопчыкі — будучыя магі,
кістачкамі між ног маляюць сонцы.

толькі захлыбнуўшыся, ты разумееш,
што ўся соль зямлі — у акіянскай вадзе,
што рыбы
ў прыроднай валюце — дробная манэта,
якую ня цяжка здабыць. не тое што птушкі —
папяровыя грошы, якім ўсё дазволена.
яны нават вецер паставілі ракам
і па яго сьпіне спускаюцца да вады
і там пакідаюць вадзяныя знакі.

ты зьлізваеш з вуснаў салёны мёд,
і паветра прыліпае да насыліняўленай скуры
і курчыцца на ёй як ў павуціньні муха.

у вадзе — дзеці — нашчадкі малпаў
бессаромна мочацца на люстэрка бога.

VON FLORIDAS STRÄNDEN

als wärst du auf ein fremdes foto geraten.
die sonne schwingt sich wie ein gelber affe von wolke zu wolke.
im wasser — die kinder — künftige könige,
die lachend ihr territorium markieren.

der strand, ein streifen flüssiger honig, und die wellen
kriegten einen wässrigen mund, schlecken am ufer..
im wasser — die jungs — künftige zauberkünstler
mit pinseln zwischen den beinen, zeichnen sie sonnen..

erst wenn du dich gehörig verschluckt hast, verstehst du
dass das ganze salz der erde — im meereswasser steckt,
dass die fische
in der währung der natur gerechnet — kleingeld sind,
das ohne mühe zu verdienen ist. nicht so die vögel,
die großen scheine, die sich alles herausnehmen können.
selbst den wind lassen sie einen bückling machen
und gleiten auf seinem rücken zum wasser hinab
und hinterlassen dort wasserzeichen..

du leckst dir den salzigen honig von den lippen
die luft bleibt an deiner spuckebenetzten haut kleben
und zappelt dort wie eine fliege im spinnennetz.

im wasser — die kinder — abkommen der affen,
pinkeln frech auf gottes spiegel.

Ілля Сін

ПОПЕЛПОПЕЛПОПЕЛ
(Ulysses mortuus est)

Спазнайце праўду, і яна зробіць вас вольнымі
Ян 8, 32

Прысьвячаецца Дыктатару¹: c'est la vie

Дарога была спрэс усеяная цельцамі дохлых купідончыкаў, і раз-пораз яны са сьмешным гукам, падобным да выхаду кішэчных газаў, лопаліся пад коламі грузавіка.

Самотная бякляя фара высьвечвала бясконцыя зарасьці безуважнага да ўсяго галья. Машына ледзьве прадзіралася скрозь яго.

— Ай-ёпцькэдрэнефень, — вылаяўся кіроўца перад тым, як уключыць бліжняе сьвятло.

— Зараз прыедзем, — супакоіў яго пасажыр. — Там выгрузішся, разьвярнешся — і гамон.

— Ды дзе ўжо, ёкэрэбэрэ! — дзядзька пачухаў патыліцу. — Во, мля, глядзі, ёпт...

І сапраўды, калі прыгледзецца, можна было заўважыць, што камі дрэваў усьцяж пакрытыя тонкімі курынымі лапкамі. Яны раслі аднекуль з-пад кары — як і ўсё жывое, цягнучыся ў бок неба.

¹ Пэрсанаж аповесці Альгерда Бахарэвіча «Паразыт», які стварыў уласную краіну.

Illja Sin

ASCHEASCHEASCHE
(Ulysses mortus est)

Und werdet die Wahrheit erkennen;
und die Wahrheit wird euch frei machen
Joh 8, 32

Dem Diktator gewidmet¹: C'est la vie

Die Fahrbahn war durchgängig übersät mit den Körpern verendeter kleiner Cupidos, die ab und zu mit einem lustigen Geräusch, wie beim Austreten von Verdauungsgasen, unter den Rädern des Lastwagens platzten.

Die einsamen Strahlen der fahlen Scheinwerfer drangen in das endlose Gestrüpp leidenschaftsloser Äste. Das Fahrzeug konnte sich kaum seinen Weg bahnen.

»Oh-scheibeieverdonna!« fluchte der Fahrer, bevor er das Abblendlicht einschaltete.

»Wir sind gleich da«, beruhigte ihn sein Beifahrer. »Du entlädst dort,kehrst um — und fertig.«

»Ja, wo denn, verdammeschesche!« Der Typ kratzte sich den Nacken. »Da schau, scheiß...«

Und in der Tat, wenn man genau hinschaute, konnte man wahrnehmen, daß das untere Ende der Bäume längs mit dünnen Hühnerkrallen bedeckt war. Sie wuchsen unter der Rinde hervor und strebten wie alles Lebendige in Richtung Himmel.

¹ Figur aus der Erzählung von Alhierd Bacharevič »Der Parasit«, die ihr eigenes Land erschuf.

Ілля Сін

— Во, можа майму сабачку такіх надраць? — узрадаваўся кіроўца. — Калі ты пачакаеш...

— Думаю, ня варта, — чакаць пасажыру відавочна не хацелася. — Пагатоў, твой сабачка іх усё адно есьці ня будзе. Яны гумовыя.

Каму, як не Σ, было ведаць, што ўвесь антураж Лесу Татальнай Свабоды вырабляўся з гумы ці пластыліну! Да гэтай справы часта падключалі школьнікаў пачатковых клясаў вобласьці — асабліва пасля таго, як якое стыхійнае бядоўце прыносіла значныя разбурэньні ляснага масыву.

— Ну і як там у вас? — пытаньне кіроўцы перапыніла маўчаньне, што дагэтуль трывала некалькі хвілінаў.

— Дзе? У Атлянтыдзе?

— У Гаўнаідзе, мля. Ясная справа...

— Ну нічога так, перабіваемся. Толькі вось заробак ужо два месяцы ня плоціць. Я там наладчыкам па мармуры. Статуяў у нас многа, мля...

— З бум?

— Ды ўсякіх. Ну добра, тармазні.

— Што, тут выгружаць будзем?

— Тут, тут. Тармазні.

Машына зь віскатам спынілася проста пасярод бруднай каляіны. Вакол быў такі самы лес, як і паўсюль. І тое, што менавіта недзе ў ягоных нетрах тоіцца патрэбнае месца, гэты невялічкі люк, прыкрыты насыпех зьбітымі дошкамі, Σ адчуваў бадай інтуіцыйна.

Кіроўца адкрыў зацягнуты брызэнтам кодаб грузавіка і, цяжка пыхкаючы, залез туды.

— На, трымай давай, мля, — крыкнуў ён пасажыру, падцягваючы ўжо відавочна ня новую крэсла-канапу да краю кодаба. — Давай, цягні... цягні... на сябе...

»Ob ich vielleicht meinem Hund solche pflücken soll?« freute sich der Fahrer. »Wenn du wartest...«

»Ich glaube nicht, daß sich das lohnt«. Sein Beifahrer hatte ganz offensichtlich keine Lust zu warten. »Um so mehr als dein Hund sie sowieso nicht fressen wird. Sie sind aus Gummi.«

Wer, wenn nicht Σ hätte wissen sollen, dass der Wald der Totalen Freiheit in seiner ganzen Substanz aus Gummi oder Knetmasse gemacht war! Häufig nahmen Schüler der Gebietsgrundschulen daran teil — vor allem immer dann, wenn eine Naturkatastrophe einen großen Teil der Waldfläche zerstört hatte.

»Und wie geht es euch?« Die Frage des Fahrers unterbrach das Schweigen, das bis dahin einige Minuten angedauert hatte.

»Wo? In Atlantis?«

»In diesem Scheißatlantis. Klare Sache...«

»Na ja, wir schlagen uns so durch. Nur, daß schon seit zwei Monaten kein Gehalt mehr ausgezahlt wird. Ich bin Marmoreinrichter. Wir haben viele Statuen, woll...«

»Mit einer Boje?«

»Alle möglichen. Schon gut, halt an.«

»Was ist, sollen wir hier abladen?«

»Ja, ja, hier. Tritt auf die Bremse.«

Das Fahrzeug kam mit einem Gewinsel einfach mitten in einer dreieckigen Fahrrinne zum Stehen. Überall ringsum war der Wald ganz gleich. Und daß genau irgendwo in seinem Innersten die nötige Stelle lag, diese kleine Luke, die in aller Eile aus Brettern zusammengenagelt worden war, spürte Σ beinahe intuitiv.

Der Fahrer öffnete die mit einer Plane zugeschnürte Karosse des Lastwagens und kroch schwer schnaufend hinein.

»Hier, halt mal, woll«, rief er seinem Beifahrer zu und zog einen ganz offensichtlich nicht mehr neuen Couchsessel heran. »Los, zieh... zieh... zu dir hin...«

»Was ist los, habt ihr mit den Möbeln Probleme, daß du

— А што, у вас там з мэбляй бяда, што ты яе за хераву тучу кіломэтраў цягнеш? — запытаў ён, калі канапа ўжо была выгружаная.

— Ну так, ёсьць трохі. У крамах ложка толькі мармуровыя стаяць ці з чыгуну і пад золата. Для статуяў дык зашыбісь будзе, а з жаной на такой ня дужа каб... Аж срака адвальваецца.

— Зр-разумела.

У уключыў ліхтарык і, рассоўваючы нагамі хмызы, вырушыў на пошукі ўваходу ў сваю краіну.

Раптам пад ягоным ботам нешта бдзынькнула, і ён адразу ж спалохана адторгнуў нагу, не прамінуўшы вылаяцца. Але гэта быў усяго толькі мэханічны кажан — звычайны насельнік такіх мясцінаў. Імкліва ўзняўшыся на самую высокую галіну найбліжэйшага дрэва, ён заверашчаў з добра адчувальным кітайскім акцэнтам: «Добр'і дз'ень, пач'інаем ранішняю гімнасьсіку...».

Σ яшчэ раз вылаяўся і пасунуўся далей.

— Ну што, дзе ты там застраў? — вадзіла ўжо, мяркуючы па ўсім, пачаў непакоіцца.

— Зараз, зараз, — не азіраючыся, адказаў Σ.

Ага, вось і яно! Акурат Ружовыя брамы. Адсюль на вуліцу Вечнага Вызвалення, там пяць прыпынкаў на трамваі... Ці, калі што, можна якога кентаўра злавіць. Або як яны там у Атлянтыдзе называюцца?

Ай, трэба ж яшчэ й мэблю давезьці!

Памацаўшы рукамі клейкую плястыкавую глебу, мужчына ўрэшце знайшоў тое, што яму было патрэбна. Кругляк з добра счарнелых ужо дошак закрываў люк дыямэтрам мэтра паўтара.

— Слухай, нейкім тут гаўном заваняла! — кіроўца, што пасунуўся ўслед за ім і цяпер стаяў трохі наводдаль, прыкрыў ніжнюю частку твару рукавом бруднай целагрэйкі.

Ilja Sin

sie bis an den Arsch der Welt transportierst?» fragte er, als das Sofa schon abgeladen war.

»Nun ja, ein bißchen schon. In den Geschäften stehen nur Marmorbetten oder welche aus Gußeisen oder vergoldet. Für Statuen geht das in Ordnung, aber mit deiner Frau ist es nicht gerade schön, wenn du... bis der Arsch abfällt.«

»V-verstehe.«

Σ schaltete die Taschenlampe ein, schob das Gestrüpp mit seinen Füßen auseinander und begab sich auf die Suche nach dem Eingang in sein Reich.

Plötzlich knirschte unter seinen Stiefeln etwas, woraufhin er sofort erschrocken den Fuß zurückzog und dabei nicht versäumte, einen lauten Fluch auszustoßen. Aber es war nur eine mechanische Fledermaus gewesen, ein gewöhnlicher Bewohner dieser Gegend. Nachdem sie sich hastig auf den höchsten Ast des Baumes, der am nächsten stand, gerettet hatte, kreischte sie mit einem hörbaren chinesischen Akzent: »Gutin Tag, biginnen wi' mit di' Mo'gingin'nas'sik...«

Σ fluchte abermals und ging weiter.

»Wo steckst du denn?« Der Fahrer wurde allem Anschein nach schon unruhig.

»Sofort, sofort«, antwortete Σ, ohne sich umzudrehen.

Aha, da ist es also! Das Rosa Tor. Von hier waren es zur Straße der Ewigen Befreiung fünf Stationen mit der Straßenbahn... Oder im Notfall konnte man einen Zentaur erwischen. Oder wie nannte man sie dort in Atlantis?

Oh je, es mußten ja auch noch die Möbel hinggebracht werden!

Der Mann tastete das klebrige aus Plastik bestehende Erdreich ab und fand schließlich, was er brauchte. Die Luke, die einen Durchmesser von gut anderthalb Metern hatte, war mit einem runden Gegenstand aus schon ganz schwarzen Brettern verriegelt.

»Hör mal, hier stinkt es irgendwie nach Scheiße!« Der Fahrer, der ihm gefolgt war und jetzt in einiger Entfernung

— А тое ж, мля. Ты што, хацеў, каб тут табе гогаль-могалем ваняла?

І сапраўды, ад прыгожага, але фатальнага павароту сюжэту Атянтыду выратавала толькі адна акалічнасьць, чамусьці праігнараваная як стваральнікам і гэтага міта, гэтак і далейшымі ягонымі распаўсюднікамі. Можна, менавіта дзякуючы ёй гэты кантынэнт так і ня быў знойдзены ахвочымі яго адшукаць — а іх мільёны былі за ўсё твая стагодзьдзі. Бо каму ж надта закарціць сноўдацца па бясконцых сутарэньнях менскай каналізацыі?

— Ну добра, дзякуй, што давёз, — Σ пацягнуўся ў заднюю кішэню кітайскай курткі, дзе ў яго ляжаў гаманец. — На, трымай. Па пяць баксаў у вас, так? Я «вушастымі».

Ён адлічыў патрэбную колькасць зашмальцаваных паперак, працягнуў іх кіроўцу, а рэшту загнуў назад у гаманец. Трэба было яшчэ купіць для жонкі штонікі з начосам, якія ён бачыў сёння ў ГУМе. Акурат бы хапіла.

— Ну-ць, дружышча, шчасьліва дабрацца!

Вадзіла махнуў на разьвітаньне рукой і, пакрэктваючы, палез назад у кабінку. Старэнькі матор завёўся ня зь першае спробы, і кіроўца пашкадаваў, што наагул яго прыглушыў.

...На нейкую хвілю галава Σ яшчэ раз паказалася па-над брунатнай паверхняй, але потым ногі патрапілі ў адзін з «падводных» віроў ды пайшлі ўніз, цягнучы за сабой і ўсё цела.

Мы настолькі мала ведаем пра небыццё, што кожнага разу рызыкуем памыліцца, ужываючы гэтае слова. Адное можна сказаць напэўна: яно цалкам прыдатнае для таго, каб адкусваць вушы ў жоўценькіх парцялянавых вожыкаў, што стаяць на начным століку маёй бабулі.

stand, hielt den Ärmel seiner schmutzigen Jacke vor den unteren Teil seines Gesichts.

»Na wenn schon, woll. Wolltest du etwa, daß es hier nach Goggelmoggel duftet?«

Und in der Tat, von der schönen, aber fatalen Wendung des Sujets rettete Atlantis nur ein Umstand, der aus irgendeinem Grunde ignoriert wurde von den Schöpfern dieses Mythos wie auch von seinen weiteren Verbreitern. Vielleicht wurde dieser Kontinent dank ihm bis heute von jenen nicht gefunden, die erpicht darauf waren, ihn zu finden, derer es Millionen in all den Jahrhunderten waren. Denn wer hatte schon große Lust darauf, sich in den endlosen unterirdischen Gewölben der Mensker Kanalisation herumzutreiben?

»Alles klar, danke fürs Bringen«, Σ griff in die hintere Tasche seiner chinesischen Jacke, wo seine Briefftasche lag. »Halt mal. Fünf Dollar, richtig? Ich zahle in Rubeln.«

Er zählte die benötigte Menge an fettigen Geldscheinen ab, streckte sie dem Fahrer entgegen und stopfte den Rest in seine Briefftasche zurück. Er mußte seiner Frau noch die gerauten Hosen kaufen, die er heute im GUM gefunden hatte. Es würde genau reichen.

»Also, Kollege, gute Weiterfahrt noch!«

Der Fahrer winkte zum Abschied und kroch keuchend in die Fahrerkabine. Der alte Motor sprang beim ersten Versuch noch nicht an, und der Fahrer bereute, ihn überhaupt abgewürgt zu haben.

...Für einen Augenblick tauchte der Kopf von Σ noch einmal unter der braunen Oberfläche auf, aber danach gerieten seine Füße in einen der Unterwasserwirbel und sanken immer tiefer, wobei sie den ganzen Körper mit sich zogen.

Wir wissen dermaßen wenig über das Nichts, dass wir jedes Mal, wenn wir dieses Wort verwenden, Gefahr laufen uns zu irren. Eines kann man ganz gewiss sagen: Es eignet sich sehr gut, Igel aus gelbem Porzellan, die auf dem Nachtschränkchen meiner Oma stehen, die Ohren abzubeißen.

Яна: Дзе я, там (ці гэтак мне толькі здаецца?) няма ані сьмерці, ані ўваскрасеньня. Бясконцыя пустыя дамы; яны цацачныя, і ты ведаеш, што за зробленымі з расфарбаванай плястмасы вокнамі нічагуткі няма, але... Часам усё адно там пачуваецца самотна і... проста страшна.

Гучыць радыё. У цацачным горадзе ёсьць ажно чатыры FM-станцыі.

Я: Мне вельмі шкада, што ў гэтых намаляваных на вялізных кавалках кардону кавярнях не прадаюць сапраўднае кавы. Я крыху нават з такой нагоды разгублены. Ці трэба было ўсё гэта ствараць, каб цяпер мець настолькі банальныя клопаты?

Яна: Мой горад напханы паперай. Яна такая... зьмякляя ўжо крышачку і, здаецца, трохі падмокая. Тут вельмі вільготна. Зусім ня той клімат, у якім я калі-кольвечы хацела б апынуцца.

Зрпбрне87а909роолж-р7??* Онкгшгш677шкшеннг

Яна: Калі мы толькі прыехалі, гэты сабачка, падняўшы заднюю лапку, стаяў непадалёк ад левага краю ходніка на рагу вуліц Чыпаліна і Папялушкі. Я гэта добра памятаю, бо тады я на хвілю спынілася, каб яго пагладзіць, і ён ветла лізнуў мне руку. А потым... А потым ён апынуўся мэтрах так у дзесяці ад таго месца, амаль што на самай плошчы. Можа, яго хтосьці туды перасунуў? Пагатоў, ён зусім лёгкі.

Я: ...тады я адчуваў сябе нейкім големам, якому, па-за яго воляй, уклалі ў рот некалькі словаў — здаецца, гэта было «*індывідуальнае адзінства пэрыяцыі*». Прамаўляць іх тут, на бязьлюдным беразе невялічкага азярца, ледзьве-ледзьве асьвечанага першымі пробліскамі золку, было ну як мінімум недарэчна.

Яна: І раптам у шыбіне (менавіта ў самім шкле) адчынілася... як быццам невялічкая шуфлядка, так-

Illja Sin

Sie: Wo ich bin, dort (oder kommt es mir nur so vor?) gibt es weder Tod noch Auferstehung. Endlose leere Häuser im Spielzeugformat, und du weißt, daß hinter den aus gefärbtem Kunststoff gemachten Fenstern nichts ist, aber... Manchmal fühlt man sich dort trotzdem wehmütig und... einfach schrecklich.

Das Radio tönt. In der Spielzeugstadt gibt es ganze vier FM-Stationen.

Ich: Es tut mir sehr leid, daß in diesem auf großen Pappstücken gemalten Cafés kein echter Kaffee verkauft wird. Ich bin aufgrund dessen sogar verwirrt. Mußte man all das erschaffen, um jetzt dermaßen banale Scherereien zu haben?

Sie: Meine Stadt ist mit Papier vollgestopft. Es ist so... schon ein wenig durchweicht und anscheinend etwas angefeuchtet. Es ist sehr feucht hier. Keineswegs das Klima, in das ich einst hatte geraten wollen.

Srpnbrne87a909rolasch-p7??* Onkkg schgsch6
77schkschenng

Ich: Als wir erst eingetroffen waren, stand dieser Hund mit gehobener Hinterpfote nicht weit von der linken Bürgersteigkante entfernt Ecke Pinocchio-/Aschenbrödel-Straße. Ich erinnere mich noch gut daran, denn damals war ich für einen kurzen Augenblick stehen geblieben, um ihn zu streicheln, und er leckte mir freundlich die Hand. Aber danach... Aber danach kam er gute zehn Meter von jener Stelle entfernt, fast mitten auf den Platz. Vielleicht hatte ihn jemand dorthin gesetzt? Um so mehr als er sehr leicht ist.

Ich: ...damals fühlte ich mich wie ein Golem, dem man gegen seinen Willen ein paar Worte in den Mund gelegt hat – anscheinend waren das die Worte »individuelle Perzeptionseinheit«. Es war wenigstens ein bißchen unangebracht, sie hier, an einem menschenleeren Ufer eines kleinen Sees, der nur ganz schwach durch den ersten Lichtschimmer der Morgendämmerung beleuchtet war, laut auszusprechen.

Sie: Und plötzlich öffnet sich in der Fensterscheibe (mitten in der Glasscheibe)... gleichsam eine kleine Schublade, eben-

сама празрыстая і таксама са шкла. З вакна на кухні выйшаў гномік, ён пасадзіў на маёй левай назе маляўкае каўчукавае дрэўца, а потым пасікаў — і яно падрасло.

Цемра. Пяць гадзінаў раніцы. Нідзе.

(жаночы голас) Калі па вечарох я крыху выпіваю, дык потым заўсёды плачу. Людзі гэта заўважаюць, і пакуль адзін сучышае мяне, астатнія намагаюцца прашмыгнуць у прыбіральню, дзе я працую, не заплаціўшы. Потым яны мяняюцца месцамі, і мяне пачынае сучышаць іншы, а той, што сучышаў папярэдне, праскоквае ўнутр і робіць свае справы.

(жаночы голас) Калі мне было год дваццаць, мяне пачала непакоіць невялічкая бародаўка на самым носе. Хаця сястра й казала, што мужчынам гэта можа на'т падабацца. Я рабіла ў мястэчку кухарам у сталойцы, калі пазнаёмілася зь ім. Памятаю, неяк уночы мы залезлі на дах якогась закінутага зыгурату. І тады ён адкрыў рот і вынуў адтуль такую фарфоровую вутку. Мне яна вельмі панаравілася, і я доўга сьмяялася тады.

(мужчынскі голас) Маё імя Ян, я папярэднічаў прыйсьцю Збаўцы на гэтую зямлю. Пару тысяч чаў гадоў таму я жыў тамсама, дзе й вы. Цяпер я — гэта сьвятло, бо Бог — гэта сьвятло, а я ў Богу. Праўда-праўда. Але я па-ранейшаму жыву сярод вас, ведайце. У мяне няма свайго болю, але я адчуваю ваш боль. А бародаўку на носе можна звесці, ёсьць у сталіцы паліклініка такая.

(жаночы голас) Пад маімі нагамі крышыўся снег, я бачыла, што ён быў зроблены з малючкіх шкляных капсуляў, яны, напэўна, сапсавалі мне ўсе падэшвы. Нібыта чагосьці шукаючы, я брыла ўздоўж руінаў бязлюднага стадыёну — міжволі ўглядаю-

falls durchsichtig und ebenfalls aus Glas. Aus dem Küchenfenster trat ein Gnom hervor, er pflanzte auf meinem linken Bein einen winzigen Gummibaum und pinkelte, und er fing an zu wachsen.

Finsternis. Fünf Uhr in der Früh. Nirgendwo.

(Frauenstimme) Wenn ich abends etwas trinke, dann fang ich danach immer an zu weinen. Die Leute bekommen das mit, und während einer mich tröstet, versuchen die übrigen, zur Toilette, wo ich arbeite, durchzuschlüpfen, ohne zu bezahlen. Danach tauschen sie ihre Plätze, und jemand anderes fängt an mich zu trösten, und derjenige, der mich zuvor getröstet hat, schlüpft rein und erledigt sein Geschäft.

(Frauenstimme) Als ich zwanzig Jahre alt war, fing eine kleine Warze direkt auf meiner Nase an mich zu ärgern, obwohl meine Schwester mir sagte, daß den Männern das sogar gefallen könnte. Ich arbeitete im Städtchen als Köchin in der Kantine, als ich ihn kennen lernte. Ich entsinne mich, irgendwie krochen wir mitten in der Nacht auf das Dach eines verlassenem heiligen Turmes: Und damals öffnete er seinen Mund und holte von dort diese Porzellanente hervor. Mir gefiel sie sehr, und ich lachte damals sehr lange.

(Männerstimme) Mein Name ist Johannes, ich kam vor der Ankunft des Heilandes auf diese Erde. Vor einigen Tausend Jahren lebte ich dort, wo ihr jetzt lebt. Jetzt bin ich das Licht, denn Gott ist das Licht, und ich bin in Gott. Wahrhaftig. Aber ich lebe nach wie vor unter euch, seid euch dessen gewiß. Ich habe keinen Schmerz, aber ich spüre euren Schmerz. Aber die Warze auf der Nase kann entfernt werden, in unserer Hauptstadt gibt es eine Poliklinik dafür.

(Frauenstimme) Unter meinen Füßen bröckelt der Schnee, ich sah, dass er aus klitzekleinen Glaskapseln bestand, die mir wahrscheinlich die Sohlen kaputt gemacht haben. Als ob auf der Suche nach etwas streifte ich an den Ruinen eines menschenleeren Stadions entlang — den Blick unwillkürlich in die

чыся ў ашчэраныя твары паржаўленых скакуноў ды гімнастаў. Было трохі вусыцішна ды яшчэ... трохі мулка, але я перажывала акурат такі стан, калі гэтага нават хацелася. Я адключыла мабільнік, каб ня быць засьпетай зьнянацку — тут, пасярод ночы, стоячы на прыцярушаным сьнегам разбітым асфальце. Было ціха. Але раптам... гэтыя стогны, што ішлі нібыта зь нетраў. Мае зубы ўмомант сутаргава сьціснуліся, і я адразу зьнікавала...

(Дзіцячы голас) Мне сьнілася, быццам бы я іду па ягоным хвасьце. У сьне дрэвы жоўценькія, лімонавы пах даносіцца з ноздраў гэтага забітага зьвера. Мне было зусім нястрашна. Але потым я прачнулася. Была ноч. З вуліцы пачулася, як грукоча трамвай. Чамусьці мае рукі зьліпліся, нібы я ўпэцкалася ў сочыва. Я паспрабавала аддзерці іх адна ад адной, але нічога не атрымалася. Тады я стала дзерці яшчэ, і раптам у мяне на руках трэснула скура, адвалілася і ўпала на дыванок каля ложка разам зь мясам. Рукі расьцярушыліся ўшчэнт. Я хацела зварухнуцца, але не магла. Маё цела рассыпалася на вачох — як той плюшавы бобік, якога мы з мамай знайшлі на гарышчы на лецішчы ў калюжыне вады. Я не магла наважыцца да яго дакрануцца — бо ён быў мёртвы. А цяпер я. Я хацела заскавытаць ад болю, але не змагла. Усё расплывалася.

(мужчынскі голас) Драць масла на тарачы — гэта неэканамічна ды таксама супярэчыць пэўным агульнаісным эстэтычным нарматывам. Пагатоў, у дадзеным кантэксьце ўсё ўжо настолькі дыфузавала, што дэфрагмэнтацыя дыскурсу робіцца галоўным альхімічным заняткам учорашніх трубадураў.

(мужчынскі голас)

Хрррррпrrrrrrrrrrxxxxrrrrrrrrrrшrrrrrrrrххrrрхрхрхр
rrрхрхрхрхр

gefletschten Gesichter der verrosteten Springer und Turner gerichtet. Es war ein bisschen unheimlich und außerdem... etwas brutal, aber ich durchlebte eben diesen Zustand, wenn ich das sogar wollte. Ich hatte mein Handy ausgeschaltet, um nicht überrascht zu werden – hier, mitten in der Nacht, auf dem schneebeduderten kaputten Asphalt stehend. Es herrschte Stille. Aber plötzlich... dieses Stöhnen, das anscheinend direkt aus dem Inneren kam. Meine Zähne zogen sich im Nu krampfhaft zusammen, und ich bekam es sofort mit der Angst zu tun...

(Kinderstimme) Ich träumte, ich laufe über seinen Schwanz. Im Traum sind die Bäume gelblich, Zitronenduft entströmt den Nüstern dieses erlegten Tieres. Ich hatte überhaupt keine Angst. Aber später erwachte ich. Es war Nacht. Von der Straße war das Rattern der Tram zu hören. Aus irgendeinem Grunde klebten meine Hände aneinander, als ob ich mich mit Marmelade besudelt hätte. Ich versuchte, sie voneinander loszureißen, was aber nicht klappte. Danach begann ich noch weiter zu zerren, und mit einem Male bekam die Haut an meinen Händen Risse, löste sich und fiel zusammen mit dem Fleisch auf den Teppich neben meinem Bett. Meine Hände zerbröckelten in kleine Stücke. Ich wollte mich rühren, war dazu aber nicht in der Lage. Mein Körper zerfiel in Windeseile – wie jenes Plüschtier, das Mama und ich auf dem Dachboden unserer Datscha in einer Wasserlache gefunden hatten. Ich konnte mich nicht dazu entschließen, es zu berühren – denn es war tot. Und jetzt bin ich es. Ich wollte loskreischen vor lauter Schmerzen, war dazu aber nicht in der Lage. Alles zerfloß.

(Männerstimme) Butter mit einer Kartoffelreibe zu reiben ist nicht sparsam und widerspricht auch gewissen allgemein üblichen ästhetischen Richtwerten. Um so mehr als im vorgegeben Kontext schon alles dermaßen diffus ist, daß die Defragmentierung des Diskurses zur wichtigsten alchemistischen Beschäftigung der Troubadoure von gestern wird.

(Männerstimme)

Ілля Сін

галава гораду сённяя сустрэўся з прадстаўнікамі
набываючы яшчэ, вы атрымліваеце

...здавалася, статуя складаецца адно з даўжэзных
гіпсавых ног. Прынамсі, калі ляжыш на падлозе,
больш нічога не відно. Голы, ён зьвіў сябе гнязьд-
зечка акурат паміж гэтых крохкіх белых канцовась-
цяў, і менавіта тут, сынхранізуючы свае рухі зь
нейкімі там касьмічнымі хвалямі, ён несупынна
зьвіваўся ды курчыўся, намагаючыся нешта зьмяніць.
Усё гэта мела небагата плёну — хіба што шурпатыя
бэтанаваныя муры патроху пакрываліся кропелькамі
поту, які сыходзіў ад ягонага даўно нямытага цела.

(На гэтай скале, сказаў Ён. Але навеузва4н3-
ае43н2аке42шлак52л шак53л5рп5ап5рапкрпак-
пркпкеапкркрноўд)²

ухапіцца за гэты сьлізкі валун, што напаўтырчэў
спасярод вады, удалося хіба з трэцяга разу. Ч ужо
думаў было, працягнуўшы свае адчайныя акраба-
тычныя практыкаваньні, ускараскацца на яго ды
стаць нагамі, каб хаця б трохі адпачыць, але як
толькі ён паспрабаваў гэта зрабіць, валун рэзка пад-
скочыў, заверашчаў і, не ўздымаючыся над вадой ні
на каліва, паляцеў уздоўж яе паверхні ды неўзабаве
схаваўся за даляглядам.

Толькі цяпер ён заўважыў, што прынятае ім за
камень насамрэч было апранутай у мокрыя плаўкі
дупай якогасыці мёртвага дзядзькі. Апошні мерна
пагойдваўся сабе на невялікай глыбіні тварам долу,
пакуль яго гэтак нахабна не патурбавалі. Пырскі,
якія ляцелі з-пад ягоных дыстрафічных курыных
крыльцаў, што карыкатурна тырчэлі з набрынялага
глушчам цела, сягалі й да твару Ч, павялічваючы
ягонае расчараваньне.

² ... замест нарожнага каменя я зноўку абраў свой заплясь-
нелы помнік.

Ilja Sin

Hörst du, etwas bricht enzwei?

urück, um

das Stadtoberhaupt sich heute mit den Vertretern trifft
noch kaufend, erhalten Sie

...die Statue bestand anscheinend ausschließlich aus langen Gipsbeinen. Wenigstens wenn du auf dem Fußboden liegst, ist nichts mehr davon zu sehen. Unbekleidet baute er sich ein Nest direkt zwischen diesen spröden weißen Gliedmaßen und gerade hier, seine Bewegungen mit kosmischen Wellen synchronisierend, rollte er sich immerfort zusammen und krümmte sich im Bestreben, etwas zu verändern. All das trug wenig Früchte — höchstens die unebenen Betonmauern überzog ein Film von Schweißströpfchen, die von seinem lange nicht gewaschenen Körper herrührten.

(Auf diesem Felsen, sprach Er. Aber rnaweu3wa4n3ae4-3n2ake42schlak52l5rp5ap5raprkrpakprkpeapkrkrno8uud)²

erst beim dritten Mal gelang es, diesen glitschigen Findling, der mitten aus dem Wasser hervorragte, zu ergreifen. Tsch dachte schon, als er seine verzweifelten akrobatischen Übungen fortsetzte, auf ihn hinaufzuklettern und sich darauf zu stellen, um sich wenigstens etwas zu erholen, aber sobald er versuchte, dies in die Tat umzusetzen, hüpfte der Findling plötzlich auf, winselte und flog, ohne sich auch nur ein bißchen über dem Wasser zu erheben, an dessen Oberfläche entlang und versteckte sich schon bald hinter dem Horizont.

Erst jetzt bemerkte er, daß das, was er für einen Stein gehalten hatte, in Wirklichkeit der Arsch eines toten Typen war, der in einer nassen Badehose steckte. Dieser Typ schaukelte rhythmisch im seichten Gewässer, das Gesicht nach unten gekehrt, während man ihn dermaßen unverschämt belästigte. Die Spritzer flogen unter seinen dystrophischen Hühnerflügeln hervor, die wie in einer Karikatur auf beiden Seiten des Körpers, der mit Fett angefüllt war, ragten hervor,

² ... anstatt eines Ecksteins habe ich abermals einen mit Schimmel überzogenen Gedenkstein gewählt.

...было халодна, і мама спаліла ў печцы пару ма-
нэканаў, нават тую цётку, што казалла, быццам яна
цяжарная. Хату адразу напоўніла прыёмнае цяпло,
а верашчаньне бедакоў перакрывалі гукі старэнька-
га радыёпрыёмача «Фатон», па якім акурат перада-
валі прагноз надвор'я.

Калі яны яшчэ не дарэшты пераўтварыліся ў по-
пел, мама сунула ў печку чыгунок з бульбай.

— Нельга, каб дабро прападала, — сказала яна з
гэтай нагоды, пачэсваючы патыліцу.

*У гэтую хвілю ты чуеш ціхенькае бэмцаньне зва-
ночкаў на шыях кароваў. З прыёмнасьцю думаеш,
што яны нічога не абазначаюць.*

Момант вяртаньня (з гіпэртафаванай уважлі-
васьцю апісаны ўсімі гамэрамі, момант, у які мы не
ўсьведамляем сябе пэрсанажамі нечых кніг, але на-
самрэч імі зьяўляемся): што здараецца, калі ягонныя
ногі перакрочваюць родны парог, а вочы прыязьлі-
ва адлюстроўваюць бляск бабілёнскіх зорак на тва-
рах голых баб з «Плэйбою», якія ўсьміхаюцца з
налепленых калісьці на сьцяну каляндарыкаў за не-
маведама які год?

Хібарка рушыцца, як толькі ягонае цела апуска-
ецца на ложак, дзе было ўбачана столькі грэшных і
летуценных сноў.

impregium nihil est³

*(дванаццацігадовае дзяўчо што ідзе на залітай
сонцам вясковай)*

³ «Імпэрыя — нішто» — фраза, якая сустракаецца ў шэра-
гу кампазыцый гурта «Current 93» ды пакліканая адлюс-
траваць бясплённасьць пэўнага ўнутранага досьведу яе лідэ-
ра Дэвіда Тыбета.

Illja Sin

erwischten auch das Gesicht von Tsch und vergrößerten seine Enttäuschung.

...es war kalt, und Mama verheizte im Ofen ein paar Schaufensterpuppen, sogar jene Olle, die sagte, dass sie schwanger sei. Sogleich durchströmte eine wohlige Wärme die Bude und das Gewinsel der armen Teufel übertönte die Geräusche des alten »Faton«-Transistorradios, in dem gerade die Wettervorhersage gesendet wurden.

Als sie sich noch nicht ganz in Asche verwandelt hatten, schob Mama einen gußeisernen Topf mit Kartoffeln in den Ofen.

»Das Gute darf nicht abhanden kommen«, sagte sie aus diesem Anlaß und kratzte sich im Nacken.

In diesem Augenblick hörst du das leise Bembem der Kuhglocken. Behäglich denkst du, dass sie keinerlei Bedeutung haben.

Der Moment der Rückkehr (mit übertriebener Zuwendung von allen Homers beschrieben, der Augenblick, dessen wir uns nicht als Figuren einiger Bücher verstehen, sie aber in Wirklichkeit sind): Was geschieht, wenn seine Füße über die Schwelle des heimischen Herdes hüpfen und die Augen freundlich das Schimmern der babylonischen Sterne auf den Gesichtern der nackten »Playbos«-Frauen widerspiegeln, die von Kalendern herablächeln, die irgendjemand irgendwann in irgendeinem Jahr an die Wand geheftet hat?

Die Bruchbude bricht zusammen, sobald sich sein Körper auf das Bett niederlässt, auf dem man so viele sündige und begehrlche Träume träumte.

Imperium nihil est³

(ein zwölfjähriges Mädchen, das über die sonnenüberflutete Dorf-)

³ «Das Imperium ist nichts» — ein Satz, der in einer Reihe von Kompositionen der Gruppe »Current 93« vorkommt und dessen Aufgabe es darin besteht, die Nutzlosigkeit einer gewissen inneren Erfahrung ihres Anführers David Tibet widerzuspiegeln.

Ілля Сін

imperium nihil est

(вуліцы трымае ў руцэ збанок малака стаіць)

imperium nihil est

(лета мора агортвае маё распасыцёртае цела лагодныя)

imperium nihil est

(хвалі гайдаюцца ля маіх ног пасля цырымоніі)

imperium nihil est

(ўзьяняцця дзяржаўнага сыцягу адбыўся ўрачысты прыём на ўсходзе)

imperium nihil est

(нашай краіны месцяцца тарфяныя балоты дужа)

imperium nihil est

(багатыя нафтай быць мастаком гэта значыць)

imperium nihil est

(нерадусім адчуваць адказнасць за)

imperium nihil est

(чуеш нешта ламаецца)

imperium nihil est

(драбнічкі попелу ў ейных вачах)

(чуеш нешта ламаецца)

(чуеш нешта ламаецца)

Тое, чым ты валодаў — нішто, і тваё шчасыце, калі табе ўдалося своечасова вынесці ўласны анус з-пад развалінаў гэтага дома.

* * *

замест усяго гэтага хай будзе цішыня

Божа будзь побач са мною калі я ўрэшце пра-
нуся

Illja Sin

Imperium nihil est

(straße läuft hält in der Hand einen Milchkrug es ist)

Imperium nihil est

*(der Sommer das Meer hüllt meinen aufgerichteten Körper ein
zärtliche)*

Imperium nihil est

(Wellen schaukeln an meinen Füßen auf und ab nach der Zeremonie)

Imperium nihil est

*(zum offiziellen Hissen der Staatsflagge fand statt ein feierlicher
Empfang im Osten)*

Imperium nihil est

(unseres Landes sind Torfsümpfe vorhanden an Erdöl)

Imperium nihil est

(sehr reich Künstler zu sein bedeutet)

Imperium nihil est

(vor allem Verantwortung zu spüren für)

Imperium nihil est

(hörst du etwas bricht entzwei)

Imperium nihil est

(Aschesträhnen in ihren Augen)

(hörst du etwas bricht entzwei)

(hörst du etwas bricht entzwei)

Das, was du beherrschest, ist das Nichts und dein Glück,
als es dir gelang, rechtzeitig den eigenen Anus aus den Ruinen
dieses Hauses herauszutragen.

* * *

Anstatt diesem allem soll es ruhig Ruhe geben

Gott sei bei mir wenn ich endlich erwache

ZU DEN AUTOREN

Marharyta Aliaškievič (Маргарыта Аляшкевіч)

1985 in Minsk geboren, wo sie zur Zeit Journalistik studiert. Sie ist bereits als Literaturkritikerin, Lynkerin, Initiatorin und Redakteurin der Universitätszeitung »Federn« hervorgetreten.

Alhierd Bakharevič (Альгерд Бахарэвіч)

1975 in Minsk geboren, Studium der Philologie und der Pädagogik in Minsk. Der Lohvinau Verlag hat drei Bücher veröffentlicht: »Praktisches Hilfswerk zur Zerstörung der Städte«, (2002), dafür erhielt er den unabhängigen Literaturpreis Hliniany Viales; »Die natürliche Färbung« (2003), »Keine Gnade für Valiancina H.« (2006). Übersetzungen einiger Werke ins Deutsche, Tschechische, Slowenische und Bulgarische. Stipendienaufenthalt im Literarischen Colloquium Berlin (2006), Teilnahme am Vilenica Literaturfestival, Slowenien (2006), an den Theatertagen in Lublin, Polen (2006), Stipendienaufenthalt im Internationalen Haus der Autoren Graz, Österreich (2006).

Nico Bleutge

1972 in München geboren, studierte Germanistik, Allgemeine Rhetorik und Philosophie in Tübingen, wo er auch lebt. Er arbeitet als Lynker, Essayist und Literaturkritiker. Veröffentlichungen in Zeitschriften und Anthologien wie in »Lyrik von JETZT«, Hg. von Björn Kuhligk und Jan Wagner (DuMont 2003). Es erschien der Gedichtband »klare konturen« (c.h.beck 2006). Viele Stipendien und Preise, Gewinner des open mike der literaturWERKstatt Berlin (2001), Wolfgang- Weyrauch-Preis beim Literarischen März 2003, Anna Seghers-Preis und Kranichsteiner Förderpreis (beide 2006)

АЎТАРЫ

Маргарыта Аляшкевіч

Нарадзілася ў 1985 г. у Менску. Навучаецца на факультэце журналістыкі. Ініцыятар і арганізатар выдання на факультэце літаратурнага штомесячніка – студэнцкай газэты «Перья». Піша вершы і крытыку.

Альгерд Бахарэвіч

Нарадзіўся ў 1975 г. у Менску. Вывучаў філялёгію й пэдагогіку ў Беларускім дзяржаўным пэдагагічным унівэрсытэце імя Максіма Танка. Аўтар трох кніг прозы: «Практычны дапаможнік па руйнаваньні гарадоў» (2002, літаратурная прэмія «Гліняны Вялес»), «Натуральная афарбоўка» (2003), «Ніякай літасьці Валянціне Г.» (2006). У выдавецтве «Логвінаў» рыхтуецца да друку раман «Праклятыя госьці сталіцы». Уздзельнік перакладчыцкага сэмінару ў Бэрлінскім літаратурным калёквіюме, літаратурнага фэстывалю Vilenica (Славенія), тэатральнага фэстывалю ў Любліне (Польшча), стыпэндэнт ІНАГ (Internationalen Haus den Autoren Graz) у Грацы (Аўстрыя). Паасобныя творы перакладаліся на нямецкую, чэскую, славенскую, баўгарскую мовы.

Андрэ Бём (André Böhm)

Паходзіць з Рурскай вобласьці, вывучаў славістыку, параўнальнае літаратуразнаўства, раманістыку і нямецкую мову як замежную ва ўнівэрсытэтах Бохуму, Ляйпцыгу, Падзі і Менску. Першая паездка ў Беларусь 1996 г., першыя кантакты зь беларускімі пісьменьнікамі ў 2000 г., з таго часу актыўна перакладае зь беларускай на нямецкую: публікацыі ў часопісе «Кafka», на сайце www.lygikline.org (2005). Адзін з выдаўцоў беларуска-нямецкай анталёгіі «Лінія Фронту» (Менск, 2003). З 2005 г. працуе лектарам DAAD у БДУ.

André Böhm

aus dem Ruhrgebiet stammend, studierte Slawistik, Vergleichende Literaturwissenschaft, Romanistik und Deutsch als Fremdsprache an den Universitäten in Bochum, Leipzig, Padua und Minsk. Erste Reise nach Belarus 1996, erste Kontakte mit der belarussischen Schriftstellerszene 2000, seitdem zahlreiche Übersetzungen belarussischer Literatur ins Deutsche: in »Kafka«, auf www.lyrikline.org (2005), Herausgeber der belarussisch-deutschen Lyrikanthologie »Frontlinie« (Minsk 2003); seit 2005 als DAAD-Lektor an der Belarussischen Staatsuniversität tätig.

Vera Burlak (Вера Бурлак)

auch unter Pseudonym Jetti, 1977 geboren in Kiev, heute lebt und arbeitet sie in Minsk. Ihr erster Gedichtband erschien 2003 unter dem Titel »Für eine gesunde Art zu leben« im Lohvinaŭ Verlag.

Volha Hapiejewa (Вольга Гапеева)

geboren 1982 in Minsk, schreibt Lyrik, Prosa, Dramen und ist Initiatorin und Managerin von Übersetzungsprojekten im In- und Ausland. Es erschienen »Die Rekonstruktion des Himmels«, (2003) und der Lyrikband »Unrasierter Morgen«, (2007), beide im Lohvinaŭ Verlag. Ihr Theaterstück »Sammler« ist im Rahmen des Festivals »Drei Tage« im Museum der Belarussischen Literaturgeschichte uraufgeführt worden. Uraufführung ihres Stückes »Konfrontacje Teatralne«, Internationales Theaterfestival Lublin, Auszeichnung »Ungewöhnliche Dramaturgie«. Sie vertrat Belarus auf dem Internationalen Literaturfestival Vilenica, Slowenien (2005) sowie auf der internationalen Konferenz »Literatur ohne Ausland«, Prag. Ihre Texte wurden ins Englische, Deutsche, Polnische und Makedonische übertragen. Sie ist Literaturübersetzerin aus dem Englischen, Deutschen und Ukrainischen.

Arciom Kavalieŭski (Арцём Кавалеўскі)

1979 in Minsk geboren, hat Journalistik und die Polnische Sprache studiert, ist in der Nationalbibliothek von Belarus, Abteilung Öffentlichkeitsarbeit, tätig. Desweiteren Lehrtätigkeit am Institut für Literaturwissenschaft/Literaturkritik an der Belarussischen Staatlichen Universität. Er ist Mitbegründer der Künstlerbewegung Bum-Bam-Lit und entwickelte das Konzept des Logiformismus sowie Methoden der Visuellen Poesie. Seine

Ніка Блэйтгэ (Nico Bleutge)

Нарадзіўся ў 1972 г. у Мюнхэне, вывучаў германістыку, агульную рыторыку й філязофію ў Цюбінгене, дзе цяпер і жыве. Паэт і літаратурны крытык. Публікаваўся ў часопісах і анталёгіях такіх, як «Паэзія СЁНЬНЯ» (выданьне Б’эрна Куліка і Яна Вагнэра, DuMont, 2003). Аўтар зборніка «ясныя контуры» (с.h.beck, 2006). Ляўрэат шматлікіх прэміяў: пераможца орен міке Бэрлінскай літаратурнай майстэрні (2001), прэмія Вольфганга Вайраўха на фэстывалі Літаратурны сакавік 2003, прэмія Анны Зэгера, прэмія Краніхштайна.

Вера Бурлак

Нарадзілася ў 1977 г. у Кіеве і з тых часоў амаль не зьмянілася. Аўтарка кнігі вершаў «За здаровы лад жыцьця» (Логвінаў, 2003).

Ян Вагнэр (Jan Wagner)

Нарадзіўся ў 1971 г. у Гамбургу, вывучаў англістыку і амэрыканістыку ў Гамбургу і Дубліне. З 1995 г. жыве ў Бэрліне. Паэт, перакладчык англамоўнай паэзіі (Чарлз Сіміч, Джэймс Тэйт, Сайман Армітэдж, Мэцыю С’ўіні ды інш.), крытык. Аўтар шматлікіх публікацыяў у анталёгіях і часопісах, а таксама двух зборнікаў паэзіі: «Спроба прасьвідраваць неба» (2001) і «Верабей Гюрыке» (2004). У 2004 г. выйшла кніга ягоных перакладаў выбраных вершаў Джэймса Тэйта «Няправільны шлях дамоў». Разам з Б’эрнам Кулікам апублікаваў анталёгію «Паэзія СЁНЬНЯ. 74 галасы» (2003), кнігу «Лес у пакоі. Падарожжа па Гарцы» (2007). За сваю паэзію атрымаў мноства прэстыжных стыпэндіяў, ляўрэат шматлікіх прэміяў: Гамбургскай прэміі ў галіне літаратуры (2001), прэміі Гэрмана Гэса (2001), прэміі Крыстыны Лявант (2003), прэміі Альфрэда Грубэра (2004), Паэтычная прэмія Монд-3э (2004), прэміі Анны Зэгера (2004), прэміі Эрнста Майстэра (2005) і першай прэміі Арна Райнфранка (2006).

Рон Вінклер (Ron Winkler)

Нарадзіўся ў 1973 г. у Ене, вывучаў германістыку і гісторыю. Вольны пісьменьнік, рэдактар, выдавец літаратурнага часопісу «intendenzen» і перакладчык. Жыве ў Бэрліне і Ене (Цюрынгія). Аўтар зборнікаў паэзіі «Марфозы» (edition sisypnos, 2002), «магчыма пакладзены ў помнік» (Parasitenpresse/Edition Parasitenpresse, 2002), «месцамі мінакі» (kook-

Gedichte sind in vielen Anthologien erschienen wie in »Primel«, »Jugend«, »Belarus«. Seit langem ist er als Literaturübersetzer aus dem Polnischen und Russischen hervorgetreten. Für seine herausgeberische Arbeit am Band »Hypergestalten des 21. Jahrhunderts« wurde er vom Schriftstellerverband von Belarus ausgezeichnet. Sein Lyrikband »Ausgefallene Spiele«, der 2003 veröffentlicht wurde, erschien im (Lohvinau Verlag) Seine Werke sind in viele Sprachen übersetzt.

Valžyna Mort (Вальжына Морт)

wurde 1982 in Minsk geboren. 2005 erschien ihr erster Gedichtband »Ich ganz dünn wie deine Wimpern« im Minsker Lohvinau Verlag. Im selben Jahr erhielt sie ein Gaude-Polonia-Stipendium des polnischen Kulturministeriums sowie 2006 ein Stipendium des Literarischen Colloquiums Berlin. 2007 erschien unter dem Titel »Tote Saison«, Lohvinau Verlag, ein Band mit ihren Übersetzungen von Gedichten des polnischen Lyrikers Rafał Wojaczek. Ihr zweiter Gedichtband »Die Tränenfabrik« erscheint 2007 im amerikanischen Verlag Copper Canyon Press.

Martina Mrochen

Berlinerin, Studium der Slawistik und Romanistik in Berlin, Moskau und Paris. Literaturübersetzerin, Herausgeberin. Lehrtätigkeit in Frankreich und im deutsch-polnischen Grenzgebiet. Übersetzungen in: »Die Hören«, »Lyrikanthologie junger russischer Autoren« (Schweizer Buchhändler- und Verleger Verband 2003), »Geschichte in Landschaften« (Edition Hohes Ufer Ahrenshoop 2004). Nachdichtungen für Kompositionen von Lera Auerbach sowie nach Texten von Nikolaj Kononow; Lyrikband von Alexander Brener »Die Internationale der nichtlenkbaren Torpedos« (Edition Galrev 1999), Marina Tarkowskaja »Splitter des Spiegels. Die Familie des Andrej Tarkowski« (Edition Ebersbach 2003), Herausgeberin und Übersetzerin der Dichtung Arseni Tarkowskis »Wir stehen am Meeresrand« (Oberbaum 2007).

Katharina Narbutovič

geboren in Berlin, freie Lektorin, Publizistin und Projektmanagerin, übersetzt aus dem Russischen und Belarussischen.

books, 2004), «фрагмэнтаваныя вадаёмы» (Berlin Verlag, 2007). Узнагароджаны шматлікімі літаратурнымі прэміямі і стыпэндэямі: стыпэндэя Аўстрыйскага нацыянальнага банку (2002), працоўная стыпэндэя фонду KulturFonds (2004), прэмія «Леона і Лена» гораду Дармштадт (2005), працоўная стыпэндэя зямлі Бэрлін і Паэтычная прэмія Мона-3э (2006).

Зьміцер Вішнёў

Нарадзіўся ў 1973 г. у Вугоршчыне, вывучаў філялёгію й журналістыку ў Менску й Маскве. Паэт, пісьменьнік, мастак, пэрформэр, галоўны рэдактар часопісу «Тэксты». Адзін з заснавальнікаў мастацка-літаратурнага руху «Бум-Бам-Літ». Аўтар кнігаў «Штабкавы тамтам» (1998), «Тамбруны маскіт» (2001), «Трап для сусьліка» (2002). Кніга «Ich sitze im Koffer» выйшла ў Бэрліне па-нямецку (2006). У 2006 г. атрымаў стыпэндэю літаратурнага калеквіюму Бэрлін Ванзэ. Удзельнік міжнародных паэтычных фэстываляў, апошні зь якіх — Мэдана (Славенія). Новая кніга вершаў «Фараон у заапарку» выйшла ў 2007 г. у выдавецтве Логвінаў.

Ульяна Вольф (Uljana Wolf)

Нарадзілася ў 1979 г. у Бэрліне, дзе і жыве цяпер, вывучала германістыку, англістыку і культуралёгію ў Бэрліне і Кракаве. Шмат друкавалася ў часопісах і анталёгіях Нямецчыны, Польшчы, Ірляндыі і Беларусі: у апошні час — «EDIT», «Верш», «kursywa», «Ірляндзкі часопіс паэзіі» і «паэзія СЁНЬ-НЯ» (DuMont, 2003).

Першы зборнік вершаў «kochanie я набыла хлеб» выйшаў у 2006 г. (выдавецтва kookbooks). Ляўрэат літаратурных прэміяў: прэмія Венскай майстэрні (2003), стыпэндэя Мэркатар Бэргхаўз (2004), прэмія Пэтэра Гухэля і Дрэздэнская паэтычная прэмія (2006).

Вольга Гапеева

Нарадзілася ў 1982 г. у Менску. Курыруе замежныя практы (пераклады) і займаецца прамаваньнем беларускай літаратуры за мяжой. Піша паэзію, прозу, драматургію. Публікуецца з 1999 г. Аўтар кнігі «Рэканструкцыя неба» (2003). Кніга паэзіі «Няголены ранак» выходзіць у выдавецтве «Логвінаў» (2007). П'еса «Калекцыянэр» была пастаўлена ў рамках фэстывалю «Тры дні» ў Музэі гісторыі беларускай літаратуры. У кастрычніку 2006 г. у рамках XI міжнароднага

Steffen Popp

geboren 1978 in Greifswald, studierte am Deutschen Literaturinstitut Leipzig, später Literatur und Philosophie in Berlin, wo er seit 2001 lebt. Erzählungen in den Anthologien »Vom Fisch bespuckt« (Kiepenheuer & Witsch 2002) und »Doppelpass« (kookbooks 2004). Neben Gedichten in »Lyrik von JETZT« (DuMont 2003) und »Diapason« (Moskau 2005) erschien der Band »Wie Alpen« (kookbooks 2004). Er wurde für seine Lyrik zuletzt von der Akademie Graz 2003 ausgezeichnet. Für seinen Roman »Ohrenberg oder der Weg dorthin« (kookbooks 2006) erhielt er eine Reihe von Auszeichnungen: Kranichsteiner Förderpreis des Deutschen Literaturfonds (2004), Heimrad-Bäcker-Förderpreis (2006) und Rauriser Literaturpreis (2007) für das beste Prosadebüt.

Marion Poschmann

1969 in Essen geboren, schloß ihr Studium der Germanistik, Philosophie und Slawistik in Bonn und Berlin ab. Sie arbeitet heute in Berlin. Für ihre Werke, die Lyrikbände »Verschlossene Kammern« (Zu Klampen/Edition Postskriptum 2002), »Grund zu Schafen« (Frankfurter Verlagsanstalt 2004) sowie ihre Romane »Baden bei Gewitter« (2002) und »Schwarzweißroman« (2005), beide Frankfurter Verlagsanstalt, wurde sie mehrfach ausgezeichnet: Alfred-Döblin-Stipendium (2002), Wolfgang-Weyrauch-Förderpreis (2003), Stipendium der Villa Massimo (2004), Literaturpreis Ruhrgebiet (2005), Heinrich-Heine-Stipendium des Literaturbüros Lüneburg (2006), zuletzt Droste-Literaturpreis der Stadt Meersburg (2006).

Monika Rinck

in Zweibrücken geboren, lebt in Berlin, sie studierte Religionswissenschaft, Geschichte, Vergleichende Literaturwissenschaft in Bochum, Berlin und Yale. 2001 erschien »Begriffsstudio 1996–2001« (edition sutstein). Es folgten der Lyrikband »Verzückte Distanzen« (Zu Klampen/Edition Postskriptum 2004), der Essayband »Ah, das Love-Ding!« (2006) und der neue Gedichtband »zum fernbleiben der umarmung« (2007), beide bei kookbooks. Sie wurde mehrfach ausgezeichnet: Lyrik-Stipendium der Stiftung Niedersachsen (2003), Georg-Glaser-Förder-Preis (2004), Förderpreis zum Kunstpreis des Landes Rheinland-Pfalz (2006), zuletzt Hans-Erich-Nossack-Förderpreis (2006).

тэатральнага фэстывалю «Konfrontacje Teatralne» (Люблін) п'еса «Калекцыянэр» была прадстаўлена ў праэктце «Dramat Nieobesny» (чытаньні беларускай драматургіі). Прадстаўляла Беларусь на круглым stole «Скрыжаваньне літаратуры: Усход і Захад» у рамках XX міжнароднага фэстывалю Vilenica (Славенія, 2005 г.) і на міжнароднай канфэрэнцыі «Літаратура бязь межаў», прысьвечанай перакладу славянскіх літаратур краінаў ня-членаў ЭЗ (Прага, 2006). Ёйныя творы перакладаліся на англійскую, нямецкую, польскую і македонскую. Перакладае з/на замежныя мовы.

Арцём Кавалеўскі

Нарадзіўся ў 1979 г. у Менску, дзе жыве і цяпер. У 2001 г. скончыў факультэт журналістыкі БДУ. У 2004/2005 гадах навучаўся на факультэце палянстыкі Ягелонскага ўнівэрсытэту (Кракаў, Польшча) у рамках стыпэндыйнай праграмы Ўраду Польшчы для маладых навукоўцаў. У 2005 г. скончыў аспірантуру БДУ. Працуе ў аддзеле сувязей з грамадзкасьцю Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі і выкладчыкам кафэдры літаратурна-мастацкай крытыкі БДУ, займаецца дасьледаваньнем праблемаў інтэрпрэтацыі і аналізу сучасных паэтычных тэкстаў. Сябра Саюзу беларускіх пісьменьнікаў. Рэгулярна публікаваў свае творы ў літаратурных выданьнях Беларусі («Першацвет», «Маладосць», «Беларусь», «Літаратура і мастацтва» etc.). Аўтар паэтычнага зборніка «Адмысловыя гульні» (2003). Удзельнік неформальнага літаратурна-мастацкага руху «Бум-Бам-Літ», стваральнік *лёгафармізму*, творчага мэтаду сучаснай візуальнай паэзіі. Займаецца літаратурным перакладам з польскай і рускай моваў, неаднаразова браў удзел у перакладчыцкіх сэсіях і варштатах Міжнароднай гуманітарнай школы ў Варшаве. У 2000 г. атрымаў прэмію Саюзу беларускіх пісьменьнікаў «Супэрвобраз XXI стагодзьдзя» за падборку вершаў. У 2004 г. прадстаўляў Беларусь на Міжнародным літаратурным фэстывалі Vilenica (Славенія). Творы перакладаліся на англійскую і славенскую мовы.

Вальжына Морт

Нарадзілася ў 1981 г. у Менску. Першая кніга паэзіі «Я тоненькая як твае вейкі» выйшла ў выдавецтве «Логвінаў» (Менск). У верасьні 2004 г. атрымала «Крышталь Віленіцы» падчас Міжнароднага паэтычнага фэстывалю ў Славеніі. Са

Ilja Sin (Ільля Сін)
er ist.

Zmicier Višnioŭ (Зьміцер Вішнёў)

geboren 1973 in Ungarn, studierte Philologie/Journalistik in Minsk und Moskau. Er ist Autor, bildender Künstler, Performancekünstler, Chefredakteur der Zeitschrift »Texte«. Višnioŭ war Mitbegründer der Künstlerbewegung »Bum-Bam-Lit«. Er blickt auf mehrere Lyrikbände zurück wie »Vestibule Moskito, Texts and visual works« (2001), »Schtabkavy tamtam« (1998) sowie 2002 Prosa »Pfad für eine Zieselmaus« und Essaybände, alle im Lohvinaŭ Verlag. »Ich sitze im Koffer«, (Berlin 2006), erschien in deutscher Sprache. 2006 war er Stipendiat des Literarischen Colloquiums Berlin Wannsee, Teilnahme am Internationalen Lyrikfestival Medana (Slowenien). Sein neuer Gedichtband »Pharao im Zoo« erschien 2007, Lohvinaŭ Verlag, Minsk.

Jan Wagner

geboren 1971 in Hamburg, Studium der Anglistik/Amerikanistik in Hamburg und Dublin. Er lebt seit 1995 in Berlin. Lyriker, Übersetzer englischsprachiger Lyrik, freier Literaturkritiker. Mehrere Gedichtbände: »Probebohrung im Himmel« (2001), »Guerickes Sperling« (2004), beide Berlin Verlag, sowie ein Band mit Übersetzungen von James Tate, »Der falsche Weg nach Hause« (2004) heraus. Zusammen mit Björn Kuhligk publizierte er die Anthologie »Lyrik von JETZT. 74 Stimmen« (DuMont 2003) und das Buch »Der Wald im Zimmer. Eine Harzreise« (Berliner Taschenbuch Verlag 2007). Für seine Dichtung erhielt er, neben vielen renommierten Stipendien, zahlreiche Literaturpreise: Christine-Lavant-Publikumspreis (2003), Alfred Gruber Preis (2004), Mondseer Lyrikpreis (2004), Anna-Seghers-Preis (2004), Ernst-Meister-Preis (2005), Arno-Reinfrank-Literaturpreis (2006).

Ron Winkler

1973 in Jena geboren, Studium der Germanistik und Geschichte in Jena; lebt heute als freier Autor, Redakteur, Lektor, Herausgeber der Literaturzeitschrift »intendenzen« und Übersetzer in Berlin und Jena/Thüringen. Es erschienen die Lyrikbände »Morphosen« (edition sisypchos 2002), »vielleicht ins Denkmal gesetzt« (Parasitenpresse/Edition Parasitenpresse 2002),

студзеня па травень 2005 г. была стыпэндэыткай GAUDE POLONIA (Варшава, Польшча). У траўні 2006 г. атрымала літаратурную стыпэндэю Literarisches Colloquium (Бэрлін, Нямеччына). Ейная другая кніга «Завод сьлёзаў» выходзіць у 2007 г. у выдавецтве Copper Canyon Press (ЗША).

Марціна Мрохэн (Martina Mrochen)

Нарадзілася ў 1966 г. у Бэрліне. Вывучала славістыку і раманістыку ў Бэрліне, Маскве і Парыжы. З 2000 г. працуе вольным перакладчыкам і выдаўцом у Бэрліне. Займалася выкладчыцкай дзейнасьцю ў Францыі і на нямецка-польскім памежжы. Пераклады друкаваліся ў часопісах і анталёгіях: «Die Hogen», «Паэтычная анталёгія маладых расейскіх аўтараў» (Schweizer Buchhändler- und Verleger Verband), «Гісторыя ў краявідах» (Hohes Ufer Ahrenshoop, 2004), вольны вершаваны пераклад для музычных твораў на тэксты Мікалая Конанова і Леры Аўэрбах; паэтычны зборнік Аляксандра Брэнэра «Інтэрнацыянал непаслухмяных тарпэдаў» (Galrev, 1999), літаратурная біяграфія Марыны Таркоўскай «Аскепкі люстэрка. Сям'я Андрэя Таркоўскага» (Ebersbach, 2003). Перакладчыца і выдавец вершаў Арсенія Таркоўскага «Мы стаім на марскім беразе» (Oberbaum, 2007).

Катарына Нарбуговіч (Katharina Narbutoviè)

Нарадзілася ў Бэрліне. Працуе вольнай лектаркай, публіцыстам і мэнэджэрам праектаў. Перакладае з рускай і беларускай моваў.

Штэфэн Поп (Steffen Popp)

Нарадзіўся ў 1978 г. у Грайфсвальдзе, навучаўся ў Нямецкім літаратурным інстытуце (Ляйпцыг), вывучаў філязофію ў Бэрліне, дзе жыве з 2001 г. Ягонья апавяданьні друкаваліся ў анталёгіях «Апляваны рыбай» (Kiepenheuer & Witsch, 2002) і «Падвойны пашпарт» (kookbooks, 2004). Акрамя публікацыяў у кнігах «Паэзія СЁНЬНЯ» (DuMont, 2003) і «Дыяпазон» (Масква, 2005) мае зборнік «Як Альпы» (kookbooks, 2004). Апошнія па часе ўзнагароды: прэмія ад Акадэміі Грац у 2003 г. за паэзію. Раман «Арынбэрг, альбо дарога туды» (kookbooks, 2006) быў адзначаны шэрагам узнагародаў: прэмія Краніхштайнэр нямецкага літаратурнага фонду (2004), прэмія Хаймрад-Бэкэр (2006), Раўрызская літаратурная прэмія за найлепшы пражычны дэбют (2007).

»vereinzelt Passanten« (kookbooks 2004) und »Fragmentierte Gewässer« (Berlin Verlag 2007). Er wurde mit zahlreichen Literaturpreisen und Stipendien geehrt: Stipendium der Österreichischen Nationalbank (2002), Arbeitsstipendium der Stiftung KulturFonds (2004), Leonce-und-Lena-Preis der Stadt Darmstadt 2005, Arbeitsstipendium des Landes Berlin und Mondseer Lyrikpreis (2006).

Uljana Wolf

geboren 1979 in Berlin, wo sie auch lebt. Sie studierte Germanistik, Anglistik und Kulturwissenschaft in Berlin und Krakau. Viele Veröffentlichungen in Zeitschriften und Anthologien, die in Deutschland, Polen, Irland und Belarus publiziert wurden, zuletzt in »EDIT«, »Das Gedicht«, »kursywa«, »Poetry Ireland Review« und »Lyrik von JETZT«, (DuMont 2003). Ihr erster Gedichtband »kochanie ich habe brot gekauft« (kookbooks) erschien 2006. Sie erhielt den Wiener Werkstattpreis (2003), das Mercator-Berghaus-Stipendium (2004) und wurde mit dem Peter-Huchel-Preis und dem Dresdner Lyrikpreis (2006) ausgezeichnet.

Марыён Пошман (Marion Poschmann)

Нарадзілася ў 1969 г. у Эсэне, вивучала германістыку, філязофію й славістыку ў Боне і Бэрліне. Цяпер працуе ў Бэрліне. За свае творы — раманы «Купаньне ў навальніцу» (Frankfurter Verlagsanstalt, 2002) і «Чорна-белы раман» (Frankfurter Verlagsanstalt, 2005), зборнікі вершаў «Замкнёныя пакоі» (выдавецтва Zu Klampen/Edition Postscriptum, 2002) і «Прычына для авечак» (Frankfurter Verlagsanstalt, 2004) была ўзнагароджаная рознымі стыпэндыямі ды прэміямі: стыпэндыйй Альфрэда Дзэбліна (2002), прэміяй Вольфганга Вайраўха (2003), стыпэндыйй Villa Massimo (2004), прэміяй Рурскай вобласці (2005), стыпэндыйй Гэнрыха Гэйнэ горада Люнэбургу (2006), літаратурнай прэміяй Мэерсбургу (2006).

Моніка Рынк (Monika Rinck)

Нарадзілася ў 1969 г. у Цвайбрукэне, жыве ў Бэрліне. Вивучала рэлігіязнаўства, гісторыю, параўнальнае літаратуразнаўства ў Бохуме, Бэрліне ды Ейле. У 2001 г. выйшла «Студыя паняццяў 1996-2001» (edition sutstein). Потым былі выдадзеныя зборнік вершаў «Дрыжачыя адлегласці» (Zu Klampen/Edition Postscriptum, 2004), кніга эсэ „Ах, каханьне!“ (kookbooks, 2006), кніга паэзіі «Да адсутнасці абдымкаў» (kookbooks). Была ўзнагароджаная прэміямі ды стыпэндыямі: паэтычнай стыпэндыйй Ніжнесаксонскага фонду (2003), прэміяй Георга Глязэра (2004), прэміяй зямлі Рэйнлянд-Пфальц (2006), прэміяй Ханса Эрыха Носака (2006).

Ілья Сін

Існуе.

INHALT

Martina Mrochen. Das Sieb oder 10.000 Seen	4
Nico Bleutge	
wandernde teilchen, das sehen	12
***dann löste sich die hitze langsam	14
leichter sommer	16
charakterkopf, abteilung Messerschmidt (F.X.): 1	18
charakterkopf, abteilung Messerschmidt (F.X.): 2	20
honigwar me pupillen	22
Steffen Popp	
Seestück, kleine Minne	24
Das Meer bewohnt mich, wie Licht eine Stadt	26
Elegie für K.	28
Den Toten des Surrealismus	30
Hotelsituation, langes Liegen	34
Marion Poschmann	
Grund zu Schafen	36
Hirschübung	38
Kleines Rasenstück.....	40
Verschiedene Arten von Verrücktheit	42
Magnetisiertes Zimmer	44
Der Kreislauf der Waldgebiete	46
Monika Rink	
hypotypose: liegen auf schienen	48
das Gegenteil von verführung	50
bitte wie geht vorbereiten	52
das unternull der romantik	54
mein lyrisches ich.....	56
das bewölkte nichts	58

Jan Wagner	
champignons	60
guerickes sperling	62
botanischer garten	64
störtebeker	66
weihnachten in huntsville, texas	68
der veteranengarten	70

Ron Winkler	
Diagnostischer Seeaufenthalt	74
Surrounding Schnee	76
Kleine maritime Poetik	78
Ländliche Elegie	80
Tagebuch, Lago Momentane	82
Der Sachverhalt <i>Regen</i>	84

Uljana Wolf	
die verschiebung des mundes	86
aufwachraum I	88
aufwachraum II	90
an die kreisauer hunde	92
nachtrag an die kreisauer hunde	94
kreisau, nebelvoliere	96

Marharyta Aliaškievič. Eigene Spielregeln. Übersetzung: Martina Mrochen	
<i>Mrochen</i>	100

Alhierd Bacharevič	
Wie ich mir Karolina vom Hals schaffte Übersetzung: André Böhm .	122

Vera Burlak (Jetti) Übersetzung: Martina Mrochen	
Sommer	142
Ein Sehr Ungereimt Freies Gedicht	144
Dieses Mädchen hat	146
Laßt uns spielen	148
Stell Dir Vor	150
Liebende – Verbrecher	152

Zmicier Višniou Übersetzung: Martina Mrochen	
***tropfen für tropfen geh ich fort ich geh davon	154
nächtliches	156
Flockenwirbel im Mai	158

Ян Вагнэр <i>Пер. Альгерда Бахарэвіча</i>	
Шампіньёны	61
Верабей гюрыке	63
Батанічны сад	65
Штортэбэкэр	67
Каляды ў Хантсвіле, Тэхас	69
Сад вэтэранаў	71

Рон Вінклер <i>Пер. Вольгі Гапеевай</i>	
Дыягнастычны прыпынак на моры	75
Surrounding сьнег	77
Маленькая марская паэтыка	79
Вясковая элегія	81
Дзёньнік, Lago Momentane	83
Акалічнасьць <i>дождж</i>	85

Ульяна Вольф <i>Пер. Вольгі Гапеевай</i>	
Зрушэньне рота	87
Пасьляапэрацыйная палата I	89
Пасьляапэрацыйная палата II	91
Кшыжоўскім сабакам	93
Дадатак да кшыжовых сабакаў	95
Кшыжова, вальер з туманом	97

Маргарыта Аляшкевіч.	
Гульня паводле ўласных правілаў	101

Альгерд Бахарэвіч.	
Пазбавіцца Караліны	123

Вера Бурлак (Jetti)	
Лета	143
Вельмі вольны верш	145
У тае дзяўчынкі	147
Давайце гуляць	149
Уяві	151
Злачынныя каханкі	153

Зьміцер Вішнёў	
***па кроплі выходжу сыходжу	155
Начное	157
Травеньскія сьняжынкi	159

Nur du Allein!	160
***worte: ein spiel des zufalls	162
Punktierte Zitadelle Variante Nr. 5	164

Volha Hapiejewa *Übersetzung: Martina Mrochen*

***ich bleibe	166
***im waggon 898	168
***meine lippen erforschten ihre körper	170
***und bist du ein baum	172
***mein herz drückt	174
***Mo	176

Arciom Kavalieŭski *Übersetzung: Martina Mrochen*

Selbstporträt mit Fortsetzung	178
Dyptichon	180
Wir – zufällig	184
Betrug (Stilleben)	186
Heimatliches	188
***Den Lärm	190

Valžyna Mort *Übersetzung: Katharina Narbutovič*

Gedicht über den Weissen Klarapfel	192
Familie	194
New York	196
Berlin – Warschau	198
***war es ein haar, das dir ausfiel	200
Von Floridas Stränden	202

Illja Sin.

ascheascheasche <i>Übersetzung: André Böhm</i>	204
--	-----

Zu den Autoren	226
----------------------	-----

Толькі Ты!	161
***словы ўзьнікаюць нечакана	163
Пунктырная цытадэль варыянт № 5	165

Вольга Гапеева

***я застаюся	167
***у вагоне нумар 898	169
***Іхнія целы я вуснамі вывучала	171
***калі ты дрэва	173
***як неразношаны абутак	175
***Д	177

Арцём Кавалеўскі

Аўтапартрэт з працягам	179
Дыптых	181
Мы - раптам	185
Мана (натурморт)	187
Роднае	189
***Разварушыць	191

Вальжына Морт

Верш пра белы наліў	193
Сям'я	195
Нью-Ёрк	197
Бэрлін — Варшава	199
***ці гэта згублены табою волас	201
3 пляжаў Фларыды	203

Ілья Сін.

Попелпопелпопел	205
Звесткі пра аўтараў	227

Літаратурна-мастацкае выданьне

Лінія фронту 2

беларуска-нямецкая анталёгія

Frontlinie 2

Deutsch-Belarussische Anthologie

Рэдактары
Зьміцер Вішнёў,
Вольга Гапеева,
Марціна Мрохэн

Redacteurs
Zmicier Višnioŭ,
Volha Harpiejeva,
Martina Mrochen

Дызайн
Сяргей Ждановіч

Designer
Siarhej Ždanovič

Карэктар
Надзея Шакун

Korrektur
Nadzeja Šakun

На вокладцы карціна
Зьміцера Вішнёва «Братэрскі
пацалунак» П/а. 50x70. 2006

Auf dem Einband ist das Bild
»Brüderlicher Kuss« Öl auf
Leinwand. 50x70. 2006 von Zmicier
Višnioŭ

Падпісана ў друк 22.03.2007 г. Фармат 60x90 ¹/₁₆.
Папера афсэтная. Друк афсэтны. Ум. друк. арк. 15,25.
Ул.-выд. арк. 15,25. Наклад 500 асоб. Замова № 925.

Выдавец І. П. Логвінаў.
ЛІ 02330/013307 ад 30.04.2004 г.
220050, г. Мінск, пр. Ф. Скарыны, 19–5.
logvinovpress@mail.ru

Друк ТДА «**НоваПрынт**».
ЛП 02330/0056647 ад 27.03.2004 г.
220047, г. Мінск, вул. Купрэвіча, 2.

GOETHE-INSTITUT
MINSK

KULTURMOMENTE 2007

VIER JAHRESZEITEN DEUTSCHER KULTUR

ISBN 978-985-6800-49-1

9 789786 800493

КЛИОЦИП
КЛИОЦИП
КЛИОЦИП

КЛИОЦИП
КЛИОЦИП
КЛИОЦИП

2